

Et kandidatspeciale af
Ditte Rosenkilde Petersen, Ea Nadia Rudbøg & Rikke Vang Kristensen

En kvalitativ undersøgelse af tre civilsamfundsorganisationers resocialiserende indsatser i Jyderup Kvindefængsel og deres samarbejde med Kriminalforsorgen

Vejleder: Annette Olesen

Antal ord: 30.955

Uddannelse: Kandidatuddannelsen i kriminologi

Titelblad

Specialetitel: En kvalitativ undersøgelse af tre civilsamfundsorganisationers resocialiserende indsatser i Jyderup Kvindefængsel og deres samarbejde med Kriminalforsorgen

Studieretning: Kriminologi

Universitet: Aalborg Universitet

Afleveringsdato: 6/6-2022

Vejleder: Annette Olesen

Semester: 4. semester

Antal ord: 30.955 ord ekskl. abstract og bibliografi

Antal sider: 84 sider

Studerende:

Ditte Rosenkilde Petersen

Studienummer: 20201570

Ea Nadia Rudbøg

Studienummer: 20172896

Rikke Vang Kristensen

Studienummer: 20201970

Abstract

This thesis is a qualitative study, which has been developed based on interest in the reorganization of Denmark's first and official female prison, which opened in October 2021. Existing research points out that female inmates are a minority in Danish prisons, and during their imprisonment have been subjected to harassment and abuse by male inmates. Similarly, existing research points out that women have different needs than men, and when a prison is male-dominated, it is also after them that rehabilitation interventions are devised. This thesis provides an examination of how civil society organizations approach their rehabilitating interventions in Jyderup Kvindefængsel through interviews with three civil society organizations and the Danish Prison and Probation Service. In addition, this thesis also examines which development potentials occur, and what a future, strategic, systematic cooperation between civil society organizations and the Danish Prison and Probation Service may entail.

We can conclude that the three civil society organizations, Den Sociale Retshjælp, Røde Kors, and Café Exit, to a large extent approach and target their initiatives in Jyderup Kvindefængsel, as they do in the other institutions of the Danish Prison and Probation Service. This is despite the fact, that the foundation on which Jyderup Kvindefængsel was founded, is that women's needs must be met during imprisonment. In addition, we found that there are development potentials in connection with women's opportunities to strengthen their attachment to their children and regarding their involvement in conventional activities. We can also conclude that the civil society organizations experience particularly good cooperation with Jyderup Kvindefængsel, but both the civil society organizations and the Danish Prison and Probation Service wish to have a greater overview of the initiatives that the civil society organizations provide. However, there is not much knowledge of how the systematic and strategic cooperation will develop between the civil society organizations and the Danish Prison and Service. Due to this fact, we have not been able to conclude anything specific regarding development potentials in connection with the systematic and strategic cooperation. Yet, we found that there are possible negative consequences of the cooperation.

Indholdsfortegnelse

Abstract	3
Indledning	6
Baggrundsviden	7
Problemformulering	8
1. Problemfelt	8
1.1 Kriminalforsorgen	9
1.2 Begrundelse for omlægning af Jyderup Kvindefængsel	10
1.3 Flerårsaftalen 2022-2025	13
2. Eksisterende forskning	14
2.1 Perspektiver på kvinders dagligdag	14
2.2 Fængslede kvinder er andet og mere end stereotyper	15
2.3 Samarbejdet mellem den danske Kriminalforsorg og den frivillige sektor	15
2.4 International forskning: The Corston Report - A review of women with particular vulnerabilities in the criminal justice system	17
3. Teori afsnit	18
3.1 Resocialisering	18
3.2 Social Bond Theory af Hirschi	19
3.3 Age-Graded Theory of Informal Social Control af Laub og Sampson	20
4. Metode afsnit	22
4.1 Kvalitativ metode	22
4.2 Forskningsdesign	23
4.3 Eksplorativ tilgang	24
4.4 Udvalgelse og rekruttering af informanter	24
4.5 Præsentation af informanter	25
4.5.1 Café Exit	26
4.5.2 Den Sociale Retshjælp	26
4.5.3 Røde Kors	26
4.5.4 Kriminalforsorgen	27
4.5.5 Til- og fravalg af kvindelige indsatte	27
4.6 Eliteinterviews	28
4.7 Feltinterviews	28
4.8 Udførelsen af interviews	30
4.8.1 Refleksioner over interviews	31
4.8.2 Interviewsituationen	32
4.9 Interviewguide	33

4.10 Etiske overvejelser	34
4.10.1 Anonymisering/pseudonymisering	34
4.10.2 Samtykkeerklæring og databeskyttelsesforordningen	35
4.11 Lydoptagelser og transskribering	35
4.12 Validitet og reliabilitet	36
4.13 Analysestrategi	38
5. Delanalyse 1: Civilsamfundsorganisationernes resocialiserende tilbud.....	38
5.1 Den Sociale Retshjælp	38
5.2 Røde Kors	41
5.3 Café Exit	43
5.4 Kriminalforsorgen	47
5.5 Delkonklusion	49
6. Delanalyse 2: Udviklingspotentialer for de resocialiserende indsatser	49
6.1 Børn og familiære relationer	50
6.2 Frivillige relationer	52
6.3 Job, uddannelse og status	54
6.4 Fritidsliv	56
6.5 Normer og værdier	59
Opsummering.....	60
6.6 Civilsamfundsorganisationernes understøttelse af positiv udvikling	60
6.7 Delkonklusion	62
7. Delanalyse 3: Udviklingspotentialer for det fremtidige samarbejde	63
7.1 Informanternes forventninger til den nye flerårsaftale	66
7.2 Delkonklusion	71
8. Diskussion.....	72
9. Konklusion	77
Bibliografi	80

Indledning

I de seneste år har den danske Kriminalforsorg været underlagt et kæmpemæssigt pres, med en række grundlæggende driftsudfordringer. Akut personalemangel, samt fastholdelses- og rekrutteringsproblemer er alt sammen noget, som er med til at udfordre det resocialiserende arbejde som Kriminalforsorgen skal udarbejde (Justitsministeriet, 2021, s. 1). På baggrund af dette, blev det i Kriminalforsorgens flerårsaftale for 2022-2025 for første gang anført, hvordan civilsamfundsorganisationer skal inkluderes som en mere betydelig samarbejdspartner i forbindelse med det resocialiserende arbejde. Civilsamfundsorganisationerne og deres vigtige bidrag, har længe været drøftet af flere større civilsamfundsorganisationer, som på eget initiativ har forsøgt at argumentere for hvordan de kunne bidrage konstruktivt til det resocialiserende arbejde (Olesen, 2022, s. 289).

Følgende speciale er udarbejdet på baggrund af interesse vedrørende omlægningen af Jyderup Fængsel, som blev åbnet for kvindelige kriminelle i 2021. Undersøgelser udarbejdet af Charlotte Mathiassen indikerer, at kvinderne følte sig chikaneret og at de var en udsat minoritet i de kønsblandede fængsler. Ligeledes viste undersøgelsestaterne resultater, at de kvindelige indsatte havde andre behov end mændene, både i forbindelse med den generelle afsoning men ligeledes i forbindelse med de resocialiserende indsatser.

Med henblik på civilsamfundsorganisationernes samarbejde med Kriminalforsorgen, er formålet med følgende speciale derfor at kortlægge hvordan de tre anerkendte civilsamfundsorganisationer, Cafe Exit, Den Sociale Retshjælp og Røde Kors, tilgår og bidrager til resocialisering blandt de indsatte i Jyderup Kvindefængsel. Ligeledes vil der blive undersøgt, hvorvidt der foreligger mulige udviklingspotentialer, eller udfordringer i civilsamfundsorganisationernes indsatser, i forbindelse med at omfavne de særlige behov som forskning viser kvindelige kriminelle har. Endvidere ønskes der at belyse det nuværende samarbejde mellem de tre udvalgte civilsamfundsorganisationer og Jyderup Kvindefængsel. Ligeledes vil det overordnede samarbejde med Kriminalforsorgen inddrages, hvor det er relevant for besvarelsen af specialets problemformulering. I forbindelse med dette, vil der med brug af specialets indhentede empiri, analyseres om der eksisterer, og i så fald hvilke, udviklingspotentialer eller generelle overvejelser vedrørende civilsamfundsorganisationerne nye, mere inkluderende rolle i Kriminalforsorgens strategi, hvor blandt andet en pengepulje til de forskellige civilsamfundsorganisationer er blevet omtalt.

Vi vil med specialet undersøge, om der foreligger udviklingspotentialer omkring målgruppen kvindelige indsatte, da forskningen på området belyser, at kvinder har andre behov end mænd. Derudover er flerårssaftalen for Kriminalforsorgen 2022-2025 højaktuel, eftersom der er indskrevet initiativer, som vi ikke tidligere har set i flerårssaftalen, blandt andet at civilsamfundsorganisationerne skal have mere indflydelse. Det er derfor nærliggende at undersøge, hvordan de forventer at bidrage yderligere til kriminalitetsforebyggelse, end hvad de gør nu.

Baggrundsviden

I 1982 åbnede Danmarks første kvindefængsel i Amstrup efter en gennemgående renovering, hvor der var plads til 20 kvinder og mulighed for at have sine børn med sig, under afsoning (Ørtingposten, 2017). Fængslet blev dog nedlagt i 2000, da det ved inspektion af Folketingets Ombudsmand i 1998 blev konstateret, at fængslet var i dårlig bygningsmæssig stand (Frandsen, 2011). I marts 2011 blev rapporten Perspektiver på kvinders dagligdag i danske fængsler udarbejdet af Mathiassen, hvor konklusionen var, at kvinde fællesskaberne i fængslerne blev etableret ud fra en hierarkisk struktur, hvorfor det kunne være krævende for de kvindelige indsatte at finde en plads i hierarkiet, med henblik på at undgå marginalisering eller eksklusion (Mathiassen, 2011, s. 129). I kølvandet på forskningsprojektet valgte Direktoratet for Kriminalforsorgen at nedsætte et udvalg, som havde til formål at formidle en indstilling med placering og tilbud til kvindelige indsatte fremadrettet. I september 2011 afgav udvalget en indstilling, som nævnte, at der i Danmark skulle etableres et kvindefængsel med lukkede pladser, en behandlingsafdeling, en halvåben afdeling, samt en åben afdeling. På baggrund af udvalgsarbejdet besluttede Folketingets Ombudsmand i 2011, at der skulle rettes særligt fokus mod kvindelige indsatte i Danmark (Frandsen, 2011).

I en undersøgelse foretaget af Kriminalforsorgen i 2015 blev det klargjort, at flere kvinder oplever seksuelle overgreb og chikane, når de afsoner med mænd. I undersøgelsen svarede 18 procent af kvinderne, at de har oplevet at blive udsat for seksuel chikane, og ni procent svarede, at de har oplevet at blive udsat for seksuelle overgreb (Holmen, 2017). I 2017 indgik VLAK-regeringen en flerårssaftale med Kriminalforsorgen, hvor det blev besluttet, at Jyderup Fængsel skulle omdannes til et kvindefængsel, hvor de kvindelige indsatte ikke ville have mulighed for at omgås med mandlige indsatte (SN, 2017).

Problemformulering

I forbindelse med oprettelsen af Jyderup Kvindefængsel, var en af begrundelserne for dette, at man i højere grad ville kunne målrette de resocialiserende indsatser til kvinders behov. Derudover var en af begrundelserne, at man ønskede at højne kvinders sikkerhed og tryghed i tiden de er indsat. Beslutningen var længe undervejs, da der var mange argumenter, både for og imod. På nuværende tidspunkt foreligger der ikke meget viden omkring kvindefængslet, da det stadigvæk er et nyt tiltag i den danske Kriminalforsorg.

På baggrund af argumentet omkring at oprette et kvindefængsel med formålet, at de resocialiserende indsatser bedre kunne målrettes, samt det øgede fokus på civilsamfundsorganisationer, ønsker vi derfor at undersøge, hvordan civilsamfundsorganisationer tilgår deres resocialiserende indsatser til kvinder, nu hvor det er vurderet, at der er et behov for mere målrettede indsatser. Derudover ønsker vi i specialet at have fokus på, hvilke udviklingspotentialer civilsamfundsorganisationerne og Jyderup Kvindefængsel ser på baggrund af det øgede fokus på et strategisk og systematisk samarbejde. For at undersøge dette har vi udarbejdet følgende problemformulering:

Hvordan tilgår civilsamfundsorganisationer deres resocialiserende indsatser i Jyderup Kvindefængsel og hvilke udviklingspotentialer forefindes med henblik på disse og det kommende strategiske, systematiske samarbejde mellem civilsamfundsorganisationer og Kriminalforsorgen?

1. Problemfelt

Følgende problemfelt vil præsentere emnerne; Kriminalforsorgen, begrundelse for omlægning af Jyderup Kvindefængsel og flerårsaftalen 2022-2025. Disse emner hænger sammen, da de er med til at danne en baggrund for specialets genstandsfelt og problemformulering.

Kvinder er stærkt underrepræsenterede i de danske fængsler. For at give en forståelse for omfanget af indsatte kvinder, følger en kort statistisk præsentation af indsatte kvinder i Danmark. I 2020 var der 9.132 nye indsættelser¹ i Danmark, hvoraf blot 852 af dem var kvinder (Direktoratet for Kriminalforsorgen, 2021, s. 7). Det betyder, at kvindernes andel af afsonings pladser

¹ Alle der fængsles for kortere eller længere tid, herunder også anholdte og varetægtsfængslede i fængsler og arresthuse.

i 2020 blot udgjorde 9,33 procent. Desuden blev 4.093 ny domfældte med tidsbestemte straffe indsat til afsoning i henholdsvis fængsler og arresthuse, hvoraf kun 5 procent var kvinder (Kriminalforsorgen, 2021, s. 5). Til trods for, at kvinder fylder så lidt i statistikkerne, har der været fokus på kvindelige indsatte i over et årti, siden indstillingen om at oprette et kvindefængsel blev afgivet.

1.1 Kriminalforsorgen

For at bidrage til en forståelse af hvilke rammer danskere afsoner under, vil vi kort redegøre for Kriminalforsorgens principprogram. Derudover vil afsnittet fokusere på normaliseringsprincippet og nærhedskriteriet, eftersom disse har været oppe at vende i diskussionen omkring oprettelsen af et kvindefængsel i Danmark.

Kriminalforsorgens principprogram sætter rammerne for hvordan de skal løse deres hovedopgave: at fuldbyrde straf (Direktoratet for Kriminalforsorgen, 1998, s. 2). For at løse hovedopgaven, er der almene krav fra samfundets side som de skal følge, der ligeledes afspejler de værdier, de arbejder under i Kriminalforsorgen: *Menneskeværd, ukrænkelighed, retshåndhævelse, retsfølelse* (Direktoratet for Kriminalforsorgen, 1998, s. 5-8). På baggrund af kravene udspringer seks principper, som er med til at fastlægge rammerne for, hvorledes Kriminalforsorgens hovedopgave skal udføres: *Normalisering, åbenhed, ansvarlighed, sikkerhed, mindst mulig indgriben, optimal ressourceanvendelse*.

Normaliseringsprincippet omfatter, at Kriminalforsorgen skal indtænke forholdene i det omkringliggende samfund, når de tilrettelægger dagligdagen i fængslerne og hver gang der træffes konkrete afgørelser (Direktoratet for Kriminalforsorgen, 1998, s. 10). Formålet med dette er, at det skal bidrage til mindre grundlag for aggression, mindre apati og begrænse de negative sider af fængselsopholdet, hvilket skal være med til at give bedre muligheder for en behandlingsmæssig indsats (Direktoratet for Kriminalforsorgen, 1998, s. 10). I forlængelse af dette nævner Mathiassen, at normaliseringsprincippet havde en betydning i drøftelsen for/imod et kvindefængsel (Mathiassen, 2015, s. 30), da kvinder og mænd omgås hinanden uden for murene, hvorfor det ifølge normaliseringsprincippet ville give mening at bibeholde kønsblandede fængsler. Hun nævner ligeledes, at adskillige kvindelige indsatte livssituation, har ligheder med andre kvinder i udsatte situationer, hvor de uden for murene tilbydes hjælp i kønssegregerede institutioner, såsom krisecentre (Mathiassen, 2015, s. 30). Derudover, hvis man ser på de førnævnte statistiske beregninger, ses det, at det også taler imod, at kønsblandede fængsler ville læne sig op af normalen, eftersom kun fem procent af de indsatte var kvinder, hvorfor det ikke ville ligne dagligdagen uden for fængslet.

Fængselsstraffe skal jævnfør Bekendtgørelse af Lov om fuldbyrdelse af straf m.v. § 23 [herfra: Straffuldbyrdsloven] (Lovbek. nr. 1333 af 9. december 2019), så vidt det er muligt, fuldbyrdes i nærheden af den dømtes hjemsted. Derfor har nærhedskriteriet en betydning i forhold til valget af den dømtes afsoningssted (Vejl. nr. 9073 af 31. januar 2022). Nærhedskriteriet kan jævnfør Straffuldbyrdsloven § 23, stk. 2., fravige af hensyn til den samlede udnyttelse af Kriminalforsorgens institutioner. Denne fravigelse kommer i spil i forbindelse med kvindefængslet, da kvinderne nu kun kan afsone ét sted i Danmark, hvor der førhen var flere muligheder, med de forskellige kvindeafdelinger.

1.2 Begrundelse for omlægning af Jyderup Kvindefængsel

Dette afsnit vil redegøre for Jyderup Kvindefængsel som organisation for at skabe en forståelse omkring hvilke rammer civilsamfundsorganisationerne agerer i. Herudover vil dette afsnit også have til formål at redegøre for omlægningen af Jyderup Kvindefængsel. Afsnittet vil endvidere inddrage relevante rapporter, som skal bidrage til at forstå hvorfor det blev besluttet at implementere et kvindefængsel i Danmark.

I Kriminalforsorgens flerårsaftale fra 2018-2021 blev det, som et led i flerårsaftalen vedtaget, at der skulle bygges et kvindefængsel. Dette skete som resultat af, at der kom et øget fokus på de kvindelige indsatte og den chikanering, samt udnyttelse, de bliver udsat for af mandlige indsatte (Regeringen, 2018, s. 12). I september 2020 blev ombygningen af Danmarks første egentlige kvindefængsel igangsat, og det blev indviet den 11. oktober 2021. Førhen var Jyderup Statsfængsel et åbent fængsel med plads til 161 mænd, og herunder var der også en lukket afdeling med plads til 23 kvindelige indsatte (Kriminalforsorgen, 2020). Fængslet har til henseende at huse alle kvinder i Danmark med en fængselsdom, hvorfor det nu er ombygget til et hybridfængsel, som har plads til 143 kvindelige indsatte, hvor disse pladser er fordelt på 40 lukkede pladser, 45 åbne pladser og en arrestafdeling med 58 pladser (Kriminalforsorgen, 2020).

Straffuldbyrdsloven indeholder en række lovbestemmelser som har til hensigt at beskytte indsattes retssikkerhed og generelle forhold i deres tid under afsoning. Konkret omfatter Straffuldbyrdsloven § 4, at der under afsoning ikke må pålægges personer yderligere begrænsninger i tilværelsen end straffen, som er fastsat ved lov, eller direkte følger af selve straffen (Frandsen, 2011). Formålet med dette er blandt andet, at de indsatte skal kunne opholde sig i Kriminalforsorgens institutioner uden at modtage uformel straf. Et fokus i forhold til uformel

straf som de indsatte kvinder ofte bliver pålagt, er at der ikke foreligger regler eller retningslinjer omkring forholdet mellem de indsatte indbyrdes. Ifølge ombudsmanden er der specifikke grupperinger af indsatte som særligt oplever problemer i samværet med de resterende indsatte ved fængsling. De grupperinger som særligt oplevede problemer i samværet med de resterende indsatte, var blandt andet de kvindelige, da de var stærkt underrepræsenteret (Frandsen, 2011). I forlængelse af dette er det værd at nævne, at siden nedlukningen af det forhenværende kvindefængsel i Amstrup i 2000, har debatten omhandlende kønsblandede fængsler stået på. Debatten har blandt andet berørt, hvorvidt det kunne forsvares at placere kvinder i samme afdelinger som mænd. Opmærksomheden på kvinders forhold i fængslerne kom sig af ombudsmandens inspektioner af den forhenværende kvindeafdeling i Anstalten ved Herstedvester (Frandsen, 2011). Rapporten, som udkom på baggrund af ombudsmandens inspektioner i 1997, vidner blandt andet om, at flere af de indsatte kvinder oplevede at have problemer med at være i fred for de mandlige indsatte. Kvinderne oplevede at blive tiltalt eller antastet på en upassende måde ved eksempelvis sjofle bemærkninger og de udtrykte, at de konstant oplevede at skulle være på vagt i forhold til de mandlige indsatte (Frandsen, 2011). Ligeledes anførte ombudsmanden, at de daværende resocialiserende tilbud, der blev givet til kvinderne på de separate afdelinger, i forhold til beskæftigelse, undervisning og fritidstilbud ikke stod i overensstemmelse med Straffuldbyrdsloven. På baggrund af ombudsmandens inspektioner, blev der fremlagt til Direktoratet for Kriminalforsorgen, at oprettelsen af en fuldstændigt separat kvindeafdeling med særskilte tilbud ville være den mest optimale løsning fremadrettet, for at imødekomme Straffuldbyrdsloven. Derudover giver kvindefængslet mulighed for at tilbyde kvinderne bedre sikkerhed og en tryk afsoning, ligesom der vil være bedre forudsætninger for at tilpasse aktiviteter, beskæftigelse og behandling til kvindelige behov. Førhen, på baggrund af, at kvinder udgjorde så lille en del af statistikken, har aktiviteterne primært henfaldet til den mandlige majoritet og deres interesser (Mathiassen, 2011, s. 14).

Udover ombudsmandens inspektioner, udarbejdede Mathiassen førnævnte rapport Perspektiver på kvinders dagligdag i danske fængsler (Mathiassen, 2011) på opfordring af Direktoratet for Kriminalforsorgen. Dette blev set som første skridt i retningen mod at oprette en kønspolitik blandt danske indsatte. Rapporten skulle undersøge følgende:

- Kvinders indbyrdes relationer og samværsformer, samt kvinder og mænds indbyrdes relationer og samværsformer.
- Hvad kvinder mener om afsoning i fællesskab med mænd.

- Hvad kvinder mener om afsoning udelukkende med kvinder.
- Hvilke behov kvinderne beskriver som særligt væsentlige at få taget hånd om.

Af rapportens resultater fremgår det, at de medvirkende kvinder i undersøgelsen, i højere grad ønskede meningsfulde beskæftigelses- og fritidsmuligheder, der passede til deres interesser. Med meningsfulde menes der, at det ikke udelukkende skulle være hobbybetonede aktiviteter, men at kvinderne i højere grad ønskede, at der fandtes flere muligheder for dem, for at få sig et rigtigt arbejde under deres afsoning, så de derigennem kunne styrke deres jobmæssige kompetencer (Mathiassen, 2011, s. 117). Derudover gav mange af kvinderne udtryk for, at de ønskede en intensivering af uddannelsesmæssige opkvalificeringer.

En problematik som er blevet understreget af både ombudsmandens inspektioner og gennem de medvirkende kvinder i Mathiassens rapport, har været den chikanerende adfærd som kvinderne oplevede fra de mænd de afsonede med. Blandt andet fortæller en af kvinderne, at sexchikane er en stor del af hverdagen for hovedparten af kvinderne (Mathiassen, 2011, s. 106). Der beskrives endvidere hvordan kvinderne bliver chikaneret når de forlader deres værelse, går til og fra arbejde, står i kø hos købmanden eller generelt bare deres færden på fængslets uden-dørs arealer. Krænkelserne som kvinderne oplever fra mændene opleves dermed som meget udbredte (Mathiassen, 2011, s. 106). Desuden skaber undersøgelsen fokus på, hvordan kvinderne i fængslet har tendens til at indgå i, samt blive i turbulente parrelationer med mændene fordi det er hårdt at være alene i fængslet. Endvidere viser resultaterne, at der er grund til at formode, at der ligeledes foregår udnyttelse i form af seksuelle relationer og euforiserende stoffer, da nogle af kvinderne er stofafhængige og mangler penge. Det stemmer overens med ombudsmandens udtalelse omkring, at der ikke foreligger regler omkring de indsatte indbyrdes forhold. Mathiassen nævner, at det er de mest udsatte kvinder som behandles urimeligt og bliver ofre for dette (Mathiassen, 2011, s. 87). Derfor skal de beskyttes mod chikane og reelle overgreb fra mandlige indsatte. Desuden er de kvinder, som har været udsat for disse hændelser før deres fængselsdom, i risiko for at blive retraumatiseret. Kvinder er i en vis udstrækning udsatte med henblik på tvang og skæve magtforhold, og fængselsmiljøet kan bidrage til dette, da indsatte ikke har mulighed for at forlade fængslet, men skal indfinde sig i de sociale strukturer, som nu engang eksisterer (Mathiassen, 2011, s. 59-60). På baggrund af Kriminalforsorgens strukturelle forhold i de tidligere kønsblandede fængsler udviklede kvinderne et sæt overlevelsesstrategier, hvilket betød, at de handlede i overensstemmelse af de strukturelle forhold, frem for, hvordan de normalvis ville gøre (Mathiassen, 2011, s. 110). På baggrund af rapportens

resultater og ombudsmandens inspektioner ses det, at kvindernes afsoning og livssituation i de kønsblandede fængsler var udfordrende, hvorfor beslutningen om at oprette et kvindefængsel blev taget.

1.3 Flerårsaftalen 2022-2025

Følgende afsnit vil kort beskrive den nye flerårsaftale for Kriminalforsorgens økonomi for 2022-2025. For første gang er civilsamfundet skrevet direkte ind i flerårsaftalen, hvilket belyser en anerkendelse af, hvad civilsamfundet bidrager med, i forhold til resocialisering af kriminelle. Afsnittet vil primært redegøre for initiativet om at styrke samarbejdet med civilsamfundet, og hvilken rolle civilsamfundsorganisationer kommer til at spille i forbindelse med resocialisering, ifølge flerårsaftalen. Denne viden er væsentlig, da vi i analysen, for at besvare problemformuleringen, vil gå i dybden med, hvilke forudsætninger det stiller civilsamfundsorganisationerne og hvorvidt det vil bidrage til deres organisationer og deres resocialiserende tilbud til kvinder.

Flerårsaftalen blev oprettet af et politisk flertal af både Regeringen, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti. Aftalen er ifølge Justitsministeriet et historisk stort bevillingsløft, som med de i alt cirka fire milliarder skal være med til at genoprette Kriminalforsorgen. Et af initiativerne under temaet omkring *bedre forudsætninger for et liv uden kriminalitet* er, at der skal skabes en ny strategi for et styrket samarbejde med civilsamfundet og i denne forbindelse skal en pulje til civilsamfundstiltag udmøntes (Justitsministeriet, 2021, s. 4).

Aftalepartierne er kommet til enighed om, at Kriminalforsorgen ikke selv kan varetage det fulde ansvar for den resocialisering, som dømte kriminelle er berettiget til at blive tilbudt i løbet af deres afsoning. De er i den forbindelse blevet enige om, at kommunerne og civilsamfundsorganisationerne i højere grad skal indtænkes som et vigtigt led i forbindelse med kriminalitetsforebyggelse. På baggrund af dette, skal samarbejdet mellem Kriminalforsorgen, kommunerne og civilsamfundet styrkes, og i højere grad systematiseres, samt der skal udarbejdes en samlet strategi for samarbejdet. Det øgede fokus på et mere strategisk samarbejde mellem Kriminalforsorgen og civilsamfundsorganisationerne, skal være med til at fastsætte rammerne for, hvordan de i fællesskab benytter deres kompetencer bedst muligt i forbindelse med at formindske recidiv for de indsatte. Kriminalforsorgen vil, i dialog med relevante civilsamfundsorganisationer, udarbejde strategien, som vil blive præsenteret for aftalepartierne inden udgangen af 2022

(Justitsministeriet, 2021, s. 28). For at styrke civilsamfundsorganisationers mulighed for bedst mulig inddragelse, afsættes der ligeledes i flerårsaftalen en pulje på fem millioner kroner i 2022, som skal stige til 10 millioner kroner årligt i 2023-2025, som skal bruges af civilsamfundsorganisationerne på konkrete indsatser for de indsatte.

2. Eksisterende forskning

Følgende afsnit vil præsentere eksisterende forskning, som har været med til at give os en baggrundsviden på området, samt forskning vi vil benytte os af i forbindelse med afdækning og sammenkobling af egen empiri. Vi inddrager dem her, da vi vil læne os op ad dem i analyse-delen, hvilket gør dem relevante for besvarelsen af vores problemformulering.

2.1 Perspektiver på kvinders dagligdag

Perspektiver på kvinders dagligdag i danske fængsler er en rapport udarbejdet af Charlotte Mathiassen i 2011, hvor hun undersøger, hvordan livet er for etnisk danske kvinder under afsoning. Mathiassen påpeger, at der førhen ikke har været et eksplicit kvindeperspektiv med henblik på planlægningen af afsoningsforhold, og der herunder heller ikke er nogen erklæret politik vedrørende kvinders afsoningsforhold. Afslutningsvist vidner rapporten om, at der førhen ikke var særlig opmærksomhed på, hvorvidt der var særlige behov, som gjorde sig gældende for kvinder (Mathiassen, 2011, s. 110).

Rapportens undersøgelser viser, at indsatte kvinder, som ikke tidligere har afsonet, synes det er et chok at komme i fængsel, hvor familie, børn, skyld og skam fylder meget. Særligt understreger hun, hvordan skammen over egen kriminalitet, står helt centralt for nogle af kvinderne, samt at det er en central opgave at sikre samvær mellem indsatte kvinder og deres børn (Mathiassen, 2011, s. 111, 118). Herunder belyser rapporten også, at flere kvinder ønskede besøgsforholdene forbedret, så der var bedre mulighed for plads og ro, når de fik besøg. Herunder nævnes det, at kvinderne generelt finder det ydmygende, når deres pårørende bliver visiteret inden besøget. Mathiassen påpeger dog, at flere kvinder ikke ønskede sin familie på besøg, grundet enten brud på kontakt på baggrund af en dom, eller fordi deres ægtefælle/kæreste og børn ikke kunne håndtere mødet med fængslet (Mathiassen, 2011, s. 113). I forhold til arbejdspladser, er der delte meninger om, hvorvidt der skal være mere arbejde i form af oplæring i køkken og kantinedrift, da nogle af de indsatte kvinder i undersøgelsen har givet udtryk for, at det er hvad de ønsker. Derudover påpeger hun, at chancen for at få et arbejde efter afsoning er forhøjet, hvis man har jobmæssige kompetencer. Derudover skal der også være en indsats på

uddannelse, da rapporten viser, at de mest udsatte kvinder mangler helt basale skolekundskaber, og kvinderne derfor har brug for at opkvalificere sig selv (Mathiassen, 2011, s. 117). Konklusionerne lød på, at kvinderne ville kunne få mere ro, såfremt de blev samlet på en institution, hvor afsoning var målrettet deres behov (Mathiassen, 2011, s. 130).

2.2 Fængslede kvinder er andet og mere end stereotyper

Dette essay er ligeledes skrevet af Mathiassen, og omhandler hvordan de fængslede kvinders betingelser i de danske fængsler er. Mathiassen påpeger, at både nationalt og internationalt udgør fængslede kvinder stadig en minoritet kontra mandlige indsatte (Mathiassen, 2021, s. 291). Essayet nævner, at ombudsmanden har fulgt forholdene for kvinder i de danske fængsler, hvor der er blevet påpeget ved et besøg tilbage i 1996 i Anstalten ved Herstedvester, at fælles afsoning var en udfordring, grundet kæresteforhold mellem mandlige og kvindelige indsatte (Mathiassen, 2021, s. 291). Essayet nævner også, at der intet normalt eksisterer i den måde, hvorpå kønsblandet eller kønsopdelt afsoning fungerede på. Hvis normalisering skulle betyde, at rammerne i fængslet så vidt muligt afspejlede samfundet uden for fængslet, så ville det kræve, at man i en eller flere institutioner organiserede forholdene med en ligelig fordeling af begge køn; Mathiassen påpeger dog, at det kun ville normalisere forholdene for en mindre del af de mandlige indsatte. Ligeledes pointerer hun, at den stereotype måde, hvorpå det kvindelige køn bliver beskrevet, burde blive afløst af en dynamisk og bevægelig tilgang, hvorpå køn bliver forstået som en konstruktion, som bliver skabt socialt og kulturelt. Derudover eksisterer der også forskellige forventninger til, hvordan kvinder og mænd skal agere. Disse forventninger bliver skabt i samspil med, hvilke forhold man oplever og opholder sig i. Afslutningsvist pointerer Mathiassen, at hvis disse stereotypiske opfattelser ikke udfordres, så kan de bidrage til en fastholdelse af mønstre og væremåder, som potentielt kunne ændres (Mathiassen, 2021, s. 295).

2.3 Samarbejdet mellem den danske Kriminalforsorg og den frivillige sektor

Denne artikel er udarbejdet af Annette Olesen på baggrund af den nye danske flerårsaftale for Kriminalforsorgen 2022-2025. De danske civilsamfundsorganisationer er for første gang skrevet ind i Kriminalforsorgens strategi.

Artiklen ønsker at belyse et endnu ubelyst felt, omhandlende hvordan samarbejdet mellem Kriminalforsorgen og civilsamfundsorganisationerne er organiseret, og hvilke udviklingspotentialer og faldgruber der foreligger i forhold til det kommende, mere formaliseret samarbejde (Olesen, 2022, s. 290).

Kriminalforsorgen udliciterer ikke på nuværende tidspunkt opgaver til den frivillige sektor, men flere organisationer har rammeaftaler med Kriminalforsorgen og ude på i de enkelte institutioner. Ifølge artiklen er de danske frivillige organisationer over årene dog blevet tættere forbundet med den offentlige sektor (Olesen, 2022, s. 292), hvilket har en række fordele og ulemper, ifølge litteraturen indenfor området. I forbindelse med de stigende forventninger fra den offentlige sektor og det politiske system, kan de frivillige organisationer lade sig påvirke af det øgede forventningspres. Dette kan resultere i en øget kontrol af de frivillige organisationers arbejde, som kan have den konsekvens at udvande deres værdigrundlag og uafhængighed, som kan svække målgruppens tillid (Olesen, 2022, s. 294). Ligeledes har flere studier belyst hvordan udlicitering af arbejdsopgaver, som kan have forbindelse til økonomisk støtte, medfører den problematik, at organisationerne vil tilpasse sig de politiske prioriteringer for at få del af den økonomiske støtte som de frivillige organisationers overlevelse afhænger af. I forbindelse med dette, belyser artiklen hvorledes resultatlønninger og effektmålinger i forbindelse med civilsamfundsorganisationerne kan medføre såkaldt "cherry picking" af organisationernes målgruppe. Cherry picking refererer til hvordan de dårligst stillede i en gruppe fravælges, fordi man mener det vil være for svær og langstrakt en opgave at løfte, og dermed ikke pynter på resultaterne af ens målsætninger (Olesen, 2022, s. 294). Til trods for disse faldgruber, bliver de frivillige organisationer på den anden side betragtet som et enestående modstykke til den normale indsats af Kriminalforsorgen, da de frivillige organisationer repræsenterer noget unikt, såsom medmenneskelighed og nærvær (Olesen, 2022, s. 294).

I forhold til Kriminalforsorgen og civilsamfundsorganisationernes nuværende samarbejde viser artiklen, at de inddragede personer fra civilsamfundsorganisationer, beskriver, at samarbejdet mellem Kriminalforsorgens institutioner er blevet svære og mere ressourcekrævende for dem, efter Kriminalforsorgens reorganisering i 2015, eftersom der ikke foreligger en enkelt tovholder for dem og deres projekter (Olesen, 2022, s. 293). Derudover har de ansatte i Kriminalforsorgen et beskedent kendskab til de frivillige organisationer, hvilket gør henvisningspraksissen udfordrende (Olesen, 2022, s. 295). Overordnet belyser artiklen tre barrierer, de frivillige organisationer skal overvinde, for at etablere et godt samarbejde med Kriminalforsorgen. De tre barrierer er økonomisk støtte, adgang til Kriminalforsorgens institutioner og den sidste er balancegangen mellem kritisk stemme og værende en velfærdsudbyder (Olesen, 2022, s. 296). Artiklen problematiserer ligeledes Kriminalforsorgens skærpede krav, som har den konsekvens, at det er blevet svære for de frivillige organisationer at implementere deres programmer, som oftest ikke er kvantificerbart og derfor ikke kan føres tilsyn med (Olesen, 2022, s. 298). På baggrund af den problematik, inddrager nogle af de frivillige organisationer mere målbare

indsatser som har et beskæftigelsesfremmende sigte og veldefinerede succeskriterier end initiativer med et mere terapeutisk fokus.

Afslutningsvist belyser artiklen, at de inddragede ansatte ved Kriminalforsorgen oplever et dilemma i form af de frivillige organisationers tilstedeværelse i Kriminalforsorgen, da de udfordrer fængslernes ansvar for sikkerhed og kontrol (Olesen, 2022, s. 302).

2.4 International forskning: The Corston Report - A review of women with vulnerabilities in the criminal justice system

The Corston report skrevet af Jean Corston, udpensler hvilke særlige sårbarheder kvinder i det strafferetlige system møder i fængslerne, samt hvilke forskelle der er på kvindelige og mandlige kriminelle, og hvordan disse takles, eller mangel på samme. Rapporten bidrager med yderligere viden og forståelse, og derudover kan vi på baggrund af den internationale forskning på området, blive klogere på, om resultaterne kan sammenholdes med den udvalgte eksisterende forskning af de danske forhold.

Rapportens undersøgelser viser, at størstedelen af kvinderne i fængslerne, lider af en lang række sociale problemer såsom alvorligt stofmisbrug og- eller psykiske sygdomme. Derudover har mange af kvinderne tidligere været ofre for alvorlige seksuelle eller voldelige overgreb. Helt op til 50 procent af de fængslede kvinder havde været udsat for voldelige overgreb, hvor dette kun gjaldt en fjerdedel af mændene (Corston, 2007, s. 19). Derudover fremlægger rapporten fokus på de helt generelle biologiske forskelligheder der er på mænd og kvinder. De biologiske forskelle som graviditeter, babyer og månedlige cyklusser som påvirker deres humør og følelser har åbenlyse forskelle på, hvorledes kvinder oplever stressede begivenheder i forhold til mænd. Endvidere fremlægger rapporten fokus på den betydelige forskel der er vedrørende børn, hvor kvinder i langt højere grad er de primære omsorgspersoner sammenlignet med mandlige indsatte (Corston, 2007, s. 17-18).

I en tidligere rapport Corston nævner ses det, at for 85 procent af de adspurgte kvinder, var deres indsættelse i fængslet første gang de var adskilt fra deres børn over en længere periode. Kvinder identificeres i højere grad, af sig selv og af andre, igennem hvilken rolle de har i familien, hvor det at blive indsat og kategoriseret som værende kriminel opfattes direkte som værende udslagsgivende for at være en ressourcsvg mor. Rapporten konkluderer, at der er brug for, at der skal ske en radikal ændring i måden man beholder og ser kvinder på i det strafferetlige system. Generelt er der behov for en mere kvindecentreret tilgang til hvordan man hjælper de kvinder som har begået kriminalitet og dem som er i risiko for at begå det. Det

nuværende strafferetlige system er, som Corston beskriver det, designet af mænd til mænd og omfavner derfor ikke kvindernes behov (Corston, 2007, s. 23-25).

3. Teori afsnit

Følgende afsnit vil introducere hvad resocialiserende indsatser dækker over, og vil i forlængelse af dette inddrage Gwen Robinson og Iain Crows definition Change For The Better. Definitionen inddrages for at danne en teoretisk ramme om projektet og forståelse for resocialiseringsbegrebet. Endvidere vil afsnittet indeholde en redegørelse for for teorierne Social Bond Theory af Travis Hirschi og Age-Graded Theory af John Laub og Robert Sampson.

3.1 Resocialisering

Resocialisering er et begreb, som anvendes i Danmark, i forbindelse med at sikre sig, at folk ikke begår ny kriminalitet efter afsoning, da man ved, at en målrettet resocialiserende indsats, hjælper folk til at kunne overkomme en fremtid på den anden side af loven. Begrebet er svært at give en mere nøjagtig definition end dette, da eksisterende forskning ikke nødvendigvis tillægger det samme betydning (Robinson & Crow, 2009, s. 2). Derfor har begrebet flere nuancer, lige så vel som der også benyttes flere forskellige begreber, såsom rehabilitering og reformering, hvor deres fællestræk alle er, at de starter med "re", hvilket implicerer en tilbagevenden til en tidligere situation (Robinson & Crow, 2009, s. 2).

Robinson og Crow pointerer, at resocialisering defineres som værende et ønske om at genoprette en tidligere tilstand eller status. Robinson og Crow argumenterer for, at dette kan være sammenhængende i medicinske tilstande, men selve grundidéen om at skulle resocialisere lovovertrædere til et bedre liv, synes at være urealistisk, uden at lovovertræderne har tillært sig nye færdigheder (Robinson & Crow, 2009, s. 2). Dette skyldes, at det ikke altid er muligt at antage, at lovovertrædere, inden deres kriminelle handling har levet et godt og kriminalitetsfrit liv, som de kan integreres eller resocialiseres tilbage til. Robinson og Crow argumenterer derfor, at begrebet rehabilitering er et for snævert udgangspunkt, da det ikke dækker over opnåelse af nye sociale eller psykologiske færdigheder, eller en generel erhvervelse af nye færdigheder. Derudover mener de, at resocialisering burde omfatte mere end at genoprette en tidligere tilstand eller status, ved faktisk at forbedre lovovertræderens oprindelige tilstand. Robinson og Crow foreslår derfor definitionen af lovovertræderens resocialisering som "change for the better", hvilket i følgende speciale vil oversættes til positiv udvikling (Robinson & Crow, 2009, s. 2).

Ovenstående teoretiske udlægning skal bidrage til en afdækning af, hvorvidt civilsamfundsorganisationerne bidrager til en mere udbytterig og tilrettelagt resocialisering, med henblik på de indsatte kvinders behov. Ligeledes skal begrebet bidrage med muligheden for at undersøge om indsatserne tilgås med udfaldet om positiv udvikling, og hermed bedre forudsætninger for hensigtsmæssig resocialisering blandt de indsatte kvinder.

3.2 Social Bond Theory af Hirschi

Ifølge kontrol teorier begår individer kriminelle handlinger, når deres bånd til samfundet er svagt eller brudt (Hirschi, 2017, s. 16). Hirschi taler om sociale bånd til samfundet, som han inddeler i fire begreber: *Attachment*, *commitment*, *involvement* og *belief*. Såfremt den enkelte har stærke bånd til samfundet, mener Hirschi, at der er mindre risiko for at denne begår kriminalitet, da denne har meget at miste.

Attachment henviser til den tilknytning individet har til andre mennesker (Hirschi, 2017, s. 85). I nærliggende speciale inddrager vi de indsatte kvinders tilknytning til deres familiære relationer og deres frivillige relationer. Det er i tilknytningen til disse, og i samspil med disse, at mennesket internaliserer normer (Hirschi, 2017, s. 86). Tilknytningen til andre ses derfor som værende et væsentligt element for at individet genovervejer at begå en kriminel handling, da des stærkere båndet er, jo mindre risiko er der for, at individet vil begå kriminalitet (Hirschi, 2017, s. 83). Desuden påpeger Hirschi, at vedkommende, der har begået en kriminel handling, men som stadig har en stærk tilknytning til andre, vil tage usædvanlige midler i brug, for at forhindre dem, hvis mening vedkommende værdsætter, at få kendskab til den kriminelle handling, da denne ikke ønsker at medføre skam og forlegenhed over sine handlinger. Derfor kan en svag tilknytning til konventionelle mennesker altså medføre større risiko for, at mennesket begår kriminalitet, da denne muligvis ikke genovervejer sine handlinger, da de ikke har nogen, hvis holdninger og meninger de bekymrer sig om.

Commitment henviser til de forpligtelser den enkelte har erhvervet i sin tilværelse, som denne ikke ønsker at miste, såsom uddannelse, karriere og generel status (Hirschi, 2017, s. 162). Hirschi mener, at hvis den enkelte mister sin motivation til at stræbe efter konventionelle mål, så mister de bekymringerne for konsekvenserne ved at begå afvigende handlinger (Hirschi, 2017, s. 162). Det vil bidrage til at fjerne et væsentligt element af social kontrol, hvilket kan betyde, at der er større risiko for at den enkelte har mere frihed til at begå kriminelle handlinger (Hirschi, 2017, s. 171).

Involvement henviser til den enkeltes involvering i konventionelle aktiviteter, såsom foreningsliv, skole eller sport (Hirschi, 2017, s. 187), som denne bruger sine fritidstimer på (Hirschi, 2017, s. 189). Derfor ligger prosociale aktiviteter ofte bag kriminalitetsforebyggende projekter, da det bidrager til, at den enkelte ikke har hverken tid eller overvejelser om at begå kriminelle handlinger (Hirschi, 2017, s. 187).

Belief henviser til de normer og værdier den enkelte besidder. Såfremt den enkelte ikke har internaliseret de samfundsmæssige normer og værdier, som bliver delt af majoritetssamfundet, er der større chance for, at den enkelte er tilbøjelig til at begå kriminelle handlinger (Hirschi, 2017, s. 197-200). Det vil altså sige, at den tiltro den enkelte har til samfundets konventionelle normer og regler spiller en rolle i forhold til, om de vil se kriminelle handlinger som værende forkerte.

For at besvare problemformuleringen ønsker vi at belyse, hvordan civilsamfundsorganisationerne tilgår deres resocialiserende arbejde med de kvindelige indsatte, hvor vi vil læne os op ad ovenstående teori. På baggrund af citatet: "*Individer begår kriminelle handlinger, når deres bånd til samfundet er svagt eller brudt*" (Hirschi, 2017, s. 16), ønsker vi at afdække, hvorvidt de resocialiserende indsatser bidrager til at styrke kvinders sociale bånd til samfundet; herudover hvordan dette gøres individuelt i hver af civilsamfundsorganisationerne. Teorien anvendes som pejlemærke under bearbejdelse af vores empiri, og bidrager til en yderligere forståelse, samt udvidet analyse af de fænomener og aspekter, som vi har udledt gennem empirien.

3.3 Age-Graded Theory of Informal Social Control af Laub og Sampson

Teorien Age-Grad Theory of Informal Social Control er udarbejdet af Laub og Sampson. Teorien belyser, hvordan barndommens antisociale adfærd, ungdomskriminalitet, voksenkriminalitet og vendepunkter har indflydelse på et kriminelt livsforløb. Dette bliver forklaret i form af tre hovedkomponenter: 1) Uformel familie- og skole-social kontrol, som kan forklare kriminalitet i barndommen og ungdommen. 2) Kontinuiteten i antisocial adfærd i barndommen, som med stor sandsynlighed vil fortsætte gennem voksenlivet. 3) Uformel social kontrol i voksenalderen kan forklare ændringer i kriminel adfærd i livet, trods tilbøjeligheder i den tidlige barndom.

Herudover belyser teorien, at kriminalitet ikke nødvendigvis behøver være en konstant i et individs liv, men kan både ophøre, starte eller genstarte på baggrund af forskellige livsbegivenheder. Sampson og Laub identificerer vendepunkter i livsforløbet, såsom ægteskab, arbejde og militæret, som kan ændre et individs livsforløb fra en kriminel løbebane til en ikke-kriminel

løbebane, eller omvendt (Cullen & Wilcox, 2010, s. 8). De påpeger ligeledes, at en forekomst af en begivenhed, eksempelvis det at blive gift eller få et arbejde, eller tidspunktet for denne begivenhed, ikke er afgørende faktorer for indvirkningen på et individs livsforløb. Ændringerne i de sociale bånd og social kapital, som sker i forbindelse med en overgang, kan nærmere ændre et individs livsforløb. På samme måde er en umiddelbar tilstedeværelse af et forhold mellem voksne ikke nok til at kunne producere social kapital. Det at have familiære relationer øger ikke den sociale kontrol, såfremt forholdene ikke er stærke. Dog kan tætte følelsesmæssige bånd, samt gensidig investering i relationer øge det sociale bånd, som bør føre til en reduktion af kriminel adfærd (Cullen & Wilcox, 2010, s. 8). De førnævnte faktorer vil hver især have en indvirkning, at individets niveau af sociale bånd vil styrkes, hvor det at indgå i nye meningsfulde relationer vil betyde en ændring i individets rutiner, og ligeledes vil have en positiv effekt i forbindelse med at mindske udviklingen af afvigende adfærd (Sampson & Laub, 2017, s. 548). En ophævelse af eksempelvis et ansættelsesforhold eller ægteskab er eksempler på et brud i livsbegivenheder, hvor der kan opstå et vendepunkt, som ville resultere i, at niveauet af uformelle forpligtelser og social kontrol vil falde, og dermed resultere i en mulig stigning i kriminel adfærd (Sampson & Laub, 2017, s. 548). Sampson og Laub påpeger derfor, at voksne, uanset kriminel baggrund, forhindres i at begå kriminalitet i forhold til mængden af social kapital, som bliver investeret i arbejde, familieforhold med mere. De, som er underlagt en svag uformel social kontrol, er dog frie til at engagere sig i afvigende adfærd (Sampson & Laub, 2017, s. 548).

Det er ikke udelukkende de sociale bånd, som er den eneste afgørende faktor i individernes videre livsforløb. Teorien har ligeledes fokus på menneskers handlefrihed og situationsbestemte kontekster, såsom rutineaktiviteter, hvilket har en afgørende betydning for forståelse af mønstre for stabilitet og forandring i kriminel adfærd i løbet af livet. Individet har ifølge teorien dermed en aktiv rolle i opbygningen af deres liv og skal inkorporeres i forståelsen af kriminelle løbebaner (Sampson & Laub, 2017, s. 549). Teorien forklarer dette med begrebet *Intercontingencies*, som referer til, at begivenheder og handlinger er afhængige af andre begivenheder og handlinger fra andre mennesker. For eksempel kan ægteskab i sig selv bidrage til at give den enkelte bedre forudsætninger for at ændre dennes kriminelle løbebane (Laub & Samson, s. 549). Hvor det strukturelle vendepunkt for andre kommer som et resultat af ægteskabet og hvad dét indebærer. Dermed anses vendepunkter først som værende betydningsfulde, når livsbegivenheden ændrer den enkeltes perspektiv på livet og nuancere dennes syn på kriminalitet

(Sampson & Laub, 2017, s. 550). Til trods for, at eksempelvis et ægteskab, kan give bedre forudsætninger for at leve et kriminalitetsfrit liv lægger Sampson og Laub vægt på, at det især handler om den enkelte selv. De definerer, at ens livsforløb og individuelle vilje kontinuerligt påvirkes af tilfældige begivenheder og menneskelig handlefrihed, hvorfor der ifølge teorien ikke kan forventes, at et vendepunkt er ensbetydende med, at den enkelte aldrig vil begå kriminelle handlinger igen (Sampson & Laub, 2017, s. 545-546). Teorien er derfor med til at nuancere synet på kriminalitet som værende noget, der er bestemt i barndommen eller ungdommen. Den tillægger et større fokus på samspillet mellem livsforløb, hændelser på makroniveau, situationsbestemt kontekster og individuel vilje (Sampson & Laub, 2017, s. 545-550).

Teorien vil blive inddraget for at bidrage til at udforske hvad civilsamfundsorganisationerne oplever som faktorer hos de indsatte kvinder som motivation for at leve et liv uden kriminalitet. Vi anvender derfor teorien til at hjælpe med at videre identificere vores udledte fænomener, og sætte dem i kontrast til Sampson og Laubs definerede vendepunkter.

4. Metode afsnit

Følgende afsnit har til formål at præsentere og reflektere over vores metodiske overvejelser i forbindelse med udarbejdelsen af specialet. Indledningsvist vil der blive redegjort for valg af kvalitativ metode, hvorefter vi vil redegøre for det valgte forskningsdesign. Herefter vil vi give læseren et indblik i vores indhentede empiri, hvor vi præsenterer de informanter vi har interviewet i forbindelse med at indhente empiri og redegøre for deres relevans for specialets problemformulering. Specialets primære empiri er indhentet fra tre forskellige civilsamfundsorganisationer, Den Sociale Retshjælp, Røde Kors og Cafe Exit. Vi har interviewet mindst en ekspert fra hver civilsamfundsorganisation. Derudover har vi interviewet en ekspert fra Kriminalforsorgen. Vores empiri omfatter ligeledes to feltobservationer af Cafe Exits resocialiserende indsats, kultureftermiddag, hvor vi i forlængelse af dette har udført to feltinterviews af tidligere/nuværende kvindelige afsonere. Afsnittet vil ligeledes redegøre for hvilke metoder vi har anvendt til at indsamle empirien, samt reflektere over vores til- og fravalg.

4.1 Kvalitativ metode

Specialets sigte er at afklare, hvordan de tre civilsamfundsorganisationer: Café Exit, Den Sociale Retshjælp og Røde Kors tilgår deres resocialiserende arbejde med kvindelige indsatte i Jyderup Kvindefængsel. På baggrund af dette vil vi belyse hvilke udviklingspotentialer, der

foreligger civilsamfundsorganisationers resocialiserende indsatser til den kvindelige målgruppe. Ligeledes er det at belyse hvilke udviklingspotentialer vi i løbet af vores empiriske dataindsamling har identificeret, i forbindelse med det kommende strategiske og systematiske samarbejde, som flerårsaftalen illustrerer. For at kunne belyse problemformuleringen, er det nærliggende at tale med eksperter på området. Undersøgelsen udmøntes derfor gennem den kvalitative metode, hvor det empiriske datamateriale udgør fem semistrukturerede interviews med eksperter, to feltobservationer af en af Café Exits indsatser og to feltinterviews af kvinder der afsoner/har afsonet i Jyderup Kvindefængsel.

Formålet med at bruge kvalitativ metode har været, at få perspektiver fra henholdsvis ansatte fra civilsamfundsorganisationerne, frivillige, kvinder og personale fra Kriminalforsorgen. Kvalitativ metode er hensigtsmæssig for vores undersøgelse, da vi med kvalitative forskningsinterviews og feltobservationer har haft mulighed for at komme tæt på de informanter der er relevante for at kunne besvare problemformuleringen (Harrits et. al, 2020, s. 180). Vi ønskede eksempelvis at få et indblik i kvinders oplevelse af deres afsoning i Jyderup Kvindefængsel, hvilket ville være udfordrende for os at få gennem spørgeskemaer (Harrits et. al, 2020, s. 180). Udfordringen ligger blandt andet i, at alt efter om kvinderne sidder i det åbne, lukkede eller i arresten, har de ikke mulighed for at tilgå internettet. Dog kunne man muligvis have fået personalet i Jyderup Kvindefængsel til at aflevere skriftlige spørgeskemaer til kvinderne. Det ville dog både være tidskrævende for personalet, ligesom det ville tage for lang tid for os at indhente den nødvendige empiri. Derudover havde vi samtidig en formodning om at svarprocenten ville være lav. I stedet fik vi mulighed for at kunne tale med kvinderne til kultureftermiddagene, hvor vi lavede feltobservationer og dermed fik mulighed for at lave feltinterviews. Den kvalitative metode er med til at berige specialet med viden gennem eksperterne og kvindernes individuelle oplevelser og erfaringer. Dette giver os mulighed for at få et dybere indblik i de udviklingspotentialer der kan forekomme blandt civilsamfundsorganisationerne og Kriminalforsorgen, både for det kommende samarbejde, lige så vel som hvilke udviklingspotentialer der findes i de nuværende indsatser til kvinderne.

4.2 Forskningsdesign

Dette speciale tager sit udgangspunkt i et casestudie, og vil sætte rammerne for, hvordan specialet vil besvare problemformuleringen. Et single-casestudie giver os muligheden for at undersøge de resocialiserende indsatser i Jyderup Kvindefængsel i en dybdegående deskriptiv undersøgelse, hvor enhederne i casen er de tre civilsamfundsorganisationer. Casestudiet er kritiseret for at have en lav generaliserbarhed grundet forskningsdesignet udelukkende undersøger

enkeltstående tilfælde (Flyvbjerg, 2012, s. 498). Eftersom vi gennem undersøgelsen udelukkende afdækker 1) Hvordan de tre civilsamfundsorganisationer tilgår deres resocialiserende indsatser, 2) hvilke udviklingspotentialer der foreligger i disse, samt 3) hvilke udviklingspotentialer der foreligger mellem civilsamfundsorganisationerne og Kriminalforsorgen med henblik på flerårsaftalen 2022-2025, findes denne kritik ikke relevant for dette speciale, da vi ikke forsøger at lave en generalisering om resocialiseringsarbejde, og herudover heller ikke af samarbejdet mellem civilsamfundsorganisationerne og Kriminalforsorgen. Vi har i specialet anvendt en induktiv tilgang, hvor vi gennem bearbejdelse af empirien udledte mønstre og sammenhænge, og hvad syntes værende empirisk relevant (Andersen, Binderkrantz & Hansen, 2012, s. 73). Dog er det nævneværdigt, at de valgte teorier i dette projekt er blevet anvendt som pejlemærke for de begreber og fænomener, som er blevet undersøgt i projektet, da der er visse begreber fra teorierne, som har talt ind i vores empiriske materiale.

4.3 Eksplorativ tilgang

Vores speciale er af eksplorativ karakter, da der forefindes begrænset viden omkring Jyderup Kvindefængsel, og hvordan civilsamfundsorganisationerne tilgår deres resocialiserende indsatser i det nyetablerede kvindefængsel, samt det kommende samarbejde mellem civilsamfundsorganisationerne og Kriminalforsorgen. Vi har til hensigt at udvide forståelsen af feltet, som tager sit udgangspunkt i den forudgående rammeforståelse, som vi har skabt gennem specialet, og denne rammeforståelse bygges der videre på, efterhånden som vores forskningsproces producerer nye spørgsmål og indsigt i fænomener (Andersen et. al, 2012, s. 72). Vi vil, med valg af eksplorativ tilgang, give plads til at undersøge uforudsete fænomener, sammenhænge og aspekter, og afdække disse, frem for enten at be- eller afkræfte opstillede hypoteser. Afslutningsvist giver den eksplorative tilgang os muligheden for at belyse disse fænomener (Andersen et. al, 2012, s. 72).

4.4 Udvalgelse og rekruttering af informanter

Eftersom vores problemformulering lægger op til, at vi skal indsamle empiri fra informanter, der har viden indenfor feltet, skulle vi i starten af specialeprocessen rekruttere informanter. Da vi skulle udvælge vores ønskede informanter, faldt vores interesse på de tre nævnte civilsamfundsorganisationer, da de er indflydelsesrige, landsdækkende og har op til flere forskellige indsatser. Derudover har de adskillige års erfaring med resocialiserende indsatser i fængslerne, både i de daværende kønsblandede fængsler, og nu også i Jyderup Kvindefængsel, hvorfor de

kan bidrage med viden i forhold til, om indsatserne er blevet særligt tilrettelagt efter omlægningen. Fordelen ved at udvælge disse civilsamfundsorganisationer har ligeledes været, at vi forventede de kunne supplere hinanden, og vi dermed ville indsamle forskellige perspektiver til at kunne belyse vores problemformulering.

Primært er rekrutteringen af informanterne fra civilsamfundsorganisationerne sket gennem eget netværk, som vi har opnået igennem forhenværende praktikker, hvor to medlemmer af specialegruppen, i forbindelse med praktikforløbet på Kriminologiuddannelsen, har været tilknyttet henholdsvis Den Sociale Rets Hjælp og Røde Kors. Derudover rettede vi henvendelse til Café Exit ved hjælp af kontaktoplysninger vi fandt på deres hjemmeside, hvorefter de indvilligede i at stille op til et interview. Derudover havde vi et ønske om at inddrage Kriminalforsorgen til at belyse vores problemformulering. Rekrutteringen af informanter fra Kriminalforsorgen forløb sig således, at vi sendte en skriftlig specialeansøgning til Direktoratet for Kriminalforsorgen. Da ansøgningen blev godkendt, blev vi sat i kontakt med resocialiseringskonsulenten, der var tilknyttet Jyderup Kvindefængsel. Efterfølgende fungerede hun som gatekeeper og indledte kontakten mellem os, og vores informant fra Jyderup Kvindefængsel. Kriminalforsorgen skulle bidrage med at opnå yderligere viden omkring civilsamfundsorganisationernes indsatser set med Kriminalforsorgens øjne. Derudover var det vigtigt at få dem til at indvillige i et interview, da anden del af problemformuleringen lægger sig op ad samarbejdet mellem Kriminalforsorgen og civilsamfundsorganisationerne, hvorfor deres perspektiv var et nødvendigt bidrag.

4.5 Præsentation af informanter

I følgende afsnit vil vi præsentere vores informanter, og hvad de hver især kan bidrage med til at belyse specialets problemformulering. Desuden vil vi afsnittet reflektere over fordele/ulemper, samt til- og fravalg vi har gjort os i processen.

Antallet af interviewpersoner afhænger af formålet med ens undersøgelse. Mætningspunktet kan dog siges at opnås når yderligere interviews ikke giver ny viden (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 167). Vi har vurderet, at vores fem udførte interviews har givet os viden nok til at belyse vores problemstilling, eftersom specialets interesse blot ligger i disse civilsamfundsorganisationer, og yderligere informanter fra de forskellige civilsamfundsorganisationer ikke kunne give os særlig ny viden. Det skal dog nævnes, at vi ligeledes ville have interviewet en fængselsbetjent fra Jyderup Kvindefængsel, som skulle bidrage til yderligere perspektiver. Det blev ikke aktuelt, hvorfor vi ikke nåede vores ideelle mætningspunkt – vores løsning på dette fremgår i afsnittet omkring refleksionerne af vores udførte interviews.

4.5.1 Café Exit

Café Exit er et kirkeligt socialt arbejde, som henvender sig til indsatte og tidligere løsladte, som ønsker at starte en ny tilværelse uden kriminalitet. De har forskellige tilbud, hvor de agter at lave helhedsorienteret arbejde, hvor målet er at hjælpe borgeren til at tage ansvar for sit eget liv og til at arbejde med de livsudfordringer de har (*Café Exit*, s.d.-a). I Jyderup Kvindefængsel kommer frivillige fra *Café Exits* kvindeklub flere gange om måneden, og afholder kreative workshops med de indsatte (*Café Exit*, s.d.-c).

I forbindelse med at indhente empiri fra *Café Exit* har vi interviewet en ekspert der har et særligt kendskab til den kvindelige målgruppe og *Café Exits* resocialiserende indsatser, lige så vel som hun står for samarbejdet i forhold til kvindeklubben og Jyderup Kvindefængsel. Derudover deltog vi i deres indsats kultureftermiddag, hvor vi lavede feltobservationer.

4.5.2 Den Sociale Retshjælp

Den Sociale Retshjælp har indsatsen fængselsrejseholdet, som tilbyder gratis og helhedsorienteret juridisk og gældsrådgivning til tidligere og nuværende indsatte. Fængselsrejseholdet er med til at sikre, at målgruppen får rådgivning, som de ellers ikke ville kunne få, da hverken Kriminalforsorgen, kommuner eller andre myndigheder leverer juridisk og gældsrådgivning i fængslerne. Fængselsrejseholdet er af den overbevisning, at juridiske og økonomiske problematikker ofte bidrager til at fastholde målgruppen i kriminelle løbebaner (*Den Sociale Retshjælp*, 2021). Fængselsrejseholdet tilbyder gældsrådgivning i Jyderup Kvindefængsel, hvorfor vi har interviewet en ekspert der arbejder med fængselsrejseholdet. Derudover er Den Sociale Retshjælp blevet spurgt ind til det kommende samarbejde med Kriminalforsorgen, for at få deres perspektiv på dette.

4.5.3 Røde Kors

Røde Kors tilbyder tre af deres fængselsaktiviteter i Jyderup Kvindefængsel; Fængselsbesøgstjenesten, Primus Motor og sociale aktiviteter². Fængselsbesøgstjenesten sender frivillige på besøg cirka hver 14. dag, hos de indsatte der ønsker en besøgsven. Besøgene skal bidrage til at mindske ensomheden hos de indsatte, og være et frirum fra fængslets vante rammer og dermed være en forbindelse til det omkringliggende samfund.

Primus Motor er en mentorordning for løsladte, som støtter med sociale og praktiske forhold efter løsladelsen og i op til et år efter (*Røde Kors*, s.d.).

Fra Røde Kors har vi interviewet en ekspert som arbejder med deres fængselsaktiviteter, som

² Sociale aktiviteter henviser til eksempelvis tøjsalg, bingoaften, spanskundervisning etc.

kunne bidrage med viden omkring de indsatser de tilbyder i Jyderup Kvindefængsel. Derudover har vi interviewet en frivillig fra Røde Kors, som blandt andet er tilknyttet Jyderup Kvindefængsel, hvorfor hun kunne bidrage med et større indblik i de sociale aktiviteter, som Røde Kors tilbyder i fængslet, da hun ligeledes har et tættere forhold til de frivillige og de kvindelige indsatte, end eksperten fra Røde Kors. Begge informanter fra Røde Kors er ligeledes blevet spurgt ind til det kommende samarbejde med Kriminalforsorgen i forbindelse med flerårsaftalen 2022-2025.

4.5.4 Kriminalforsorgen

Kriminalforsorgens formål er at medvirke til at begrænse kriminalitet og at gennemføre den nødvendige kontrol, lige såvel som det er at støtte og motivere de dømte til at leve en tilværelse uden kriminalitet (Justitsministeriet, 2020, s. 3). For at få et mere nuanceret indblik i det frivillige, resocialiserende arbejde med kvinderne, har vi ligeledes indsamlet empiri fra Kriminalforsorgen. Vi har interviewet en socialrådgiver fra Jyderup Kvindefængsel, eftersom hun kunne bidrage til en forståelse af, hvordan Kriminalforsorgen opfatter civilsamfundsorganisationers resocialiserende indsatser og hvad de kan bidrage med, som deres egne resocialiserende indsatser ikke kan. Ligeledes ønsker vi med socialrådgiverens bidrag at få vedkommendes holdninger til det kommende samarbejde med de forskellige civilsamfundsorganisationer og om hun mener der foreligger udviklingspotentialer.

4.5.5 Til- og fravalg af kvindelige indsatte

I begyndelsen af specialeprocessen ønskede vi at tale med kvindelige indsatte for at få deres perspektiv på, hvordan de oplevede at afsonere i et kvindefængsel versus i et kønsblandet fængsel. Særligt ønskede vi at undersøge, om kvinderne oplevede en forskel i de resocialiserende indsatser de blev tilbudt. Som vi nævner i problemfeltet, har kvindelige afsonere flere psykiske problemstillinger, og en risiko ved kønsblandede fængsler var eksempelvis muligheden for, at det kunne bidrage til at fastholde kvinderne i negative mønstre og potentielt retraumatisering. Derfor blev vi rådet til, af både Mathiassen, som har forsket i målgruppen, samt vores informant fra Café Exit, til ikke at inddrage kvinderne i vores projekt. Vi valgte derfor at fokusere på civilsamfundsorganisationerne, og dermed blot at foretage eliteinterviews. Som tidligere nævnt, deltog vi i Café Exits kultureftermiddag, hvor vi kunne observere kvinderne. Eftersom de synes ubesværede med at lade sig interviewe af andre studerende, som ligeledes deltog i

kulturreftermiddagen, besluttede vi os alligevel for, at vi ville prøve at få dem til at indvillige i en samtale. Vi oplevede ikke ved vores feltinterviews, at der var en modvillighed fra kvindernes side i forhold til at tale omkring de oplevelser, de havde med hverken Kriminalforsorgen og civilsamfundsorganisationers resocialiserende indsatser. Derimod oplevede vi en stor villighed og interesse for at snakke med os, og dele ud omkring deres oplevelser, og hvad de kunne have ønsket der var mere fokus på. I forbindelse med interviewene med kvinderne var vi forstående overfor, at det kunne være overvældende at sidde tre personer over for den enkelte kvinde, hvorfor vi valgte kun at være to personer om at udføre disse interviews.

4.6 Eliteinterviews

Vi har gennemført fem interviews, som ifølge Kvale og Brinkmann kan betegnes som eliteinterviews (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 201). Formålet med at interviewe disse eksperter, er som tidligere nævnt, at få indsigt i de resocialiserende indsatser, samarbejdet mellem Kriminalforsorgen og civilsamfundsorganisationerne og hvilke tanker de gør sig, om at styrke samarbejdet på baggrund af flerårtaftalen. Vi har været opmærksomme på at forholde os kritiske overfor informanternes udtalelser, da der er en risiko for, at de taler på vegne af deres organisation. Eksempelvis udtalte en af informanterne sig kritisk overfor en anden organisation, hvor vi efterfølgende drøftede, at det muligvis har været for at fremme vigtigheden af informantens egen organisation. Derudover var der en informant, der sagde: *“Jeg tænker, nu skal jeg selvfølgelig også være loyal over for min organisation, men jeg tænker, at det er hvad du gør det til”* (Bilag 1, s. 58). Denne udtalelse vidnede om, at hun talte på vegne af hendes organisation, men alligevel delte hun nuancer og beskrivelser af den reelle praksis. Derudover er det vigtigt, når man udfører eliteinterviews, at man har en baggrundsviden indenfor genstandsfeltet (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 201), hvorfor vi før interviewene havde brugt tid på at undersøge de forskellige organisationer, og de tilbud de udbyder - både generelt, men især i Jyderup Kvindefængsel.

4.7 Feltinterviews

For at udvide den empiri vi har indsamlet gennem vores kvalitative forskningsinterviews, med henholdsvis civilsamfundsorganisationer og socialrådgiveren i Jyderup Kvindefængsel, har vi observeret Café Exits kulturreftermiddag i april og maj 2022. Kulturreftermiddagen er en begivenhed, hvor nuværende og tidligere indsatte kan mødes, hvor mange af de frivillige fra Café

Exit også deltager. Formålet med at indsamle empiri på kultureftermiddagen har været at få en større indsigt i civilsamfundsorganisationers arbejde med de kvindelige indsatte, og derudover bidrage til, et reelt indblik i hvordan én resocialiserende indsats bliver tilgået.

Derfor vil vi lave deltagerobservationer, som er en tilgang, hvor forskere deltager i eller indgår i de praksisser, som observeres (Szulevicz, 2015, s. 83). Deltagerobservationer implicerer to aspekter 1) at man er deltagende i de aktiviteter som udføres, hvor man observerer 2) at man på afstand observerer (Szulevicz, 2015, s. 83). Vi har både deltaget i aktiviteterne, men samtidig observeret på afstand. Igennem præsentationsrunden sikrede vi os, at kvinderne kendte vores identitet, og vidste hvorfor vi deltog i kultureftermiddagen og hvad vi var der for at observere. Til anden observation hjalp vores informant fra Café Exit os med at få kvinder i tale, eftersom præsentationsrunden denne gang ikke blev aktuel. Derfor var det udfordrende for os, at få kvindernes opmærksomhed, da de havde travlt med at tale med de andre deltagende.

Forud for deltagerobservationerne havde vi lavet en observationsguide (Bilag 2), for at give observationerne retning og fokus (Szulevicz, 2015, s. 89). Den indeholdt ikke specifikke forskningsspørgsmål, men fungerede som en guide, til hvilke forhold vi skulle være opmærksomme på at observere i løbet af kultureftermiddagene. Eftersom at der ikke skete noget særligt til anden observation, udover hvad vi havde observeret til den første kultureftermiddag, valgte vi til anden deltagerobservation blot at fokusere på at udføre feltinterviews og har derfor kun udfyldt observationsguiden for den 31/03-2022 (Bilag 2).

Deltagerobservationer som metode ofte bruges til at forstå menneskers hverdagsliv og samspil mennesker imellem (Szulevicz, 2015, s. 89), hvilket også er det fokus vi havde i løbet af vores observationer. Det vi særligt ønskede at observere var interaktionerne, primært interaktionen mellem mænd/kvinder og frivillige/deltagere. Vi forventede, at interaktionerne mellem mænd/kvinder kunne give os en større forståelse for, om der er et egentlig behov for at skærme kvinderne fra mænd i civilsamfundsorganisationernes tilbud. Denne viden ville vi bruge til at sætte op mod forskning. Vi oplevede ikke, at der var behov for dette, hvoraf informanten fra Café Exit ligeledes fortalte os: *“Og så tror jeg måske nogen af dem, som rent faktisk gør det [Har brug for at blive skærmet fra mænd] [...] Det er måske ikke lige dem, som råber højest”* (Bilag 1, s. 37). Formålet med at observere interaktionerne mellem de frivillige og deltagerne var at se hvilken tilknytning kvinderne har til de frivillige, samt hvordan relationen blandt de frivillige og deltagerne var. Vi var til begge kultureftermiddage igennem hele arrangementet, på nær den sidste halve time, hvor der var sang i kirken. Til den første kultureftermiddag var der blot fire kvinder, hvoraf to af dem kom fra Jyderup Kvindefængsel, og to af dem var løsladt. Der var derimod massevis af mandlige indsatte fra forskellige fængsler. Derudover var der

tidligere indsatte, som stadig deltager fast (Bilag 2). Til den anden kultureftermiddag deltog 14 kvinder, som var henholdsvis løsladt og prøveløsladt, hvorfor der var større råderum for at udføre feltinterviews.

I forhold til dataindsamlingen havde det været fordelagtigt, hvis vi havde deltaget i flere kultureftermiddage, lige så vel som havde vi haft mulighed for at observere andre resocialiserende indsatser, ved eksempelvis Den Sociale Retshjælp og Røde Kors. Det kunne have bidraget til et større empirisk grundlag, i form af flere feltinterviews, ligesom vi ville have erhvervet et større indblik i Den Sociale Retshjælp og Røde Kors' resocialiserende indsatser, end hvad vi blot kunne erhverve gennem vores eliteinterviews. Interviews, der foretages i forlængelse af feltobservationer, defineres som feltinterviews. Denne type interviews kan improviseres når et medlem af den gruppe, der observeres, får anledning til at besvare spørgsmål og fortælle (Åkerström & Wästerfors, 2018, s. 142). Vores fokuspunkt var først og fremmest at observere hvordan kultureftermiddagen forløber, og herefter at skabe indblik i, hvad kvinderne synes om de frivillige tilbud, der er i Jyderup Kvindefængsel. Feltinterviewene udførte vi som ustrukturerede interviews, hvorfor vi på forhånd ikke havde udarbejdet en interviewguide, ligesom vi har gjort til vores andre informanter. I stedet fastlagde vi en række temaer, som skulle hjælpe os med at holde liv i samtalen og minde os om vores forskningsinteresse (Åkerström & Wästerfors, 2018, s. 155). Tematikkerne var følgende: Frivilligt arbejde, fordele/ulemper, målrettede indsatser og andet af interesse (Bilag 3). Vi var opmærksomme på, at vi ikke ville stille nærgående eller krænkende spørgsmål, men blot have fokus på det frivillige arbejde, for at kvinderne ikke skulle stå tilbage og føle sig som et forskningsobjekt (Szulevicz, 2015, s. 95). Feltinterviewene blev ikke optaget, hvorfor vi i stedet skrev feltnoter, som vi kan benytte til at analysere den indsamlede data og empiri. Vi skrev ikke feltnoter i kvindernes tilstedeværelse, medmindre de fortalte os, at det var okay. Dette kan medføre nogle ulemper, såsom at miste ordrette citater, men det synes vigtigere at begrænse risikoen for, at kvinderne ville føle sig overvåget (Szulevicz, 2015, s. 92). Den ene kvinde vi lavede et feltinterview med, havde dog ingen problemer med, at vi skrev i vores notesbog, hvorfor vi fik nogle ordrette citater, hvilket fremgår af bilag 3.

4.8 Udførelsen af interviews

Specialets primære empiri er indhentet gennem fem semistruktureret forskningsinterviews. Grunden til vi har valgt at have en semistruktureret tilgang til interviewet, er, at informanterne får mulighed for at fortælle så frit som muligt (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 47). Derudover så vi det som en styrke, at det læner sig op af en hverdagssamtale, selvom det egentlige formål

er at indsamle empiri (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 49), da det gav os plads til at stille opfølgende spørgsmål og ikke blot følge vores udarbejdede interviewguides slavisk (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 49). Derfor fik vi mulighed for at følge op på temaer og perspektiver som informanterne præsenterede for os, og kunne derfor gå i dybden med henholdsvis deres holdninger og erfaringer.

Vi havde sat en tidsramme af på 45-60 minutter per ekspertinterview, hvilket viste sig at være det ideelle tidsrum til at kunne nå omkring vores interviewguides. Fire ud af fem interviews blev afholdt fysisk i forbindelse med vores observationer af kultureftermiddagen. Vores informanter tilhører afdelinger på Sjælland, hvorfor det gav mening at afholde dem fysisk, nu muligheden var der. Vores sidste interview med den frivillige fra Røde Kors blev udført over Microsoft Teams. Grunden til at interviewet ikke blev afholdt fysisk var på grund af geografisk distance, hvilket satte os i et tidsdilemma. Derfor var det vigtigt for os at interviewet kunne holdes på en platform som Microsoft Teams, da vi på den måde stadig kunne se informanten. Det betød at det stadig lænede sig op af et ansigt-til-ansigt interview, hvorfor der var mulighed for et bedre samspil i dialogen.

4.8.1 Refleksioner over interviews

I forbindelse med udførelsen af vores interviews har vi været opmærksomme på de personlige relationer, der er mellem nogle af specialegruppens medlemmer og informanterne. Vi var bevidste omkring, at det ville kunne forstyrre interviewet på baggrund af det tidligere kollegaskab. Derudover tænkte vi, at relationen kunne betyde, at vi kunne gå glip af interessant viden, bygget på opfølgende kritiske spørgsmål, da interviewerens på forhånd måske ville kende svaret. Forud for interviewene var der derfor enighed om, at de af gruppens medlemmer, som havde den personlige kontakt til den respektive informant, ikke skulle fungere som den primære interviewer.

Forud for besøget hos Jyderup Kvindefængsel, var det med den hensigt, at vi ville interviewe både en socialrådgiver, samt en fængselsbetjent, for at få flest mulige perspektiver på vores problemformulering. Det lykkedes os dog ikke at skabe kontakt til en fængselsbetjent, da resocialiseringskonsulenten, som fungerede som vores gatekeeper, gjorde os opmærksomme på, at det på baggrund af ressourcemangel, først ville kunne lade sig gøre sent i skriveprocessen. Derfor valgte vi i stedet at sammenskrive de to interviewguides vi havde udarbejdet på forhånd, til henholdsvis en socialrådgiver og en fængselsbetjent, til én. Grunden til vi ønskede at interviewe en fængselsbetjent, var at vi gerne ville have indsigt i, om de ser en forskel på de indsatser, som civilsamfundsorganisationerne udbyder i Jyderup Kvindefængsel end hvad de gjorde

førhen. Vi havde en forventning om, at fængselsbetjentene havde “observeret” Røde Kors’ sociale aktiviteter og kvindeklubben, hvorfor de kunne give os et større indblik i hvordan de blev tilgået. Informanterne fra Café Exit og Røde Kors fortalte dog, at de bare fik lov til at gå rundt uden betjente, hvorfor vi ikke forventer de kunne have bidraget yderligere end socialrådgiveren gjorde.

4.8.2 Interviewsituationen

I udførelsen af interviewene benyttede vi os af en interaktiv interviewform, hvor vi var medproducent af viden, hvilket bidrager til, at interviewenes materiale blev formet både af os som interviewere og eksperterne, vi interviewede. Yderligere blev det ligeledes præget af interaktionen i interviewsituationen (Järvinen, 2005, s. 29). Derudover har vi gjort os overvejelser omkring kategori tilhørighed. Det vil sige, at både interviewere og informant ikke blot deltager som individuelle aktører, men også som positioner i sig selv, som tilhører sociale kategorier, såsom køn, alder og uddannelse (Järvinen, 2005, s. 32). Vi har interviewet fire fagpersoner og en frivillig, hvorfor de har en særlig viden omkring feltet. Derfor er det væsentligt at tænke over, at det kan påvirke interaktionen, at de er eksperter på området. Når man udfører kvalitative forskningsinterviews, opstår der et asymmetriske magtforhold (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 55). Vi udfører interviews som interviewere, og kommer dermed med en videnskabelig kompetence, hvor vi skal definere interviewsituationen. Ligeledes har vi råderum over at bestemme, hvordan interviewene udspiller sig, da det er os der stiller spørgsmål, og kan beslutte hvilke svar vi ønsker at følge op på. Det asymmetriske forhold mellem os, som interviewere og interviewpersonerne danner ikke nødvendigvis et magtforhold, men vil vedrøre vores positionering i interviewet (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 57). Vi ønskede ikke at blive positioneret som uvidende studerende, hvorfor vi inden interviewene satte os så godt ind i civilsamfundsorganisationernes og Kriminalforsorgens resocialiserende indsatser som vi havde mulighed for, igennem materiale fra deres respektive hjemmesider. Derudover satte vi os ligeledes ind i hvad det præcist er flerårstaftalen belyser i forhold til civilsamfundet. Vores oplevelse af interviewene var primært, at informanterne sikrede os en fælles forståelsesramme, hvilket gjorde, at vi ikke blev positioneret negativt. De var gode til at uddybe hvad de nævnte, som blandt andet ses i følgende citat: “*Anger Management giver jo lidt sig selv, og Styrk og Vind er meget det her med grænsesætning og prokriminell holdninger, tænkning, og så det her med at være kvinde i et miljø, som kan være meget mandsdominerende, ikke?*” (Bilag 1, s. 51). Det bidrog ligeledes til, at det ikke var nødvendigt for os at stille opfølgende spørgsmål. Der var nogle af civilsamfundsorganisationerne, som nævnte deres indsatser uden at specificere dem, hvorfor det synes,

at de forventede, at vi på forhånd ville vide hvad indsatsen omfatter. Derfor blev vi særligt bevidste om, at det var positivt vi havde brugt tid på at sætte os ind i deres indsatser før interviewet, da det sikrede os, at vi ikke positionerede os selv negativt, og dermed havde større mulighed for at få reel indsigt i feltet, samt medvirke til at producere viden. Derudover fortalte vi, i forbindelse med en informant stillede sig kritisk over for Kriminalforsorgens ressourcer, at vi også gik glip af en rundvisning i Jyderup Kvindefængsel, netop på grund af manglende ressourcer. Herefter sagde hun “*Jeg tror faktisk heller ikke at I må komme ind*” (Bilag 1, s. 47), hvilket i den grad gav os følelsen af at blive positioneret som uvidende studerende. Vi forklarede hende, at vi havde fået godkendelse i forbindelse med vores speciale.

4.9 Interviewguide

Forud for interviewene havde vi udarbejdet seks særprægede interviewguides. De var opbygget efter følgende tematikker: Deres indsatser, køn, tilknytning til samfundet, liv uden kriminalitet, resocialisering og flerårsaftalen. Som det ses i nedenstående tabel, havde vi opdelt interviewguiden mellem forsknings- og interviewspørgsmål, da forskningsspørgsmål sjældent fungerer som godt interviewspørgsmål (Brinkmann & Tanggaard, 2015, s. 40).

Forskningsspørgsmål	Interviewspørgsmål	Opfølgende spørgsmål
Flerårsaftalens fokus på mere strategisk og systematisk samarbejde mellem Kriminalforsorgen og civilsamfundet	Hvordan påtænker I, at samarbejdet mellem Kriminalforsorgen og jer civilsamsfundsorganisationer bliver mere “systematisk og strategisk” som der står skrevet i flerårsaftalen?	Oplever i, som civilsamsfundsorganisation, at Kriminalforsorgen ikke har et overblik over de forskellige tilbud fra ngo’er?

(Uddrag fra bilag 4).

Derudover havde vi ligeledes en kolonne med opfølgende spørgsmål, selvom opfølgende spørgsmål ikke kan specificeres på forhånd (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 195). Opfølgende spørgsmål indikerer at vi, som interviewere, kan få udvidet informanternes svar gennem en nysgerrig, vedholdende og kritisk holdning (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 190). Foruden de spontane opfølgende spørgsmål der dukkede op i løbet af interviewene, havde vi alligevel skrevet nogle i interviewguidene, for at sikre os, at visse interviewspørgsmål blev uddybet, såfremt informantens udtalelser tog en uventet drejning. Interviewguidenes formål var at sikre os, at vi fik spurgt ind til alle væsentlige elementer, vi ønskede undersøgt. Eftersom, at semistrukturerede interviews har elementer af en hverdagssamtale, fungerede interviewguidene primært som

en form for huskeliste. Følgende er et eksempel, hvor vi har gjort brug af den semistruktureret tilgang: *“Lige hurtigt. Den her kultureftermiddag – er det både for kvindelige og mandlige [indsatte og løsladte]?”* (Bilag 1, s. 31). Det var både et nysgerrigt opfølgende spørgsmål, ligesom det var en “afbrydelse”, der gav os mulighed for at stille et nyt spørgsmål. Derudover revurderede vi interviewguidene i takt med at interviewene blev afholdt, såfremt én civilsamsfundsorganisation gav os anledning til at stille kritiske spørgsmål. Det læner sig også op af den eksplorative undersøgelse, da vi i forbindelse med, at vi blev introduceret for nye fænomener, kunne bygge videre på vores i forvejen udarbejdede interviewguides. Det oplevede vi eksempelvis med Røde Kors, der på baggrund af en forsker, var kritisk overfor at holde fællesskabsaktiviteter, ligesom Café Exit gør.

4.10 Etiske overvejelser

I følgende afsnit vil vi redegøre for hvilke etiske overvejelser vi har gjort os omkring anonymisering af vores informanter, samt hvordan vi vil beskytte deres informationer på baggrund af databeskyttelsesforordningen. Kvale og Brinkmann (2009) er fundament for vores etiske overvejelser, da de beskriver, at der som led i udførelsen af interviews, kan opstå etiske dilemmaer (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 80).

4.10.1 Anonymisering/pseudonymisering

I kvalitative undersøgelser er det normen at sikre sine informanternes anonymitet, hvor der i den forbindelse altid vil opstå dilemmaer som udfordrer forskeren når det kommer til etisk forskningspraksis (Torbenfeldt Bengtsson & Mølholt, 2020, s. 193). Forskellen på anonymisering og pseudonymisering er, at anonymisering er når vi som forskere heller ikke kan spore informanterne, hvilket næsten er umuligt at opnå i en kvalitativ undersøgelse, hvor vi vil kunne identificere informanterne i vores data (Torbenfeldt Bengtsson & Mølholt, 2020, s. 195). Det gør sig også gældende i vores undersøgelse, eftersom vores empiri er bygget op på interviews, hvorfor vi kan identificere informanterne. Pseudonymisering er hvor informanterne ikke kan genkendes i analyser og/eller afrapporteringer, da man vælger at tilsløre deres identitet ved eksempelvis at give navne og steder pseudonymer og udelade alle informationer der kan være personhenførbart (Torbenfeldt Bengtsson & Mølholt, 2020, s. 195). Formålet med at anonymisere sine informanter er at beskytte dem mod negative konsekvenser der kan være udfaldet af at deltage i en undersøgelse (Torbenfeldt Bengtsson & Mølholt, 2020, s. 194).

Vi havde oprindeligt planlagt, at vi ikke ville pseudonymisere vores informanter, og har ligeledes fået skriftligt samtykke til at anvende deres navn og jobstilling. Under et af interviewene var der dog en informant, som sagde: *“Det behøver I ikke lige at sige, at jeg har sagt”*, hvorfor vi valgte at pseudonymisere alligevel. Eftersom vi har fået tilladelse til at benytte førnævnte oplysninger, har vi kun fravalgt at citere dem ved navn, men det er stadigvæk gennemsigtigt hvilken civilsamfundsorganisation de tilhører. Vi har valgt blot at kalde dem “informant” i nærværende speciale, eftersom vi ikke mener at et pseudonymt navn gør nogen forskel for forståelsen af analysen. I forhold til vores feltinterviews med kvinderne har vi ikke indhentet samtykke, da vi hverken ville optage interviewene, eller havde behov for deres personoplysninger i forhold til hvilken viden vi skulle indhente fra dem.

4.10.2 Samtykkeerklæring og databeskyttelsesforordningen

Grunden til at vi har indhentet samtykke, er at når der arbejdes med personoplysninger er der visse behandlingsregler man skal følge i håndteringen af personoplysninger. Samtykket skal ligeledes fungere som behandlingsgrundlag, til at kunne bruge og videregive de informationer vi indsamler. Inden interviewene har vi gjort informanterne opmærksomme på at deres deltagelse er frivillig, og at de dermed altid kan trække deres samtykke tilbage. Derudover gjorde vi dem opmærksomme på at specialet bliver delt med Aalborg Universitet og Kriminalforsorgen.

Når vi skal behandle andres personoplysninger, skal de behandles efter lovgivningen. Det betyder blandt andet, at alle oplysninger vi er i besiddelse af, og benytter os af, skal være relevante for specialet. Derudover er vi bevidste om, at vi må opbevare dataene så længe, det er nødvendigt, hvorfor vi har fået samtykke til at beholde dem indtil specialets afslutning. Derudover har vi i forbindelse med interviewene erhvervet lyd- og videofiler, som vi i forbindelse med at være fælles dataansvarlige, opbevarer sikkert på FileShare som Aalborg Universitet har stillet til rådighed.

4.11 Lydoptagelser og transskribering

Vi har optaget vores interviews, så vi i løbet af interviewene kunne koncentrere os om dialogen og fokusere på vores forskningsinteresse, og ikke blev distraheret af, at skulle tage omfattende noter og dermed forstyrre samtalens flow. Det gav ligeledes mulighed for, at vi kunne reflektere over informanternes udsagn og dermed stille fyldestgørende uddybende spørgsmål (Kvale &

Brinkmann, 2015, s. 238). Lydoptagelserne skal ligeledes fungere som dokumentation for empirien. Efter vi har udført interviewene, har vi transskriberet lydfilet, for at gøre informanternes citater disponible i forhold til analysedelen.

Når der transskriberes, indtræder der en fortolkningsproces, hvor man går fra det talte sprog til skriftsprog (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 235). En ulempe ved transskription er, at et interview er et socialt samspil mellem interviewer og informant, hvor kropssprog, tempo og tonefald har en betydning for samtalen, hvilket man mister i transskriptionerne (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 236). Derfor er det væsentligt at vurdere hvordan man vil transskribere sine lydfilet, og om man vil transskribere ordret eller om man vil omskrive det til mere formel, skriftsprøglig stil (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 239). Vi har i forbindelse med informantens udtalelser, valgt at ignorere dele som eksempelvis informantens eventuelle grin, pauser og udtryk som "øh", hvis ikke vi har ment det har haft relevans for konteksten. Derfor er vi bevidste om, at vi ved transskriberingen tilføjer vores egen tolkning af interviewene, ved at omskrive det til formel skriftsprøglig stil. Såfremt vi har tilføjet grin, pauser og "øh" til transskriptionerne, for at kunne huske konteksten af interviewet, vil vi dog udelade dem fra citaterne i analysen, da det ikke vil være relevante for forståelsen af citatet.

Vi havde ligeledes fokus på, at alle specialestuderende helst skulle være til stede under alle interviews, med undtagelse af feltinterviewene, så der ikke opstod uoverensstemmelser omkring det sagte i interviewene. Det lod sig ikke gøre til alle interviewene, hvorfor vi aftalte, at de der ikke deltog i det enkelte interview skulle transskribere det, så de gennem lydfilet kunne få et større indblik i forståelsesrammen af interviewene, eftersom at de kunne høre samspillet anderledes end havde de blot læst en transskriptions udskrift.

4.12 Validitet og reliabilitet

Dette afsnit vil afklare, hvorvidt specialet har produceret resultater, som vidner om høj validitet og reliabilitet. Der skildres mellem to former for validitet: intern og ekstern. En høj intern validitet indikerer, at de resultater, som studiet producerer, er troværdige inden for studiets egne betingelser. Dog kan den interne validitet ikke anvendes til at konkludere, hvorvidt resultaterne kan anvendes i andre sammenhænge end studiets egen kontekst (Aarhus Universitet, s.d.). Vi har i specialet anvendt semistrukturerede interviews med specialets informanter, og hver af disse interviews har været med udgangspunkt i fem skræddersyede interviewguides til hver af vores informanter. Vi har derfor kunne sikre os, at det har været relevante spørgsmål inden for

informanternes fagområde, hvilket kan argumenteres for, at faserne i undersøgelsen er relevante og gyldige i forhold til at besvare specialets problemformulering.

Den *eksterne validitet* refererer til generaliserbarheden af de producerede resultater, og om disse resultater kan bruges i andre kontekster (Harboe, 2013, s. 198-199). I henhold til den eksterne validitet anses det som værende en udfordring, da vores kvalitative undersøgelse tager sit udgangspunkt i vores informanternes subjektive holdninger til vores producerede spørgsmål, hvor en generalisering af vores forskningsresultater virkes svær at vurdere, hvorvidt de anses som værende gyldige. Derfor bør der i stedet vurderes ud fra analytisk generaliserbarhed (Kvale og Brinkmann, 2015, s. 14). Kvale beskriver analytisk generalisering som værende i hvilken udstrækning resultaterne fra undersøgelsen kan anvendes i andre sammenhænge (Roald & Køppe, 2008, s. 95). I henhold til, hvorvidt specialets resultater kan anvendes i andre problemstillinger, argumenterer vi for, at specialet kan sige noget generelt om frivilligt arbejde i fængsler, på trods af, at fokuspunktet gennem specialet har været Jyderup Kvindefængsel. Vi har gennem specialet fundet, at civilsamfundsorganisationernes indsatser i høj grad bidrager til mere normalitet i de indsatte hverdag i fængslet, hvilket vi argumenterer for ikke udelukkende gør sig gældende i Jyderup Kvindefængsel. Ligeledes lægger disse indsatser stor vægt på trivsel, hvilket udfoldes i et relationsmæssigt aspekt mellem de indsatte og de frivillige, hvilket vi formoder også sker i andre fængsler. Afslutningsvist kan specialet bidrage til en forståelse af, at der potentielt kan være negative konsekvenser ved flerårsaftalen, som ligeledes vil have betydning for civilsamfundsorganisationers resocialiserende arbejde i mandefængsler.

Reliabilitet anses som værende en måde at påvise, hvorvidt den forskning, som er udarbejdet, er konsistent og pålidelig. Det vil sige, hvorvidt det er muligt ved gentagne målinger af samme fænomen, får det samme resultat igen og igen (Andersen et. al, 2012, s. 102). I forbindelse med udarbejdelsen af vores speciale, som er baseret på en kvalitativ undersøgelse, spiller reliabilitet ikke en afgørende faktor. Vores empiriske materiale er i høj grad både kontekst- og individbaseret, hvilket resulterer i, at der ved gentagne målinger af samme fænomen, som er undersøgt i specialet, med sandsynlighed ikke ville kunne producere samme resultat igen. Dette skyldes, at undersøgelsen er individbaseret, og det herunder er en forudsætning, at informanterne kan ændre deres udsagn over tid, eller hvis deres holdning ændres i henhold til de pågældende spørgsmål. Endvidere argumenteres der for, at såfremt man valgte at interviewe andre ansatte fra samme civilsamfundsorganisationer med de pågældende interviewguides, at de kan have varierende holdninger til spørgsmålene, da det netop er individbaseret. Derfor argumenteres

der for, at dette speciale har en lav reliabilitet, da variationen mellem individers svar kan være uendelige (Bryman, 2016, s. 41).

4.13 Analysestrategi

Specialets analysestrategi besluttede vi inden analyseringsfasen påbegyndte. Vi anvender i specialet en induktiv tilgang, hvor teorierne er anvendt som pejlemærker under udledning af fænomener fra empirien, samt er vi blevet opmærksomme på, at flere fænomener og begreber har gjort sig gældende i vores empiri, hvor vi har draget inspiration fra teorien. I bearbejdelsen af empirien har vi anvendt datastyret kodninger, hvor kodningerne er blevet udarbejdet gennem bearbejdningen af empirien. Den datastyrede kodning har udledt disse tematikker, som vi fandt relevante: Deres indsats, køn, tilknytning til samfundet, liv uden kriminalitet, resocialisering og flerårstalen, andet af relevans. Der er herudover også blevet kodet fund, som har virket interessante for specialets analyse, men også diskussionsfeltet.

5. Delanalyse 1: Civilsamfundsorganisationernes resocialiserende tilbud

Denne første delanalyse vil omhandle, hvordan de tre civilsamfundsorganisationer tilgår sine resocialiserende indsatser i Jyderup Kvindefængsel, samt i hvilket omfang disse resocialiserende indsatser er blevet målrettet. Til trods for denne delanalyse tager sit udgangspunkt i, hvordan de tre civilsamfundsorganisationer tilgår deres indsatser, vil vi ligeledes inddrage den indsamlede empiri fra Kriminalforsorgen der skal bidrage til at give os et bredere perspektiv.

5.1 Den Sociale Retshjælp

Den Sociale Retshjælp er en af de civilsamfundsorganisationer, hvor de tilbyder gældsrådgivning til de indsatte kvinder (Den Sociale Retshjælp, 2022). Den Sociale Retshjælp blev adspurgt om deres indsatser i Jyderup Kvindefængsel, hvortil informanten svarede:

Vi tilbyder indsatte gratis og kvalificeret gældsrådgivning, og det er jo med et afsæt i, at størstedelen af dem er fuldstændig gældsatt, både private kreditorer, men også det offentlige [...] Så vi bruger ligesom tiden under afsoning på at hjælpe med at rydde op, så de er forberedte på, hvad er det der venter dem, i forhold til deres egen privatøkonomi, når de kommer ud [...] (Bilag 1, s.1).

Herudover blev informanten adspurgt om en yderligere forklaring af, hvad fængselsrejsehøldets opgaver er, hvortil informanten svarede: *“Vi samarbejder jo med Kriminalforsorgen - de enkelte institutioner. Hidtil har samarbejdet fungeret på matrikelniveau. Nu er vi begyndt at lave nogle aftaler på områdekontor-niveau for at ensrette tilbuddet”* (Bilag 1, s. 1).

Vi har taget udgangspunkt i eksisterende forskning på området, som belyser, at der er behov for at målrette de resocialiserende indsatser til kvinder. Mathiassen påpeger i sin forskning, at der er en vigtighed i at forstå mænd og kvinder som mennesker, der både har ens interesser og behov, men ligeledes også forskellige interesser og behov (Mathiassen, 2021, s. 295). Med henblik på dette blev de forskellige civilsamfundsorganisationer adspurgt, hvorvidt de havde bemærket andre behov hos de indsatte kvinder, end hvad de hver især tilbyder af indsatser. Informanten fra Den Sociale Retshjælp svarede således:

Altså, man kan sige vores tilbud er jo hovedsageligt gældsrådgivning, og man kan sige, at gæld er gæld et eller andet sted. Det kan godt være der er nogle tendenser i, at kvinder skylder flere penge til det offentlige end mænd gør, eller omvendt. Eller at mænd tager flere kviklån end kvinder gør, eller, at der er sådan nogle tendenser. Men når vi sidder med et gældsøverblik [...], så er det jo underordnet for os om vores klient er en mand, eller om vores klient er en kvinde (Bilag 1, s 4).

I ovenstående citat bliver det belyst, at Den Sociale Retshjælp ikke har målrettet deres gældsrådgivning til kvinder, da de ikke oplever incitament til at skulle tilrettelægge deres indsatser anderledes, med den begrundelse af hvad indsatsen indebærer.

Udover gældsrådgivningen er der også den del af deres organisation, som tilbyder juridisk rådgivning (Bilag 1, s. 4). Nedenstående citat viser at kvinderne har andre problemer end det økonomiske. Selvom de ikke oplever incitament til at målrette gældsrådgivningen, ser der alligevel et belæg for at kvinderne, i forhold til Den Sociale Retshjælps indsatser, har et andet behov end mænd.

[...] Der vil jeg sige, at vi oplever mere, at kvinderne har flere problemer end økonomiske problemer. Der er tit noget mere juridisk og noget mere socialt juridisk i det, så ser de ikke deres børn, eller så er der skilsmisse, eller så, altså, sådan familieretligt er der ret meget af [...] Men der er, jeg tror helt sikkert der er et større behov hos kvinderne [...] Mange af kvinderne har familie, det er det langt fra alle mændene der har. Og hvis mændene har, er det måske ikke det der bekymrer mest, hvor kvinderne har en anden rolle i det der familiære billede vi har af kvinder, ikke? (Bilag 1, s. 4.).

Herunder påpeger informanten også, at den familiære værdi er en faktor, hun har oplevet der fylder meget hos kvinderne, hvilket Mathiassen (2011) og Corston (2007) ligeledes påpeger. Informanten udtaler yderligere: *“Jeg tror også det er fordi vores fokus er det her med det økonomiske [...] havde vi kørt mentorordninger eller familierådgivning, så havde der helt sikkert været mere behov for, at der var et andet fokus [...]”* (Bilag 1, s. 7). Behovet for en anden tilgang til de indsatte kvinder bliver i ovenstående citat formodet at være relevant, såfremt den resocialiserende indsats havde været af en anden karakter, end økonomi.

Med henblik på de resocialiserende indsatser i Jyderup Kvindefængsel, har vi også haft fokus på, hvor der opstår et vendepunkt hos kvinderne, som kan bidrage til at leve et liv uden kriminalitet. Den Sociale Retshjælp blev adspurgt, hvorvidt de, gennem deres arbejde, havde oplevet vendepunkter hos kvinderne, som havde adskilt sig fra deres resocialiserende arbejde med mænd. Hertil svarede informanten fra Den Sociale Retshjælp:

[...] Overordnet set tror jeg ikke der er. Altså, det handler jo meget om, og det gør det også for mændene: "Jeg skylder gæld til staten, jeg ville aldrig nogensinde kunne eje noget. Jeg ville aldrig nogensinde kunne tage et lån, jeg ville aldrig nogensinde kunne dit, jeg ville aldrig nogensinde" [...] Altså, det er fremtidsperspektivet (Bilag 1, s 12).

I ovenstående citat påpeger informanten, at det er fremtidsperspektivet der synes motiverende for både kvinder og mænd. Vi argumenterer for, at gældsrådgivningen i fængslet kan være et vendepunkt for de indsatte kvinder, da den kan afhjælpe stress og uoverskueligheden, samt de efterfølgende konsekvenser af at have en uoverskuelig gæld at blive løsladt til. I henhold til vigtigheden af gældsrådgivning og finansiel støtte, har Gill McIvor (2013) undersøgt, hvad risikofaktorerne er for recidiv til kriminalitet. Hun fandt, at finansiel støtte og gældsstyring er en af de ni identificerede faktorer, som har en indflydelse på sandsynligheden for recidiv (McIvor, 2013). Ligeledes har The Social Exclusion Unit (SEU) identificeret finansiel støtte og gæld som værende en faktor, som har indflydelse på recidiv til kriminalitet (Social Exclusion Unit, 2002, s. 6). Derudover er det nævneværdigt, at Den Sociale Retshjælp ikke har til formål at gøre de indsatte gældfri, som informanten fortæller: "*Vores mål er jo aldrig at de bliver gældfri, det bliver mange af dem ikke.*" (Bilag 1, s. 13). Informanten udtaler også, at Den Sociale Retshjælp har til formål at få de indsatte til at forstå, at det er muligt at leve med gæld, samt det ikke er kriminelt at skyldte penge. Derudover nævner informanten selv, at det er en risikofaktor for at recidivere til en kriminel løbebane (Bilag 1, s. 14). Ifølge Sorbello et. Al mangler kvindelige lovovertrædere grundlæggende færdigheder efter deres løsladelse, som er nødvendige for at leve et selvstændigt liv, og det især er grundlæggende færdigheder omhandlende styring af økonomi (Sorbello, Eccleston, Ward & Jones, 2002, s. 201). Dette kan relatere sig til den gældsrådgivning, som udføres af Den Sociale Retshjælp. De bidrager til at give de indsatte kvinder redskaber til bedst at håndtere sin gæld efter løsladelse. Afslutningsvist argumenteres der også for, at de indsatte kvinder, som deltager i gældsrådgivningen, påtager sig et vist ansvar i forhold til sin privatøkonomi. Det kan anses som værende et vendepunkt, at de takker ja til hjælp, som kan være en begivenhed der kan bidrage til en positiv udvikling mod et kriminalitetsfrit liv.

Omdrejningspunktet er tit, at de sidder i fængsel. De sidder i en situation, hvor de er langt fra familien, de har tid til at reflektere, de har tid til at tænke over både fortid, fremtid og nutid. [...] Altså de har tid til refleksion. [...] Og det tror jeg faktisk tit der er det, som er omdrejningspunktet [...] (Bilag 1, s 14).

Informanten påpeger i ovenstående citat, at omdrejningspunktet for de indsatte kvinder oftest er selve fængslingen, hvor vi argumenterer for, at det kan være et vendepunkt, da fængslingen kan have en afskrækkende effekt. Fængslingen bidrager desuden til at kvindernes eksisterende sociale bånd bliver ophævet, og der forekommer en etablering af nye bånd i fængslet. Dette er både med de indsatte i fængslet, men også med ansatte, civilsamfundsorganisationer, mentorer og andre relevante parter. Disse parter kan bidrage til, at der forekommer indirekte social kontrol, da kvinderne kan etablere nye bånd, hvoraf de eksempelvis ikke ønsker at skuffe deres socialrådgiver eller besøgsven. Derfor kan mødet med ressourcestærke mennesker ligeledes være et vendepunkt.

5.2 Røde Kors

Røde Kors er en af de andre civilsamfundsorganisationer, som laver resocialiserende indsatser i Jyderup Kvindefængsel. De tilbyder mentorordninger, besøgsven og sociale aktiviteter (Røde Kors, s.d.). Informanten fra Røde Kors blev adspurgt om deres indsatser i Jyderup Kvindefængsel, og fortæller om fængselsbesøgstjenesten:

Vi ved at der er rigtig meget ensomhed i fængsler og arrester blandt indsatte. Ca. Halvdelen får aldrig besøg af pårørende, så vi ønsker selvfølgelig at mindske ensomhed og sårbarhed blandt indsatte, og så ønsker vi også at medvirke til en eller anden form for berøring eller tilknytning til samfundet udenfor (Bilag 1, s. 18).

I ovenstående citat beretter informanten fra Røde Kors om, at en del af formålet med besøgstjenesten er at mindske ensomheden samt skabe en tilknytning til det omkringliggende samfund for de indsatte. Herudover nævner informanten om deres resocialiserende indsatser:

Alle vores aktiviteter bliver betragtet som resocialiserende initiativer. Og det tror jeg til dels handler om, at i f.eks. Kickstart og Primus Motor, er der specifikt fokus på at få folk i arbejde, uddannelse og nye relationer, understøtte familiære relationer. I fængselsbesøgstjenesten [...] da det handler meget om trivsel og det er meget relationsbåret. [...] Men formålet med besøgstjenesten er ikke som sådan at forebygge recidiv. Det handler meget om nu og her og give noget mere trivsel under afsoning, håb [...]. (Bilag 1, s. 23).

Her giver hun udtryk for at de både har indsatser der indeholder de elementer McIvor (2013) nævner som værende fordelagtige for at mindske recidiv, såsom hjælp til beskæftigelse. Derudover fortæller hun at fængselsbesøgstjenestens formål ikke er at forebygge recidiv, men nærmere at understøtte kvindernes trivsel. Annette Olesen nævner i hendes artikel, at relationer

mellem indsatte og frivillige har en positiv indvirkning på indsatte trivsel, da de skaber et rum, hvor prosociale relationer kan finde sted (Olesen, 2022, s. 61).

Røde Kors blev ligeledes adspurgt, hvorvidt de, gennem sit resocialiserende arbejde i Jyderup Kvindefængsel, havde bemærket andre behov hos de indsatte kvinder, end hvad de tilbyder af indsatser. Informanten svarede således:

Altså, det kunne sagtens være, at man i hvert fald lige skulle sondre. Men jeg tror måske også, at når Røde Kors er sådan: "Vi giver det samme tilbud til alle", det er jo nok meget den der grundholdning med [...] (Bilag 1, s. 22).

Informanten påpeger i ovenstående citat, at det kunne være relevant at overveje, hvorvidt kvinder har andre behov, men påtaler ligeledes, at Røde Kors opererer under deres syv grundprincipper³, og dermed ønsker at tilbyde samme tilbud til alle. Vi argumenterer derfor, at Røde Kors ikke finder incitament til at målrette deres resocialiserende indsatser til kvinder, da de handler ud fra, at deres indsatser skal være tilgængelige for alle, uanset køn. I nedenstående citat kommer Røde Kors' grundprincipper ligeledes til udtryk:

Ja, altså de aktiviteter der har været der, de er jo også opstået efter, at det er det, der er blevet efterspurgt. For eksempel spanske og tøjsalg. Så på den måde har vi jo reageret på et behov. Men det jeg var ved at sige det der med upartiskhed og neutralitet. Vi hjælper dem der har det største behov. Så uden at se på om det er en mand eller kvinde, om vedkommende har fået en lang dom, eller kort dom. Så derfor tror jeg måske også, at det er så grundfæstet i os, at vi ligesom tilbyder det samme for alle. Men selvfølgelig handler vores aktiviteter jo også om at reagere på behov (Bilag 1, s. 26.).

Informanten påpeger, at Røde Kors handler mere efter behov og efterspørgsel når det kommer til resocialiserende indsatser og initiativer, end om at målrette deres resocialiserende indsatser. Vi argumenterer for, at Røde Kors ikke på nuværende tidspunkt har grund til at målrette deres indsatser, men de i stedet ønsker at behandle på eventuelle behov. Behovene må antages at variere, da sociale forhold, lige så vel som i det omkringliggende samfund, ændrer sig fra sted til sted, hvilket også gør sig gældende i totalinstitutioner, da klientellet er forskelligt. Dog udtaler informanten også, at eksempelvis indsatser som tøjsalg med mere, ikke er tilrettelagt særligt for kvinder: "[...] Men det er nu ikke fordi vi har tænkt på sådan, at nu skulle det her tilrettelægges særligt for kvinder. Vi har også bingo og tøjsalg i de andre fængsler." (Bilag 1, s. 29).

Vi kunne helt sikkert godt lave nogen flere fælles aktiviteter og de er også meget sultne, synes jeg at kunne fornemme efter kompetencegivende aktiviteter. De vil gerne lære. Der er basis til

³ Der refereres til Røde Kors' syv principper: Medmenneskelighed, upartiskhed, neutralitet, uafhængighed, frivillighed, enhed og almenlydighed.

det, hvis der er ressourcer til det. Vi regner med at tage ud med et kursus der hedder Hverdagsmestring, som skal ud i Jyderup. Det bliver rigtig spændende, da vi også skal have det ud til to mandefængsler; at se, om der er en forskel i, hvordan det bliver modtaget osv (Bilag 1, s. 20).

Informanten fortæller om et kursus, som Røde Kors regner med at udbyde til henholdsvis Jyderup Kvindefængsel, samt to andre fængsler. Hun fortæller yderligere, hvad kurset drejer sig om:

Og så håber vi jo også med det her hverdagsmestringskursus at vi kan give dem nogle konkrete redskaber, stress, stresshåndtering, kend dine styrker og sådan nogen ting, at det også vil hjælpe dem med at begå sig både udenfor fængslet, men også inde i fængslet (Bilag 1, s. 21).

Vi argumenterer derfor, at sådanne kurser bidrager med motivation til at overkomme hverdagen, især efter løsladelsen, hvor manglen af kompetencer, ifølge Sorbello et. al (2002) især er mangelfuld. Sorbello et. al påpeger ligeledes, at hverdagsproblemer også er en problematik ved løsladelse, herunder både ernæring, madlavning og rengøring (Sorbello et. al, 2002, s. 201).

Som nævnt tidligere i denne delanalyse, så har der ligeledes været fokus på hvilke vendepunkter civilsamfundsorganisationerne oplever hos kvinderne, som bidrager til et liv uden kriminalitet, og hvordan disse kommer til udtryk. Til dette svarede Røde Kors:

Jeg kunne forestille mig, at det her med familien betyder lidt mere for kvinderne. At de kan få lov til at vedligeholde den familiære relation, så når de kommer ud, kan de blive ved med at være mor, søster, eller noget andet. Det er et meget centralt punkt. Det er noget af det der bliver talt rigtig meget om (Bilag 1, s. 25).

Informanten nævner, at hun kunne forestille sig, at det familiære er noget, som betyder mere for kvinderne, end for mændene. Dette understøtter det tidligere fund og argument om, at familiære relationer og værdier, samt vedligeholdelsen af dem, er noget, som de indsatte kvinder vægter højt. Vi argumenterer for, at den familiære relation kan være en motivationsfaktor til at leve en kriminalitetsfri tilværelse efter løsladelse, da de indsatte kvinder under fængsling bliver afskærmet fra at være sammen med sine børn og sin familie. Eksisterende forskning på området belyser, at positive familiebånd er afgørende for kvinders resocialisering i samfundet, og kan modvirke recidiv til kriminalitet (Sorbello et. al, 2002, s. 201). Derfor anses det som værende vigtigt at hjælpe kvinder med at opretholde sine bånd til deres børn, samt deres familie.

5.3 Café Exit

Café Exit er den sidste undersøgte civilsamfundsorganisation, som tilbyder resocialiserende indsatser i Jyderup Kvindefængsel. De har indsatser, såsom kvindeklub, kultureftermiddag, mentorordninger, job og uddannelse og mange flere indsatser (Café Exit, s.d.-a).

Informanten fra Café Exit blev adspurgt, om de udbyder alle deres indsatser i Jyderup, hvortil informanten svarede: *“Nej, det gør vi ikke. Vi har ikke gældsrådgivning i Jyderup; det er Den Sociale Retshjælp, som har det.”* (Bilag 1, s. 27). Derefter blev informanten adspurgt, hvilke indsatser, som kvinderne virkede mest interesseret i, af de som de tilbyder i Jyderup Kvindefængsel. Informanten svarede således:

Det er helt sikkert vores kvindeklub, som de kommer og er en del af. [...] Så det er det vi bruger mest, og så gennem kvindeklubben, der får de tit viden omkring vores andre tilbud. Så det er mentor og terapi, og det er begge dele, som de benytter sig ret meget af, især terapi er der mange, der bruger (Bilag 1, s. 27).

Informanten beretter om, at kvindeklubben er den indsats, som de indsatte kvinder benytter sig mest af, men at de også benytter sig en del af mentorer og terapi. I henhold til brug af terapi blandt indsatte kvinder, tyder eksisterende forskning på, at kvindelige lovovertrædere har en højere forekomst af psykologisk dysfunktion, end mænd har, som hovedsageligt er følge af tidlig misbrug og omsorgssvigt (Sorbello et. al, 2002, s. 200). Derfor synes det, at de tilgår indsatsen omkring terapi, med udgangspunkt i forskning. Afslutningsvist, fortæller informanten om et igangværende projekt, som omhandler feminin ledelse, som Café Exit ønsker at udanne de kvindelige indsatte i.

Ja, altså vi er jo i gang med at søge til det her treårige projekt, hvor vi rigtig godt kunne tænke os at lave flere indsatser. Blandt andet det her med frivillige, men også noget med feminin ledelse, hvor vi godt kunne tænke os at uddanne nogle medarbejdere her i Exit gennem feminin ledelse, og så bagefter kunne uddanne nogle af kvinderne [...] mange af de kvinder der har kunnet overleve en helt masse ting, som gør, at de har et kæmpe personligt lederskab, som de ligesom bare på en eller anden måde skal lære at omsætte til den verden der er udenfor [...] (Bilag 1, s. 34).

Vi argumenterer for, at denne indsats understøtter den positive udvikling, som Robinson og Crow definerer, hvor kvinderne skal lære at omsætte livserfaring til kvalifikationer, som kan være brugbare efter løsladelse.

Derudover ønskede vi at undersøge om indsatserne er tilrettelagt kvinders behov, og informanten blev derfor adspurgt, hvorvidt de havde fokus på, om deres eksisterende resocialiserende indsatser ikke omfavnede de indsatte kvinders behov nok, eller om der yderligere skulle målrettes, hvor hun svarede:

Ja, altså, det er noget vi er opmærksomme på [...] inden Jyderup Fængsel åbnede som rent kvindefængsel [...] der holdte vi en samling herinde, hvor vi inviterede personale fra Jyderup og personale fra Horserød og tidligere indsatte, frivillige, for ligesom at tale om netop hvad er behovet, og hvad kunne kvinderne godt tænke sig.. Hvad havde været fedt for nogle af de kvinder, som har siddet inde og som har været en del af kvindeklubben. Så på den måde har vi

ligesom prøvet at afdække behov. Og vores indtryk er, at det er fedt for dem at lave kreative aktiviteter (Bilag 1, s. 28.).

Hun nævner, at de har været opmærksomme på, hvorvidt deres indsats var målrettet nok til de indsatte kvinders behov. Det kommer til udtryk i citatet, at de indsatte kvinder i stor grad, har lyst til at lave kreative aktiviteter, og informanten fortæller ligeledes, at kvinderne også er med til at arrangere aktiviteter, som eksempelvis hækleshop. *”De er også med til at stå for aktiviteter [...] Hvis de er vildt gode til at hækle, så siger de, at så næste gang vil jeg gerne stå for at hækle. Lave en hækleshop, eller noget i den stil”* (Bilag 1, s. 28). Vi argumenterer for, at kvindernes mulighed for selv at stå for aktiviteter kan bidrage til en stærkere relation mellem kvinderne og de frivillige. Derudover vidner det om, at kvindernes ønsker bliver imødekommet, hvorfor man kan sige, at de er med i implementeringen af indsatsen, hvilket vil udfoldes yderligere i analysedel 3.

Det bliver ligeledes tydeliggjort i nedenstående citat, at kvindeklubben inddrager de indsatte kvinder når det kommer til deres aktiviteter. De får derfor medindflydelse på deres “fritidsaktiviteter”.

[...] Vi har nogle frivillige, som lige har været på et kursus som læsevejleder, så de skal lave sådan nogle læsegrupper, hvor de læser højt for nogle af kvinderne. Og det er så det samme; der har været en interesse hos nogle af de frivillige, og så har de været ude og spørge: “Kunne det være noget, som I synes ville være spændende?”, og det har de så sagt ja til [...] (Bilag 1, s. 28).

Et resultat af kvindernes øgede inddragelse i for eksempel hækleshoppen bidrager til at der bliver skabt mere indirekte social kontrol, samt der bliver skabt mere tilknytning til indsatsen, ved at kvinderne får tildelt et større ansvar. Herudover anskuer vi, at ansvaret for en prosocial aktivitet kan bidrage til at blive mere struktureret i sin tilværelse, som førhen potentielt har været ustruktureret. Dette argumenteres af Laub og Sampson som værende en del af den forandringsproces der forekommer, når individet opfatter en livsbegivenhed som et vendepunkt. Afslutningsvist bidrager det også til Hirschis begreber attachment og involvement, som er sociale bånd der skaber tilknytning til samfundet, hvorfor vi vurderer, at kvindeklubben har elementer som stemmer overens med teorien om sociale bånd til samfundet, hvorfor det kan udledes at de tilgår indsatsen med tanke på at styrke kvindernes sociale bånd. Båndet attachment kommer til udtryk i forhold til, at Café Exit viser kvinderne tillid, som kan bidrage til at styrke relationen mellem kvinderne og de frivillige.

Informanten fra Café Exit nævner ligeledes i forhold til at målrette deres resocialiserende indsats, at der er en fordel ved, at alle kvinderne nu er samlet ét sted, så det rent faktisk er muligt

at lave en helhedsorienteret, målrettet indsats for kvinderne.

Det der er det fedeste ved Jyderup er, at det hele er samlet, så det der med, at man kan virkelig lave en målrettet indsats for kvinderne, fordi de alle sammen er samme sted. Så jeg kan møde en i arresten, og så kan jeg vide.. Okay, nu har hun fået sin dom, så skal hun sidde i det lukkede, og så bagefter kan jeg følge hende i det åbne og følge hende hele vejen ud. Altså, man kan virkelig lave en målrettet indsats [...] (Bilag 1, s. 30).

Da informanten blev adspurgt, hvorvidt Café Exit var opmærksom på, om der var nogle faktorer, som betyder mere for de indsatte kvinder i forhold til at leve et liv uden kriminalitet, svarede informanten:

Altså, jeg oplever helt generelt, at børn betyder rigtig meget [...] At hele deres familiesituation er mere sårbar blandt kvinderne end mændene. Der er nogle få, som er heldige, at de har en partner på den anden side, som tager sig af deres børn, men der er rigtig mange, hvis børn er anbragt, og [...] Hvor at de gør alt de kan for ligesom at være en bedre version af sig selv for deres børn, men hvor man også godt kan forstå, at det er lidt hardcore, for der er måske lange udsigter til de rent faktisk kan være noget for deres børn, ordentligt (Bilag 1, s. 33).

Tematikken med familiære værdier går igen, som de resterende civilsamfundsorganisationer også nævnt. Generelt er børn, graviditet og familieband mere presserende for kvindelige lovovertrædere, end for mandlige lovovertrædere. Sorbello et. al nævner, at flere kvinder har børn, hvor barnet er afhængigt af sin mor, end mænd har. Derudover er depression mere udbredt hos kvindelige lovovertrædere, hvor en manifestation af tanker, som er relateret til adfærden over for deres børn, kan være grunden (Sorbello et. al, 2002, s. 200). På baggrund af dette formoder vi, at der eksisterer et ønske blandt kvinderne om at gennemgå en positiv udvikling, så der ved løsladelse er et bedre udgangspunkt for at kunne opfylde rollen som mor.

Informanten fortæller også om, at Café Exit skulle have opstartet et samarbejde med Jyderup Højskole, som skulle have tilbudt højskoleundervisning i fængslet.

I forhold til job og uddannelse, så er vi i gang med at søge til et længere projekt, hvor en af elementerne faktisk skulle have været, at vi skulle have haft et samarbejde med Jyderup Højskole, og skulle have tilbudt højskoleundervisning i fængslet, hvor det var højskole-elever og indsatte kvinder sammen.. Men højskolen er lige lukket. [...] Det er noget vi har fokus på, og vi kunne godt tænke os noget lignende [...] (Bilag 1, s. 31).

Generelt er der blandt civilsamfundsorganisationerne opmærksomhed på at skulle tilbyde kvinderne nogle kompetencegivende kvaliteter, som de muligvis ellers ikke havde før sin fængsling. Det kan være alt fra skoleundervisning, som Café Exit prøvede at få igangsat, eller kurser, som Røde Kors vil tilbyde, som omhandler, hvordan man mestrer hverdagen. Såfremt kvinderne tilegner sig nye kompetencer i afsoningen, kan den nye kompetence ses som værende et

vendepunkt. Nye kompetencer kan give anledning til, at kvinderne bliver motiveret til at afvige fra den kriminelle løbebane, da nye kompetencer kan forstås som, at de investerer i deres social kapital (Sampson & Laub, 2017, s. 548).

5.4 Kriminalforsorgen

Socialrådgiveren i Jyderup Kvindefængsel er blevet adspurgt, hvilke erfaringer hun har i forhold til, hvordan civilsamfundsorganisationerne tilgår deres indsatser. Derudover var vi interesserede i at identificere om de, efter at være blevet ombygget til et kvindefængsel, har ændret i de resocialiserende indsatser de tilbyder. Grunden til, at dette er relevant for vores undersøgelse, er at få et yderligere perspektiv på hvorvidt der er det behov for at tilgå indsatserne anderledes, som forskningen belyser. Socialrådgiveren fra Jyderup Kvindefængsel, svarede i forbindelse med dette:

Programvirksomheder, som vores programkonsulenter holder, og de programvirksomheder vi tilbyder til kvinderne, er Styrk og Vind, som kun er til kvinder og så Anger Management. Da vi havde mænd, der havde vi nogle flere. Altså, der var det der hedder Nye Veje, det kan kvinder ikke få, og så havde vi også det der hed VFP – Voldsforebyggende program, og jeg ved ikke om kvinder kan få det, eller om vi bare ikke udbyder det på nuværende tidspunkt på grund af ressourcer [...] (Bilag 1, s. 50).

Socialrådgiveren nævner her programvirksomheden Styrk og Vind, som udelukkende udbydes til kvinder. Derudover nævner hun, at de havde flere indsatser da de havde mænd, hvorfor det må antages at de har fjernet indsatser, som ikke stemmer overens med kvindernes behov. Styrk og vind må antages at være blevet implementeret på baggrund af et ønske fra Kriminalforsorgens side, om at tilrettelægge indsatser, som stemmer bedre overens med kvindernes behov. Derfor argumenterer vi, at de har reageret på forskningen og det hensyn, som fængslet er bygget op omkring. Hun understreger ligeledes at hun har en oplevelse af, at kvinderne overordnet har andre behov:

Det tror jeg helt sikkert, altså jeg... Jeg tror hurtigt man finder ud af, at mænd og kvinder ikke er det samme, og nu er jeg jo ikke misbrugsbehandler, men min oplevelse i misbrugsbehandling er, at man skal gå til det på en anden måde, ja (Bilag 1, s. 51).

Dette understøttes yderligere af eksisterende forskning på området, hvor Mathiassen ligeledes nævner, at kvinder og mænd skal forstås som mennesker, der har forskellige interesser og behov (Mathiassen, 2021, s. 295). Vi argumenterer for, på baggrund af informantens ovenstående udtalelser, at Jyderup Kvindefængsel målretter deres resocialiserende indsatser til de indsatte kvinder, og der er en forståelse af, at kvinders behov er anderledes end mænds.

Informanten er herudover blevet adspurgt, om hun har bemærket at civilsamfundsorganisationer har målrettet deres resocialiserende indsatser udbudt i Jyderup Kvindefængsel til kvinder:

I forhold til det her med kvindeklubben, der er de. Jeg husker ikke dengang vi havde mænd, at Café Exit eller Røde Kors på den måde kom ind og lavede en aktivitet med mændene. Altså, der var jo stadig kultureftermiddag for mændene, og det var mændene også rigtig glade for [...]. Men sådan, de her aktiviteter, især oppe i lukkede, der bliver lavet, det husker jeg ikke, at der blev lavet med mændene, og det tror jeg heller ikke mændene var interesserede i (Bilag 1, s. 54).

Socialrådgiveren fortæller, at hun oplever at civilsamfundsorganisationerne har målrettet deres indsatser. Café Exit gav ligeledes udtryk for, at de har målrettet deres indsatser til kvinderne, hvor Røde Kors fortalte, at de bestræber sig efter at give begge køn samme muligheder. Socialrådgiveren nævner dog, at hun ikke husker, at Røde Kors har været inde og lave aktiviteter med mændene på samme måde, som de har gjort med kvinderne i Jyderup Kvindefængsel. Hun fortæller yderligere omkring indsatserne fra Røde Kors og Cafe Exit:

Jamen, altså i forhold til for eksempel Røde Kors, der havde vi altså ikke tøjssalg, da vi havde mænd. [...] Men jeg synes jo også, at i de der kvindeklubber her til jul, at de sad og lavede noget kreativt og på den måde... Det husker jeg altså ikke de sad og lavede med mændene. Altså, sådan noget med mentorer og besøgsvenner, det tænker jeg er det samme, men de her kreative ting, der bliver lavet... Det, det tænker jeg, det måske er lidt målrettet med (Bilag 1, s. 54).

Hun pointerer, som her skal anskues af den forudgående tekst, at der eksempelvis ikke var tøjssalg i Jyderup Fængsel, da det var et kønsblandet fængslet, og der generelt ikke blev tilbudt kreative aktiviteter, inden det blev omlagt til et rent kvindefængsel. Hun argumenterer derfor, at selvom Røde Kors ikke selv mener, at deres indsatser er blevet mere målrettet kvinder, så skabte det en formodning for os om, at det alligevel var med i overvejelserne. Informanten fra Røde Kors (e-mail, 1. juni, 2022) bekræftede, at tøjssalget startede i et kønsblandet fængsel, og efter er blevet udvidet til et mandefængsel. Vi kan derfor argumentere for, på baggrund af dette, at tøjssalget ikke er oprettet som en aktivitet til kvinderne, men oprettet grundet behov fra begge køn. Dette understreger, at Røde Kors agerer efter, at alle indsatte, skal have samme tilbud i Kriminalforsorgens institutioner. Derfor tilgås tøjssalget nærmere med formålet om at opretholde et normaliseringsprincip for de indsatte kvinder, som skal efterligne hverdagen uden for fængslet, end et ønske om at målrette aktiviteten specifikt på baggrund af kvindernes behov.

5.5 Delkonklusion

Ovenstående analysedel præsenterer de forskellige indsatser fra civilsamfundsorganisationerne og Kriminalforsorgen. Vi kan konkludere, at civilsamfundsorganisationerne selv udtaler, at de tilgår indsatserne til kvinderne i høj grad på samme måde som til mænd. Det synes, at deres fokus er at tilgå indsatserne med så mange elementer af hverdagen udenfor som muligt, da de i særdeleshed ønsker at bidrage til de indsattes trivsel. Desuden tilgår de dem med fokus på at skabe en positiv udvikling hos kvinderne. Den Sociale Retshjælp så ikke incitament til at målrette fængselsrejseholdet, da gældsrådgivning er af sådan en karakter, at der ikke behøver være en forskel i tilgangen til rådgivningen, til hverken kvinder eller mænd. Informanten fra Den Sociale Retshjælp tydeliggjorde, at kvinderne har andre problemer, som ikke kun udelukkende relaterer sig til økonomi, men også af social-juridisk natur. Røde Kors beretter også om, at de ikke har fundet incitament til at målrette deres indsatser, da de ønsker at give alle indsatte lige mulighed for samme tilbud. Café Exit er den eneste civilsamfundsorganisation, som vi har inddraget i vores speciale, som har givet udtryk for, at de er bevidst om at tilgå deres indsatser med udelukkende fokus på kvindernes behov gennem eksempelvis kvindeklubben. I forbindelse med udtalelserne fra Socialrådgiveren i Jyderup Kvindefængsel, kan vi deraf konkludere, at der i omlægningen af Jyderup Fængsel, er sket en særlig tilrettelæggelse af hvilke indsatser som de tilbyder kvinder, hvor eksempelvis misbrugsbehandling og programmer som "Styrk og Vind" nævnes, som værende indsatser der er henholdsvis tilpasset og implementeret, for at kunne tilgå indsatserne efter kvindernes behov.

6. Delanalyse 2: Udviklingspotentialer for de resocialiserende indsatser

I følgende afsnit vil vi undersøge hvorvidt civilsamfundsorganisationerne bidrager til at styrke kvindernes bånd til samfundet, med henblik på deres indsatser. Vi vil gå i dybden med kvindernes tilknytning til henholdsvis deres relationer, beskæftigelse, fritidsliv og normer og værdier. Vi vil undersøge om civilsamfundsorganisationer kan bidrage til disse fire elementer, og om de der ikke bliver indfriet, kan dækkes af andre indsatser. Teorien om sociale bånd vil bidrage til at skabe viden om, hvorledes der kan spores udviklingspotentialer i civilsamfundsorganisationernes resocialiserende arbejde i forbindelse med at give kvinderne større tilknytning til samfundet udenfor fængslet.

Derudover vil der i afsnittet undersøges, hvorvidt indsatserne understøtter positiv udvikling med afsæt i change for the better, og hvorvidt der foreligger udviklingspotentialer. Da vores

genstandsfelt er Jyderup Kvindefængsel, vil vægten primært være på de indsatser, der er i spil under afsoningen; kvindeklubben, kultureftermiddag, fængselsrejsesholdet, Røde Kors' sociale aktiviteter og fængselsbesøgstjenesten, men med få henvisninger til indsatser der også er efter løsladelse; mentorordninger og kultureftermiddag.

6.1 Børn og familiære relationer

Både i specialets nævnte eksisterende forskning og samtlige af de interviews vi har foretaget, er børn og familiære relationer blevet nævnt. På baggrund af udtalelser fra både fagpersoner, og kvinderne vi talte med til kultureftermiddagen (Bilag 1 og 2), understøtter vores empiri at de relationer fylder meget for kvinderne i Jyderup Kvindefængsel. Det giver en forståelse af, at tilknytningen til deres familiære relationer måske ikke er nær så svækket, som man ellers ville kunne forvente, da attachment ifølge Hirschi, indebærer en tilknytning til andre, som bidrager til, at den enkelte ønsker at leve op til deres relationers forventninger, og i forlængelse af dette ikke skuffer dem (Hirschi, 2017, s. 85). I interviewet med socialrådgiveren talte vi omkring hvordan hun oplever, at det er for kvinderne, der har børn, at sidde fængslet.

Ja, det har selvfølgelig en stor betydning [...] Det lyder måske lidt ufølsomt, men de havde jo også børn inden, så man kan sige det er nemt nok at sige, at man skal konsekvensberegne, fordi det er der nogle af dem der ikke kan (Bilag 1, s. 61).

På baggrund af ovenstående udtalelse synes det, at nogle af kvinderne har en stærk tilknytning til deres børn: “[...] *Ja, det har selvfølgelig en stor betydning*”. Alligevel vidner citatet om, at tilknytningen ikke er stærk nok, eftersom socialrådgiveren mener, at kvinderne ikke kan “konsekvensberegne”, og dermed alligevel har begået kriminelle handlinger, som har ledt til fængsling.

I forlængelse af ovenstående vil vi først undersøge, hvordan de resocialiserende indsatser kan bidrage til at styrke kvindernes tilknytning til deres børn og familiære relationer. Den eneste indsats, der eksplicit bidrager til dette, synes at være kultureftermiddagen, som afholdes af Café Exit. Informanten fra Café Exit fortæller omkring kultureftermiddagen: “*Der kommer faktisk en i dag, som har afsonet i Jyderup for ikke så lang tid siden, og hun kommer her stadigvæk fast – også med sin familie*” (Bilag 1, s. 32). En af kvinderne vi talte med, fortalte desuden: “*Jeg ventede og ventede bare på, at jeg var så langt i min afsoning, at jeg kunne få lov til at komme til kultureftermiddag*” (Bilag 3). På baggrund af udtalelserne og observationerne, synes det at være en indsats, som i den grad bidrager til kvindernes tilknytning til familiære relationer (Bilag 2). Det faktum, at en tidligere indsat stadig kommer med sin familie, må formentligt

betyde, at det for hende og hendes familie har været et rart sted at være, som har bidraget, og stadig bidrager, med noget positivt til dem som familie. Derudover kan kultureftermiddagen bidrage til, at de indsatte kvinders tilknytning til deres børn og familie ikke bliver nær så svækket, som hvis de ikke havde mulighed for at mødes udenfor fængslets rammer denne ene dag i måneden. Informanten fra Café Exit fortæller ligeledes omkring indsatser vedrørende børn:

[...] Det kunne være rigtig meningsfuldt, men om der egentlig ville være efterspørgsel på det, det er jeg i tvivl om. Fordi der er så mange af kvinderne, som også kommer langt væk fra, og så kan deres børn ikke [...] Præsten holdte et julearrangement hvor alle kvinderne i hele det åbne kunne komme, og invitere deres børn, og der var to, som havde deres pårørende med i hele det åbne. Så det siger også noget om, at det måske ikke kan lade sig gøre, selvom man gerne vil (Bilag 1, s. 30).

En af informanterne fortalte dette, som kan give en yderligere forståelse af, hvorfor førnævnte julearrangement ikke blev en storslået succes: “[...] *Der er en del af kvinderne som er blevet placeret i Jyderup, hvor de kommer fra Nordjylland eller andre steder langt væk. Og det er rigtig besværligt og dyrt for familien at skulle på besøg*” (Bilag 1, s. 20).

Den ovenstående udfordring kan svække kvindernes tilknytning til deres børn, hvorfor deres bånd til samfundet kan blive svagt. I forlængelse af den nævnte udfordring fortalte socialrådgiveren:

[...] Vi har jo transportstøtte man kan søge. Altså, man kan jo søge om, hvis der er børn vel at mærke [...] Så kan man få et eller andet beløb til en togbillet, eller, man får ikke betalt det hele, men man får et beløb, som jo så hedder transportstøtte. Men det er jo, altså, for det første er det lang tid at tage herind, for at sidde i [...] Jeg kunne forestille mig, at det nok ikke er mere end to-fire [timer], hvis man kommer fra Skagen, ikke? Og det er dyrt (Bilag 1, s. 60).

På baggrund af ovenstående kan der identificeres en udfordring omkring, at det er svært for kvinderne at bibeholde tilknytningen til deres børn. Derfor argumenterer vi, at der forefindes udviklingspotentialer i forhold til at kunne styrke kvindernes tilknytning til deres familiære relationer, så båndet til samfundet ikke bliver svagt nok til kvinderne får en følelse af, at de har lidt at miste, og derfor er mere udsat for at begå kriminalitet.

[...] I dag er der helt vildt stor afvigelse i, jamen du er heldig hvis du sidder i Jyderup hvor der både er gældsrådgivning og en psykolog [...] Mentorordning og lektiehjælp og whatever. Men sidder du i et andet sted så er der måske ingen tilbud. Så det der med, at placeringen af de indsatte, rent geografisk, har betydning for hvilke resocialiserende tiltag de ligesom får tilbudt [...] (Bilag 1, s. 1).

Ovenstående citat vidner om, at tilbuddene i de forskellige fængsler varierer, hvorfor der kan være mere hjælp for indsatte at hente i nogle fængsler, frem for andre. Citatet vidner om, at der er mange fordele ved at afsone i Jyderup Kvindefængsel. Derimod betyder den geografiske placering af fængslet, at kvinderne fra henholdsvis Fyn og Jylland bliver mere fysisk afskåret fra deres familiære relationer, end kvinderne fra Sjælland. Kultureftermiddagen kan bidrage til kvindernes tilknytning til deres relationer, men den geografiske ulighed giver kvinderne fra Jylland større udfordringer, da det er en lang og dyr rejse at tage, blot for nogle timers samvær. På nuværende tidspunkt afholder Café Exit kultureftermiddage i Odense og København (Café Exit, s.d.-b), hvilket kan argumenteres at være fordelagtigt for kvinderne fra Fyn og Sjælland. Desuden taler den geografiske placering af fængslet heller ikke ind i Kriminalforsorgens nærhedsprincip, og man kan derfor udlede, at kvinderne fra Fyn og Jylland kan have større udfordringer med at opretholde tilknytningen til deres familiære relationer.

6.2 Frivillige relationer

I forlængelse af ovenstående afsnit omkring tilknytning til familiære relationer, er det værd at nævne tilknytningen til de frivillige. Den frivillige fra Røde Kors fortæller følgende: *“Jeg har en besøgsven deroppe, og de strikker for eksempel sammen – hvor hun så har lært sin besøgsven at strikke, så får hun opgaver til næste gang hun kommer”* (Bilag 1, s. 43). Det er selvfølgelig ikke forventeligt, at alle kvinder ville ønske denne type besøgsven, hvor de får “lektier” til næste besøg. Fordelen ved det, er at det kan bidrage til en stærk tilknytning, da den indsatte kan få følelsen af, at der er en, hvis forventninger, denne ønsker at leve op til. Dette kan betyde, at der forekommer en indirekte social kontrol, hvor det kan forventes, at kvinden gerne vil gøre sin besøgsven stolt og derfor får lyst til at forbedre sig.

I interviewene med ansatte fra civilsamfundsorganisationerne, var vi nysgerrig på, hvorvidt de 1) gjorde noget ud af, at “uddanne” deres frivillige til at omgås målgruppen og 2) om de havde anderledes fokuspunkter når de “uddannede” frivillige til at tale med kvinder versus med mænd. Vores interesse i dette kom sig af forskningen, som nævner, at kvinder er ekstra sårbare (Mathiassen 2011 og 2021), og dermed, om der var behov for at målrette ikke blot indsatserne, men ligeledes om relationsdannelsen mellem frivillig/kvinde skulle tilrettelægges anderledes. Som det fremgår af observationsnoterne (Bilag 2), og flere udtalelser fra vores interviews (Bilag 1) virker det til, at relationerne i forvejen er stærke: Interaktionerne mellem de frivillige/ansatte og indsatte var meget uformelle, og meget varme. Der blev delt glædelige gensyns knus

ud, og der blev også observeret farvel knus (Bilag 2). Kvinderne bruger ligeledes fængselsrejsholdet til at få opfyldt sociale behov, til trods for, at det ikke er Den Sociale Retshjælps formål, lige så vel som det er Café Exit og Røde Kors’:

[...] Der er rigtig mange der skriver sig på hver evig eneste gang, selvom jeg ikke har noget nyt med til dem, selvom vi har afsluttet deres sag. Selvom jeg har svaret 17 gange på deres spørgsmål [...] Tit og ofte hjælper jeg dem jo ikke med nogle af de ting de henvender sig til mig med, men det er en sludder for en sladder og noget support og motivation (Bilag 1, s. 9).

Derfor blev vi igen bekræftet i, at tilknytningen til frivillige er væsentlig for de indsatte kvinder. Der synes desuden at være bred enighed om, at alle civilsamfundsorganisationer bruger tid på at tale med deres frivillige om relationer, men, at der ikke som sådan bliver gået i dybden med, om relationen er til en mand eller kvinde (Bilag 1, s. 7, 22, 29). Alligevel fortæller informanten fra Den Sociale Retshjælp: “[...] *Havde vi kørt mentorordninger eller familierådgivning eller sådan nogle ting, så havde der helt sikkert været mere behov for at der var et andet fokus, opdelt efter køn, fordi der er et andet behov*” (Bilag 1, s. 7). Der ses derfor uenighed om hvorvidt der er behov for at sondre mellem mænd og kvinder, når det kommer til relationsdannelse. Desuden nævner la Cour og Højlund (2008) nærværsløikken, som værende en logik der betyder, at uddannelse af frivillige bliver meningsløst, da det vil betyde, at de frivillige vil påtage sig en mere formel rolle. Nærværsløikken handler om den måde man fungerer, reagerer og tænker som menneske, og i hvilken grad man som frivillig er opmærksom og viser autenticitet (la Cour & Højlund, 2008, s. 51). På baggrund af nærværsløikken argumenterer vi derfor, at et eventuelt kursus, der henvender sig direkte til at “uddanne” de frivillige i at danne relationer til kvinder ville opfattes som meningsløst. Som tidligere nævnt understøtter vores empiri understøtter dog, at civilsamfundsorganisationerne taler med deres frivillige om relationsdannelse. Deres fokuspunkt handler netop om autenticitet, som la Cour og Højlund (2008) beskriver, hvilket blandt andet ses i følgende citater:

Der taler vi f.eks. også om, at man er nødt til at give noget af sig selv for at få noget den anden vej og for at overhovedet kunne opbygge den her relation. Og det er for os relationen som er i centrum (Bilag 1, s. 22).

Taler om, hvordan gik det inde hos jer; var der god stemning, var der dårlig stemning? Var der et eller andet? Så det prøver vi sådan, og folk kommer, alle de frivillige i kvindeklubben kommer med vidt forskellige baggrunde, men mange af dem har på en eller anden måde haft noget med mennesker at gøre (Bilag 1, s. 29).

I gennemgangen af det empiriske materiale, har vi derfor ikke identificeret udviklingspotentialer, der vidner om, at civilsamfundsorganisationerne bør have mere fokus på tilknytningen mellem de indsatte og de frivillige, for at kunne styrke kvindernes sociale bånd til samfundet.

Grundlaget for dette, er at størstedelen af de undersøgte indsatser er fokuseret på relationer, hvorfor førnævnte tilknytning dannes naturligt.

6.3 Job, uddannelse og status

Café Exit tilbyder op til flere resocialiserende indsatser, men de indsatser vi primært kom omkring i interviewet, var kvindeklubben og kultureftermiddagen, eftersom det er de indsatser, der oftest tilbydes kvinderne under afsoning. I interviewet med Røde Kors talte vi primært om fængselsbesøgstjenesten og deres sociale aktiviteter i Jyderup Kvindefængsel, da det ligeledes er de indsatser, som Røde Kors tilbyder kvinderne under afsoning. Alligevel er det væsentligt at nævne, at begge nævnte civilsamfundsorganisationer tilbyder mentorordninger, som er relevante at forbinde med det, Hirschi betegner som commitment, som henviser til, hvor meget den enkelte har investeret i sin tilværelse. Commitment kan oversættes til de forhåbninger den enkelte gør sig om fremtiden, med henblik på job, uddannelse og status (Hirschi, 2017, s. 162). Disse faktorer læner sig op af hvad mentorordninger bidrager med: “[...] *I Primus Motor er der specifikt fokus på at få folk i arbejde, uddannelse og nye relationer, understøtte familiære relationer*” (Bilag 1, s. 23). Det samme gør sig gældende for Café Exits mentorordning, hvor indsatte og løsladte ligeledes kan få hjælp til praktiske forhold (Café Exit, s.d.-d). For at opsummere, kan en mentorordning bidrage til at styrke kvindernes forhåbninger om fremtiden, da mentorenes formål er at være behjælpelige med at få de indsatte til at investere i deres tilværelse, med henblik på førnævnte forhold. Socialrådgiveren fortæller følgende omkring hvilke kvinder hun henviser til et mentorforløb:

Det tit dem, hvor at de har brug for støtte til struktur. Altså dem, der ikke kan finde ud af at fremmøde til deres samtale ude på kommunen. Dem som rigtig gerne vil noget andet med deres liv, men sgu ikke rigtigt ved hvad der skal til, men også dem der måske mangler en bolig og kan have brug for hjælp til at nogle ligesom kan holde hånd i hanke med boligsøgning. Og også dem der er ensomme. Der synes jeg også det kan give god mening, at de kan være behjælpelige med måske at få dem lidt ud i noget fritidsliv (Bilag 1, s. 53).

Som socialrådgiveren fremlægger det, er det ikke nødvendigvis alle de indsatte kvinder hun henviser til et mentorforløb, da hun ikke ser at alle kvinderne har et behov. Hirschi påpeger, at hvis den enkelte mister sin motivation til at stræbe efter konventionelle mål, så mister denne ligeledes bekymringerne for konsekvenserne ved at begå afvigende handlinger (Hirschi, 2017, s. 162). Derfor synes det, at det er kvinderne, der har mistet deres motivation til at stræbe efter konventionelle mål, som har brug for en mentor til at opretholde motivationen og dermed bliver

henvist. Derudover underbygger vores empiri, at en anden motivation for at stræbe efter konventionelle mål, er selve fængslingen. Vores informant fra Røde Kors udtaler omkring hendes erfaringer med kvinderne:

Absolut [kan fængslingen være et vendepunkt]. Det kan jo være et vigtigt afbræk. Mange af dem har været misbrugere så man får jo lige pludselig en chance for at komme ud af sit misbrug og noget hjælp. Så hvis man tager chancen - Jeg ved jo også godt hjælpen er begrænset, men der er så kæmpe søgning efter hjælp (Bilag 1, s. 25).

For at vende tilbage til de indsatser Café Exit og Røde Kors tilbyder kvinderne mens de afsoner, synes de at have mest fokus på kvindernes trivsel nu og her, uden at guide dem mod beskæftigelse. Dermed bidrager indsatserne ikke direkte til at støtte kvinders følelse af forpligtelse til samfundet, hvilket ses i følgende udtalelser fra informanterne: “[...] *Vi arbejder lige så meget med at gøre det rart, altså gøre afsoningen god [...] Sådan helt menneskeligt, at man har det godt. Arbejder meget mere med trivsel, end at det skal være givende for at leve et kriminalitetsfrit liv*” (Bilag 1, s. 34) og “*Det handler meget om nu og her og give noget mere trivsel under afsoning, håb og eventuelt nogle handlemuligheder hvis der er interesse for det*” (Bilag 1, s. 23). Udtalelserne læner sig op ad forskning, som belyser, at frivillige skaber et rum, hvor prosociale relationer og støttende initiativer bidrager positivt til indsattes afsoning og ligeledes et godt miljø i fængslet (Olesen & Rosenholm, 2021, s. 61).

Til trods for, at indsatserne ikke nødvendigvis fokuserer på at motivere kvinderne til at stræbe efter konventionelle mål, fortæller Café Exit og Røde Kors alligevel, at de ønsker at understøtte det, såfremt kvinderne udtrykker et ønske omkring det: “*Vi har ikke nogen målrettede indsatser, som fokuserer på de to. Vi vil gerne hjælpe med det [uddannelse og job], hvis de har brug for sparring omkring det*” (Bilag 1, s. 32) og “[...] *Vi taler lidt mere om at gribe, hvis der er noget motivation fra den indsattes side. Gribe det og understøtte det hvis man fornemmer et ønske om uddannelse eller arbejde*” (Bilag 1, s. 23). Derfor kan indsatserne stadig siges at bidrage til at styrke kvindernes forpligtelse til samfundet, selvom deres primære fokus ligger andetsteds.

Fængselsrejseholdet kan derimod anskues at have et særligt fokus på at få kvinderne til at stræbe efter konventionelle mål. “*Vi tilbyder indsatte gratis og kvalificeret gældsrådgivning*

[...] *Hvordan kan vi vejlede dem til at tage mere ansvar i deres privatøkonomi, hvad er konsekvenserne af at have gæld?*” (Bilag 1, s. 1). Her handler det konventionelle mål dog ikke om hverken uddannelse eller job, men målet om at få styr på sin økonomi:

[...] Vores mål er, at få dem til at forstå, at man godt kan leve med gæld og at det ikke er kriminelt at skyldte penge. Det kan til gengæld få dig til at gå ud og begå kriminalitet. Så det der med at leve med at du har en gæld; du skal få et liv til at fungere, du har nogle børn der skal forsørges, du har en forsikring til en bil [...] *Hvad er dit behov for at have alle de her ting versus hvordan din økonomi ser ud. Så den der ansvarlighed i privatøkonomien er vigtig* (Bilag 1, s. 13).

Derudover fortæller hun om deres indsats: *“Det er et langsigtet perspektiv. Vi gør meget ud af, at forklare hvorfor er tingene som de er, hvad sker der hvis du gør sådan, hvad sker der hvis du ikke gør?”* (Bilag 1, s. 12). Som det ligeledes er blevet pointeret i analysedel 1, er Den Sociale Retshjælps mål at formidle, at gæld ikke er kriminelt, men at det derimod kan medføre, at den enkelte begår kriminelle handlinger. Derfor kan man ane et opdragende element, hvilket ligeledes kan bidrage til indirekte social kontrol. Det kan vise sig at være givende i forhold til, at den indsatte opretholder sin motivation til at stræbe efter konventionelle mål, og dermed bekymrer sig for de konsekvenser, som der er ved at begå afvigende handlinger (Hirschi, 2017, s. 162). Et ubevidst positivt udfald, der kan forekomme på baggrund af gældsrådgivningen, kan være, at kvinderne får lyst til at arbejde, eller tage en uddannelse, som kan forbedre deres økonomiske situation og gøre det nemmere for dem, at håndtere det gældsverblik de modtager af fængselsrejseholdet. Derfor kan indsatsen, ubevidst, bidrage til at kvinderne vil føle sig forpligtet til samfundet og får forhåbninger om job og uddannelse. Derfor ser vi et fordelagtigt sammenspil mellem de forskellige civilsamfundsorganisationer, da Røde Kors og Café Exit kan understøtte en refleksion, kvinderne kan have fået på baggrund af gældsrådgivning.

6.4 Fritidsliv

Nedenstående udtalelse fremhæver det Hirschi betegner som involvement. Dette definerer, at foreningsliv, sport og andre aktiviteter kan medvirke til, at afvigeren hverken har tid til at begå, eller tid til at overveje at begå kriminelle handlinger (Hirschi, 2017, s. 187). Derfor vil dette afsnit fremhæve kvindernes fritidsliv.

Jeg tænker også, at i fængslerne, der kunne man også lave en masse ting for at få dem på rette køl [...] *Sørge for, at når de bare sidder og laver ingenting, eller de bliver smidt ind på cellerne og skal sidde derinde i mange timer, så er det jo nemlig de sidder og får alle de der dårlige idéer, når de skal ud og hvad de skal lave af små numre. Man skal fodre dem lidt, ikke?* (Bilag 1, s. 45).

Der er en naturlig variation på aktiviteter inde i fængslet – og aktiviteter ude i samfundet. Inde i fængslet er der den mulighed, at kvinderne vælger aktiviteter til på baggrund af kedsomhed – og det dermed egentlig ikke interesserer dem, når de bliver løsladt, og så har det ikke nødvendigvis bidraget til, at kvinderne føler sig involveret i fritidsaktiviteter.

Følgende afsnit vil undersøge de forskellige fritidsaktiviteter der udbydes af civilsamfundsorganisationerne, både under og efter afsoning. For at få civilsamfundsorganisationers perspektiv på kvindernes fritidsliv spurgte vi Røde Kors om de havde nogle aktiviteter til tidligere afsonere:

Vi blev faktisk opfordret til af den forsker vi har udviklet meget af Primus Motor efter, at ikke samle grupper af tidligere kriminelle, fordi det ifølge forskning ikke er gavnligt at samle tidligere kriminelle. Så skal det i hvert fald være hvis over halvdelen ikke er kriminelle og det ville vi ikke rigtigt kunne garantere (Bilag 1, s. 22).

På baggrund af ovenstående citat stillede vi os kritiske overfor Café Exits kultureftermiddag, for henholdsvis nuværende og tidligere afsonere, da det er en aktivitet der samler tidligere kriminelle. Informanten fra Café Exit fortalte “[...] Og så er der jo også bare nogle, jeg tror dem som hardcore falder tilbage i kriminalitet, de gider heller ikke komme til vores kultureftermiddage” (Bilag 1, s. 33). Dette citat er relevant at inddrage, da det kan bidrage til at nuancere udviklingspotentialer omkring kvindernes fritidsliv. Røde Kors fortæller, at de sociale aktiviteter de har i Jyderup Kvindefængsel blandt andet, er bingo aften, madlavning og tøjsalg. Derudover har de startet et spanskhold, fordi der var stor efterspørgsel på det: “Vi kunne have lavet fire hold med spansk” (Bilag 1, s. 25). Et spanskhold synes ikke nødvendigvis at være den mest kompetencegivende indsats, især fordi det er på et lavt niveau (Bilag 1, side 39), hvorfor det nærmere bidrager til at kvinderne kan føle sig involveret i en fritidsaktivitet, frem for at føle sig forpligtet til samfundet. På sin vis kan spanskholdet bidrage til begge. Men eftersom, at det er på et lavt niveau, kunne man forestille sig, at der foreligger mere givende og brugbare undervisningsindsatser, som kunne være mere relevante for kvindernes fremtid og bedre bidrage til at de føler sig forpligtet til samfundet. Spanskundervisningen kan dog anses som værende en indsats der er berigende i kvindernes nuværende dagligdag i fængslet, og kan muligvis være med til at skabe en interesse for at udvikle dem fagligt, også efter endt afsoning. Helen Farley og Anne Pike mener, at der er betydelige fordele ved alle former for uddannelse og træning, når det angår fængsler, da forskning indikerer, at indsatte som deltager i uddannelsesaktiviteter i fængsler er mindre tilbøjelige til at recidivere (Farley & Pike, 2016, s. 6), hvorfor, at selvom spanskholdet nok nærmere er en fritidsaktivitet end en reel uddannelsesaktivitet, kan det på sigt

alligevel have sine fordele. Dette kan ifølge Hirschi ligeledes virke kriminalitetsforebyggende, da kvinderne i forbindelse med at have et fritidsliv, vil have mindre tid til at overveje at begå kriminelle handlinger. Derudover er spanskholdet blevet etableret på kvindernes initiativ, hvilket kan ses som styrkende i forbindelse med forskningen, som belyser, at indsatte i højere grad bør inddrages i programudvikling og implementering af indsatser og initiativer, som vil blive yderligere beskrevet i delanalyse 3.

I forbindelse med at få kvindernes egne initiativer iværksat, fortalte en af kvinderne vi interviewede, at hun ville have ønsket mere "kvindesport", såsom eksempelvis yoga. Dette synspunkt er ligeledes værd at inddrage i forhold til, at indsatte i højere grad skal inddrages i implementeringen af indsatser. Bliver de indsatte inddraget i hvilke aktiviteter der skal tilbydes i Jyderup Kvindefængsel, kan det ligeledes bidrage til, at de bliver yderligere involveret i deres fritidsliv - selv under afsoningen. Derudover fortalte den frivillige: "*Vi skal faktisk lave noget zumba deroppe*" (Bilag 1, s. 47). Zumba kan bidrage til normalisering, og er et initiativ, som giver kvinderne afveksling fra hverdagen i fængslet (Bilag 1, s. 51). Ligesom en af vores informanter nævner, bidrager alt det normale, der bliver indført i fængslet til resocialisering (Bilag 1, s. 33). Samtidig kan zumba karakteriseres som en aktivitet, som kvinderne ligeledes kan fortsætte efter løsladelse, hvilket ikke er muligt med eksempelvis kvindeklubben, da den kun udbydes i fængslet. Derfor argumenterer vi, at sportslige aktiviteter i særdeleshed kan bidrage til at kvinderne bliver involveret i fritidsaktiviteter, og kan derfor styrke deres bånd til samfundet.

Socialrådgiveren fortæller ligeledes, at hun synes fritidsaktiviteter inde i fængslet, er en god idé i forhold til resocialisering: "*Jamen, i forhold til resocialisering synes jeg også det er godt der kommer nogle udefra, at det hele ikke bliver så fængsel, men at man laver nogle [...] Som en form for fritidsaktivitet, ikke?*" (Bilag 1, s. 50). Derudover fortæller både Café Exit og Røde Kors, at Jyderup Kvindefængsel er meget imødekommende, og det næsten er lige meget, hvad de kommer med af nye idéer eller initiativer, så skal de nok finde ud af det (Bilag 1, s. 21, 28). I forlængelse af, at socialrådgiveren taler om fritidsaktiviteter, siger hun ligeledes, at kultureftermiddagen er et godt resocialiserende initiativ for kvinderne, der sidder på den åbne afdeling (Bilag 1, s. 51). Direktoratet for Kriminalforsorgen har godkendt, at indsatte i forskellige sammenhænge kan få udgang/frigang til at deltage i forskellige aktiviteter i Café Exit (Café Exit, s.d.-e). En af de former for frigang som Direktoratet for Kriminalforsorgen har godkendt lyder således: *Indsatte har mulighed for at få frigang i de sidste seks måneder af deres afsoning med*

henblik på at arbejde som frivillig cafévært i Café Exit efter reglerne om frigang til fritidsaktiviteter (Café Exit, s.d.-e). På baggrund af fordelene ved sports- og fritidsaktiviteter og tilladelsen til frigang argumenterer vi, at der forefindes udviklingspotentialer der kan bidrage til at styrke kvindernes bånd til samfundet.

6.5 Normer og værdier

Såfremt de samfundsmæssige normer og værdier ikke er til stede hos den enkelte, betyder det ifølge Hirschi, at der er større risiko for, at den enkelte begår kriminelle handlinger (Hirschi, 2017, s. 197-200). Kriminalforsorgen udbyder eksempelvis det kognitive program Styrk og Vind, som er et samtale- og motivationsprogram til dømte kvinder (Kriminalforsorgen, s.d.), som socialrådgiveren fortæller omhandler grænsesætning og prokriminell holdning, samt tænkning (Bilag 1, s. 51). Derfor kan programvirksomheden bidrage til at ændre de indsattes normer og værdier. Café Exit og Røde Kors fortæller, at deres indsatsers fokuspunkt er kvindernes trivsel nu og her. Alligevel kan trivsel måske bidrage i forhold til at ændre kvindernes normer og værdier:

[...] Selvom en person ikke nødvendigvis stopper med at lave kriminalitet [...] Så kan det være vi har fået lov til at så et lille frø så når vedkommende kommer ind tredje gang, er de måske klar til at tage en anden vej (Bilag 1, s. 33).

Derudover fortæller Røde Kors: *“Men det er jo også i den helt daglige hverdagstale at man rykker noget fordi man gør sig en masse refleksioner over sit liv”* (Bilag 1, s. 24). Hun uddyber således:

[...] Man kommer med en masse fælles normer som gælder uden for murene. Så hvis kvinderne begynder at snakke en hel masse om detaljer om noget kriminelt, så kan de ligesom sige, det har jeg faktisk ikke lige lyst til at høre om. Eller at man diskuterer omgangsformen inde i fængslet, så kan de give udtryk for, jamen det er jo faktisk ikke normalt, at man taler sådan til hinanden [...] Man får det der input og indspark udefra. Det siger vi også til de frivillige, at i skal jo reagere som i normalt vil reagere på de ting eller historier i hører (Bilag 1, s. 21).

Begge civilsamfundsorganisationers mentorordninger kan ligeledes bidrage til at kvinderne kan ændre deres normer og værdier, så de stemmer overens med de normer og værdier, der eksisterer i det omkringliggende samfund. Vores data underbygger, at der forekommer motiverende aspekter i en mentorordning, hvorfor det er forventeligt, at der kan ske en variation i forhold til de indsattes normer og værdier. Desuden kan de tidligere nævnte kommende indsatser, hverdagsmestring og feminin ledelse, bidrage til dette, hvorfor vi formoder, at civilsamfundsorganisationerne både tænker på kvindernes trivsel, lige så vel som deres tilværelse efter endt afsoning.

Opsummering

For at afslutte hvordan civilsamfundsorganisationerne kan bidrage til at styrke kvindernes sociale bånd til samfundet, synes det, at når de forskellige indsatser spiller sammen, kan de fire elementer Hirchi nævner, som værende af central betydning for at have et bånd til samfundet styrkes. På baggrund af vores empiri, ses der særligt udviklingspotentialer, i forhold til kvindernes tilknytning til familiære relationer og involvering i fritidsliv. Det er ikke alle indsatser, der bidrager til de fire undersøgte forhold, hvilket var forventet. I samspil med hinanden argumenterer vi for, at civilsamfundsorganisationerne kan bidrage til at styrke indsatte kvinders bånd til samfundet, og at de forhold, der ikke indfries, af eksempelvis Den Sociale Retshjælp, kan dækkes af de resterende civilsamfundsorganisationer.

6.6 Civilsamfundsorganisationernes understøttelse af positiv udvikling

I dette afsnit vil vi undersøge om civilsamfundsorganisationernes indsatser understøtter positiv udvikling, og dermed forbedrer kvindernes livsbetingelser. Vi vil understøtte vores indhentede empiri på baggrund af Robinson og Crows definition om positiv udvikling (2008).

Socialrådgiveren siger følgende omkring resocialisering:

[...] Det der er sådan lidt sjovt med resocialisering er, at resocialisering jo er meget. Så resocialisering er jo også generelt bare de tiltag vi har i fængslet. Som vores købmand for eksempel. Der har de handle tider, hvor de kan gå ned og har købmandskort. Altså, så det minder så meget som muligt, som det at gå ned i Netto og handle. Vi har også en skole, så de kan gå til undervisning dér [...] Så har vi jo en misbrugsbehandling, vi har jo almindelig ambulans behandling og så har vi en døgnbehandlingsafdeling [...] Og så har vi jo programvirksomheder (Bilag 1, s. 49).

Her vurderer vi at de generelle tiltag hun nævner, som skal få afsoningen til at minde om det omkringliggende samfund, ikke understøtter positiv udvikling. Det gør misbrugsbehandlingen og undervisningen derimod, da disse giver anledning til at kvinderne kan forbedre sig under afsoningen. På sin vis kan vi ligeledes argumentere, at fængselsbesøgstjenesten understøtter positiv udvikling, da det, som beskrevet i ovenstående afsnit, kan give kvinderne anledning til at reflektere over deres liv. Refleksioner over eget liv kan bidrage til at give noget håb og nogle handlemuligheder såfremt kvinderne viser interesse for det (Bilag 1, s. 23-24), hvorfor indsatsen stadig kan understøtte positiv udvikling. Derudover fortæller hun, at de oplever, at kvinderne er ivrige efter kompetencegivende aktiviteter (Bilag 1, s. 21), hvorfor vi ser et belæg for at civilsamfundsorganisationerne med fordel kunne tilbyde flere kompetencegivende aktiviteter, der ligeledes kan bidrage til positiv udvikling.

[...] De vil gerne lære. Der er basis til det, hvis der er ressourcer til det. Vi regner med at tage ud med et kursus der hedder hverdagsmestring, som skal ud i Jyderup [...] Og så håber vi jo også med det her hverdagsmestrings kursus at vi kan give dem nogle konkrete redskaber – stress, stresshåndtering, kend dine styrker og sådan nogle ting, at det også vil hjælpe dem til at begå sig, både udenfor fængslet, men også inde i fængslet (Bilag 1, s. 21).

Ovenstående udtalelse vidner om, at Røde Kors allerede tænker ind i positiv udvikling, i forhold til, at de forventer at tilbyde det nævnte kursus. Det samme gør sig gældende for Café Exit, som tidligere nævnt, vil tilbyde en indsats omkring feminin ledelse. Derudover synes det, at vi kan argumentere, at Café Exit og Røde Kors understøtter positiv udvikling da det grundlæggende formål med indsatserne netop er at forbedre kvindernes afsoning, hvilket på sigt forhåbentligt vil kunne medføre, at kvinderne bliver motiveret til at ændre sig til det bedre. Derfor synes det, at Café Exit og Røde Kors har mere fokus på initiativer med et terapeutisk fokus, end egentlige håndgribelige resocialiserende indsatser. Et studie af Olesen nævner, at det ifølgende hendes empiriske materiale, er nemmere at få implementeret indsatser, som har et beskæftigelsesfremmende sigte og veldefinerede succeskriterier (Olesen, 2022, s. 298). Det indblik har vi ikke fået belyst gennem vores empiriske materiale, hvorfor vi vil argumentere, at de nævnte civilsamfundsorganisationer er særdeles veletableret i Kriminalforsorgen, eftersom de ikke behøver have dette fokus på at understøtte positiv udvikling.

Fængselsrejseholdet synes derimod at have hele deres identitet i at understøtte kvindernes udvikling, da deres indsats som tidligere nævnt har et langsigtet perspektiv. Desuden formidler vores informant indsatsens formål således: “*Det der med at lære dem, den der hjælp til selvhjælp*” (Bilag 1, s. 12). Ved at lære de indsatte omkring økonomi opnår de nye kompetencer som de ikke havde forinden deres afsoning. Ved at lære at styre sin økonomi formoder vi, at der er bedre forudsætninger for at de ikke begår kriminalitet igen, jævnfør delanalyse 1.

Udover den økonomiske rådgivning tilbyder de ligeledes juridisk rådgivning (Bilag 1, s. 4), som ligeledes understøtter en positiv udvikling. Informanten fortæller blandt andet om et eksempel, hvor en kvinde havde behov for juridisk vejledning i forhold til forsikringer, især indboforsikring, til hendes fælles lejlighed med hendes mand og tre børn (Bilag 1, s. 5). Måden, hvor vi sporer, at vejledning i social-juridiske faktorer, såsom forsikringer, kan bidrage til en positiv udvikling, er at det viser, at kvinden i det her tilfælde forsøger at tage ansvar for elementer i hendes [og hendes families] liv – hvilket dermed kan forstås som, at hun ønsker at “ændre sig til det bedre”. På baggrund af, at informanten er en sekundær kilde, ved vi ikke om

kvinden tidligere har haft en indboforsikring, hvorfor det er besværligt at vurdere, om der reelt er tale om en positiv udvikling. Informanten fortæller også: *“Alle dem vi møder, de siger: Kæft jeg vil fandme bare gerne, det værste der kunne ske det er at jeg falder tilbage – altså jeg vil fandme bare gerne have styr på mit liv”* (Bilag 1, s. 14), hvilket ligeledes giver et indblik i at kvinderne ønsker at forbedre sig.

[...] Sidder de og kommer med ting der omhandler mere det juridiske eller socialt juridiske, så er det jo ikke noget vi siger, at det kan vi ikke hjælpe med - det kan vi godt, det tager lidt længere tid og vi skal have det med tilbage på kontoret, og så er der nogle der skal behandle det og sådan noget (Bilag 1, s. 4).

Umiddelbart må der foreligge et udviklingspotentiale i forhold til, at hun nævner i ovenstående citat, at det juridiske og social-juridiske tager længere tid end økonomisk rådgivning. Hun fortæller endvidere: *“I forhold til frivillige er det jo noget vi nok skal til at gøre noget mere i, fordi vi har den her store efterspørgsel vi ikke rigtigt kan ramme. Jeg har en, hvad tre-fire frivillige i dag, på fængselsrejseholdet”* (Bilag 1, s. 6). Udover de frivillige har de praktikanter, som primært sidder i deres gældsafdeling, som tager med fængselsrejseholdet ud (Bilag 1, s. 6). Hun uddyber, at grunden til at det social-juridiske tager længere tid, er fordi *“Det er jo noget juridisk, hvor jeg først skal hjem og snakke med min jurist - må man det?”* (Bilag 1, s. 5). I forhold til at fængselsrejseholdet skal rekruttere flere frivillige, på baggrund af efterspørgslen, synes det, at udvælgelseskriterierne på deres frivillige har udviklingspotentialer, så de kan imødekomme kvindernes behov.

6.7 Delkonklusion

Som ovenstående delanalyse belyser, kan vi konkludere, at der foreligger mulige udviklingspotentialer i nogle af indsatserne, så de kan blive yderligere målrettet de behov vores empiri og forskning understøtter at kvinderne har. Der er naturligt nogle organisatoriske og lovmæssige aspekter, der skal gå op i en højere enhed før, at det kan lade sig gøre. Derudover kan vi konkludere, at civilsamfundsorganisationerne lægger betragteligt vægt på trivselsaspektet i deres indsatser, og mere beskeden vægt på resocialiserende indsatser i klassisk forstand, såsom job og uddannelse. Vores empiri understøtter desuden, at både Café Exit og Røde Kors ligeledes tænker positiv udvikling ind i deres resocialiserende indsatser, hvilket ses i form af kurserne, feminin ledelse og hverdagsmestring, som de vil tilbyde i Jyderup Kvindefængsel. Derudover vidner empirien om, at trivselsaspekterne ligeledes kan have en reel resocialiserende effekt, selvom det ikke er målbart, da trivsel kan forårsage motivation til, at kvinderne ønsker at forbedre sig.

7. Delanalyse 3: Udviklingspotentialer for det fremtidige samarbejde

I følgende afsnit vil vi, med brug af egen empiri og allerede eksisterende forskning, besvare den del af vores problemformulering, som ønsker at undersøge hvilke udviklingspotentialer, der foreligger det kommende mere strategisk og systematisk samarbejde mellem civilsamfundsorganisationerne og Kriminalforsorgen i forbindelse med den nye flerårsaftale. Vi vil derfor analysere os frem til, hvordan det nuværende samarbejde mellem Jyderup Kvindefængsel og civilsamfundsorganisationerne forløber, og hvilke udviklingspotentialer de to parter ønsker at forbedre.

For at kunne undersøge hvilke udviklingspotentialer der foreligger mellem civilsamfundsorganisationerne og Kriminalforsorgen i forbindelse med det kommende samarbejde, ønskede vi først at afdække hvordan de to parter oplevede det nuværende samarbejde.

De tre forskellige civilsamfundsorganisationer udtrykker overordnet en stor tilfredshed omkring deres samarbejde med Kriminalforsorgen. De udtrykker alle, hvordan fængselspersonalet er imødekommende og glade når de møder op, og generelt er meget samarbejdsvillige; både i Kriminalforsorgen generelt, men også i Jyderup Kvindefængsel. To af vores informanter siger blandt andet: *“Vi møder faktisk en stor imødekommenhed fra Kriminalforsorgen generelt. Og vi har samarbejde på alle niveauer. Fra direktoratet, Kriminalforsorgen og de fire områdekontorer og så helt ned på matrikel plan”* (Bilag 1, s. 19) og *“[...] I forhold til Jyderup, så oplever jeg der er et rigtigt godt samarbejde. De vil rigtig gerne have vi kommer, og de er meget imødekommende. Jeg har ikke haft nogen dårlige oplevelser”* (Bilag 1, s. 19).

Den Sociale Retshjælp udtrykker i forbindelse med dette, at samarbejdet mellem dem og Kriminalforsorgen ikke altid har været lige så stærkt som det er i dag:

Det er blevet bedre med årene, altså førhen var det lidt, øh, der var måske mange der ikke kunne forstå hvorfor vi skulle ind i Kriminalforsorgen. Spørgsmålet om ressourcer. Det der med at fængselsbetjentene måske synes det var lidt pisseirriterende, for at sige det mildt, at vi kom rendende og de skulle låse op for os og de skulle dit og de skulle dat, og det var ligesom tid de tog fra noget andet (Bilag 1, s. 2).

Denne udtalelse indikerer, at det gode samarbejde, der ifølge vores informanter forekommer mellem dem og Kriminalforsorgen, ikke altid har eksisteret, men at det er blevet bedre. I forbindelse med dette, fortæller informanten fra Den Sociale Retshjælp ligeledes, at hun tidligere på året er blevet interviewet omkring Den Sociale Retshjælps resocialiserende arbejde ude i fængslerne, i forbindelse med studerende på fængselsbetjentuddannelsen. Dette er ligeledes med til at understrege, hvordan fængselsbetjentene eller Kriminalforsorgen, har identificeret et

udviklingspotentiale i forbindelse med samarbejdet med civilsamfundsorganisationerne, som ovenstående citat tyder på, er i en proces om at blive taget hånd om. På baggrund af dette antager vi, at det øgede politisk fokus på inddragelse af civilsamfundsorganisationer i det resocialiserende arbejde, er en diskurs, der ligeledes har påvirket fængselsbetjentene og andre ansatte ude i fængslerne, og muligvis været en påvirkende faktor i det forbedrede samarbejde. Det øgede fokus på civilsamfundsorganisationerne i forbindelse med fængselsbetjentuddannelsen, er med til at gøre de ansatte i Kriminalforsorgen mere bevidste om vigtigheden af civilsamfundsorganisationerne, og deres styrke i forhold til kriminalitetsforebyggende initiativer, som unægteligt vil være med til yderligere at styrke samarbejdet mellem de to parter fremadrettet (Bilag 1, s. 17). I forlængelse af dette, udtaler informanten fra Den Sociale Retshjælp ligeledes:

Men i dag er der en opfattelse af, at vi faktisk gør et rigtig vigtigt stykke arbejde og vi laver et stykke arbejde som Kriminalforsorgen ikke selv kan. Samarbejdet har også udviklet sig i den retning, at der ligesom bliver stillet krav til, hvem er det kontaktpersonen i institutionen er (Bilag 1, s. 2).

I ovenstående citat ses der et fokuspunkt på etablering af kontaktpersoner i fængslerne som et muligt udviklingspotentiale, som ligeledes understøttes i det følgende citat fra Røde Kors:

Vi ved fra Kickstart [...] at der har de arbejdet ret målrettet efter at der er én betjent som får opgaven og som ligesom får noget stolthed over at være en del af den her aktivitet. Og det kan man se virkelig virker. De vokser med at være ligeværdige parter i den her aktivitet (Bilag 1, s. 26).

Hvis alt samarbejde med hver enkelt civilsamfundsorganisation bliver udliciteret til en enkelt medarbejder i fængslet, vil det være med til at styrke samarbejdet, da vedkommende på denne måde får et større kendskab til civilsamfundsorganisationen og deres indsatser, samt den grundlæggende kontakt bliver mere systematisk. Informanterne udtaler ligeledes i forbindelse med dette, at kontaktpersonerne i de forskellige fængsler får en form for ”ejerfølelse” og ansvarelsfølelse i forbindelse til den enkelte organisations indsats (Bilag 1, s. 26). Denne argumentation for et udviklingspotentiale af samarbejdet understøttes endvidere i undersøgelsen fra 2022 af Olesen, omhandlende samarbejdet mellem civilsamfundsorganisationerne og Kriminalforsorgen (Olesen, 2022, s. 288). Undersøgelsen konkluderer, at et oplagt udviklingspotentiale ville være, at i højere grad inddrage de ansatte i Kriminalforsorgen, samt de indsatte i fremtidig programudvikling og implementering af indsatser og initiativer (Olesen, 2022, s. 302). Vi blev i forbindelse med vores feltinterview af en tidligere kvindelig indsat, ligeledes

gjort opmærksom på, hvordan de indsatte netop kunne bidrage til gode idéer i forhold til resocialiserende indsatser (Bilag 3). Undersøgelsens resultater, sammenkoblet med vores empiri, viser, at der er et behov og ønske om, at det fremadrettede samarbejde bidrager til en større fællesskabsfølelse omkring civilsamfundsorganisationernes deltagelse i de forskellige institutioner, og i tilrettelæggelsen af deres indsatser.

Denne tilrettelæggelse af samarbejdet med en enkelt kontaktperson mellem den enkelte institution og civilsamfundsorganisationerne, udtaler socialrådgiveren, at der allerede eksisterer i Jyderup Kvindefængsel, men udførelsen sker på et meget overordnet plan (Bilag 1, s. 53). I Jyderup agerer de enkelte socialrådgivere som kontaktpersonen, og er enten tildelt Røde Kors, Den Sociale Retshjælp eller Cafe Exit. Hun beskriver dog, hvordan denne tildeling nærmest kun er formalia, da civilsamfundsorganisationerne har været der i så mange år, at samarbejdet i høj grad er præget af tillid, hvilket resulterer i fleksibilitet blandt civilsamfundsorganisationerne, som det fremgår af nedenstående citat og af Cafe Exit (Bilag 1, s. 28).

Café Exit og Røde Kors har også kommet her i rigtig, rigtig mange år, så jeg vil sige, at de ringer egentlig bare lidt ind, og så er der nogen der skriver, når de kommer, og når de ikke kommer [...] Men på papiret, der er der en socialrådgiver, der ligesom skal have kontakten med dem (Bilag 1, s. 52).

Dette er udtryk for, at der i Jyderup Kvindefængsel foreligger et godt samarbejde mellem dem og civilsamfundsorganisationerne. Dette giver alle tre civilsamfundsorganisationer også udtryk for, hvilket blandt andet ses i følgende udtalelse af Cafe Exit:

I forhold til Jyderup, så oplever jeg der er et rigtigt godt samarbejde. De vil rigtig gerne have vi kommer, og de er meget imødekomende. Jeg har ikke haft nogen dårlige oplevelser med nogen betjente, når vi møder op, og de er altid meget, ja, søde og rare og vil gerne snakke med os, og prøver at gøre det nemt for os. Altså, vi bliver ikke.. Overvisiteret eller, tværtimod, der er stor tillid til os i Jyderup (Bilag 1, s. 27).

Derudover påpeger informanten fra Den Sociale Retshjælp: “[...] *Der er også en hel anden tone, uformel tone omkring os og vi kommer bare og går bare, ude i Jyderup går vi selv bare rundt fra afdeling til afdeling*” (Bilag 1, s. 11). Ligeledes understøtter informanten, fra Røde Kors, samme oplevelse:

I kvindefængslet, hvis besøgsvennen havde en hjemmelavet lasagne med, så kiggede de bare på den og sagde jaja, den tager du bare med. Så der er i hvert fald nogen andre regler i praksis i forhold til hvad man kan i et kvindefængsel. [...] Det får vi ikke lov til i nogen andre fængsler. Også i forhold til personalet [...] Der er ligesom en større sådan, jamen i kommer bare (Bilag 1, s. 20).

Det er nærliggende at undersøge, hvilke udviklingspotentialer der kan identificeres i forhold til civilsamfundsorganisationernes samarbejde, nu hvor vores informanter særligt understreger, at de oplever en særlig mængde tillid, og et særdeles godt samarbejde mellem dem og institutionen.

Alle informanterne beskriver, at de tror det gode samarbejde og tilliden er grundet, at deres organisationer har samarbejdet med Kriminalforsorgen længe. På baggrund af, at de har tilbudt indsats til Kriminalforsorgen længe, må det formodes de har opnået stor anerkendelse omkring deres arbejde (Bilag 1, s. 4, 36). Ligeledes kan det formodes, at vores informanter gerne vil værne om samarbejdet med Jyderup Kvindefængsel, samt Kriminalforsorgens andre institutioner, og derfor taler meget positivt omkring dette. Hvis vi havde interviewet frivillige med intet, eller mindre ledelsesansvar, kunne det være tilfredsheden af det indbyrdes tillidsforhold og samarbejde mellem dem og Jyderup Kvindefængsel, havde set anderledes ud. Det særlige tillidsforhold og den mindre grad af sikkerhedshensyn der ses blandt civilsamfundsorganisationerne og Jyderup Kvindefængsel, kan muligvis understøttes på baggrund af den kønsopfattelse, der gør sig gældende for kvindelige indsatte. Mathiassens artikler giver et indblik i hvilke stereotyper der kan sammenkobles med at være kvindelig kriminel (2021, s. 292-298; 2011, s. 86-87). Artiklerne vidner om, at der blandt kvindelige indsatte forekommer en række forskellige forventninger til deres adfærd, som bliver skabt i samspil med, hvilke forhold de oplever og opholder sig i. Vi kan derfor argumentere for, at de kvindelige indsatte i Jyderup Kvindefængsel muligvis bliver behandlet af personalet med større rummelighed. Dette kommer til udtryk ved, at civilsamfundsorganisationerne oplever at have et større råderum over deres tilstedeværelse i Jyderup Kvindefængsel versus mandefængslerne som kan ses i fortællingen med besøgsvennen som havde hjemmelavet lasagne med (Bilag 1, s. 20-21) samt i følgende citat af Røde Kors:

[...] Hvor ved mænd, der er der meget det der med sektionering og [...] hvor ved kvinderne kan vi godt sidde med 10-12 af gangen. [...] Næsten lige meget hvad vi kommer med af nye ideer eller initiativer, så er de meget, det skal vi nok finde ud af (Bilag 1, s. 20-21).

7.1 Informanternes forventninger til den nye flerårsaftale

Med den nye flerårsaftale for 2022-2025, er der som tidligere beskrevet, for første gang blevet lagt op til, at det systematiske og strategiske samarbejde mellem civilsamfundsorganisationer og Kriminalforsorgen, skal styrkes (Justitsministeriet, 2021 s. 28). Til trods for, at det unægteligt har mange fordele, at civilsamfundsorganisationerne i højere grad skal indtænkes som en

aktiv spiller i forbindelse med resocialisering, så viser følgende undersøgelse ligeledes, hvordan et øget formaliseret samarbejde kan medføre en række negative konsekvenser (Olesen, 2022 s. 294).

Derfor er vi interesseret i at undersøge, hvordan de tre civilsamfundsorganisationer forestiller sig, at samarbejdet kan blive mere systematisk og strategisk. Desuden er vi interesserede i hvad deres generelle holdning var til, at de ifølge flerårsaftalen, skal til at have mere indflydelse i forhold til kriminalitetsforebyggelse.

Overordnet udtalte vores informanter sig positivt i forhold til, at de nu i højere grad end tidligere, bliver betragtet som en aktiv samarbejdspartner på området, hvilket de alle har været med til at bidrage for at skabe fokus på (Bilag 1, s. 35). Informanterne fra civilsamfundsorganisationerne udtrykte således heller ikke nogen videre bekymringer i forbindelse med det fremtidige samarbejde. På trods af dette, beskrev de alligevel hvordan der var visse forhold og krav som deres organisationer ikke ville indgå aftaler i hvis det blev tilfældet. Forhold som dokumentationskrav, afrapportering og generelt mere sagsbehandling, var tiltag de beskrev som værende udelukket for dem at leve op til (Bilag 1, s. 27, 37). Vores ene informant fra Røde Kors, beskrev hvordan de ikke ville være villige til at gøre alt for den omtalte pengepulje, da de fortsat ville være uafhængige⁴, som er et af deres grundprincipper. Det samme gør Café Exit:

[...] Jeg tror generelt, at det ville være fedest for alle civilsamfundsorganisationer, hvis man ligesom fik nogle penge, som ikke var øremærket noget bestemt [...] Jeg tror Café Exit altid vil have vores værdigrundlag højest [...] der kan være nogle ting der clasher med Kriminalforsorgens måde at tænke på [...] Jeg tror ikke det vil blive en udfordring [...] Jeg tror bare det er en opmærksomhed [...] at have forventningsafstemt godt, hvis vi skulle udføre en eller anden bestemt opgave, som vi blev aflønnet for. Det ville være noget andet, hvis vi fik nogle penge og ligesom havde... Ja, mulighed for selv at bestemme, hvad de skulle bruges til (Bilag 1, s. 36-36).

Det kan derfor anskues, at civilsamfundsorganisationerne står fast ved deres principper, og det er vigtigt for dem at sikre sig, at de ikke glemmer deres eget værdigrundlag, blot for at kunne få ekstra midler. Ligeledes udtaler informanten fra Cafe Exit, at de er betænkelige ved, om relationen og tilliden til kvinderne ville ændre sig, hvis de skal til at lave specifik sagsbehandling ligesom Kriminalforsorgen, og dermed måske bliver betragtet som allieret med dem. I

⁴ Et af Røde Kors' 7 principper: Røde Kors er uafhængigt. De nationale Røde Kors-selskaber skal nok bistå deres regeringer i det humanitære hjælpearbejde og overholde de respektive landes love, men de må altid bevare deres selvstyre, så de altid er i stand til at handle ud fra Røde Kors' principper.

forbindelse med dette, udtaler vores informant fra Cafe Exit: *“Ikke fordi vi ikke vil dokumentere, men mere det der med, at hele det der tillidsbånd man har til nogen af de kvinder, som kommer [...] Det kan måske blive lidt udfordret, hvis vi sådan skal sidde og ja...”* (Bilag 1, s. 37).

Netop betydningen af, at organisationen er uafhængig og er præget af frivillige kræfter, er noget både informanten fra Cafe Exit understregede var af særlig betydning (Bilag, s. 37), samt socialrådgiveren fra fængslet:

Nogle gange kan det også være rart at lave noget, som ikke har betydning for ens sag, at man ikke hele tiden skal tænke... Jamen, er det her en fordel for mig, kan jeg blive prøveløsladt eller komme på udgang, hvis jeg gør det her? Det her er bare noget man gør, fordi man har lyst. Og det tror jeg har en fordel [...] De kan måske slappe lidt mere af i det og være lidt mere dig selv, at de skal ikke hele tiden tænke over, hvem kigger og hvem skriver det her ned (Bilag 1, s. 54).

Informanten fra Røde Kors siger ligeledes: *“Vi tilbyder faktisk noget som de ikke kan selvom de fik flere ressourcer. Fordi det er frivillige, fordi det er almindelige mennesker, uden nogen myndigheder osv”* (Bilag 1, s. 26). Civilsamfundsorganisationer drives primært af private fonde, statslig og kommunal projekt- og pulje- støtte, donationer og i nogle tilfælde kontingenter (Olesen, 2022 s. 296). Derfor er de afhængige af økonomisk støtte, som præger flere af organisationerne daglige arbejds gange. Derfor vil det være naturligt for civilsamfundsorganisationerne at bestræbe sig efter at få del i den økonomiske pulje, som flerårsaftalen lægger op til. Den økonomiske ustabilitet beskriver informanten fra Den Sociale Rets hjælp fylder meget i forbindelse med deres samarbejde med Kriminalforsorgen. Hun oplever derfor, at det vil betyde rigtig meget for deres organisation at få del af puljen:

Vi har brug for flere ressourcer. Der er ikke nogen tvivl om at vores indsats den virker [...] om at de indsatte får noget ud af det. Der er ikke nogen tvivl om at samarbejdet fungerer godt. Jeg tror ikke der er en institution der vil sige: “hold kæft vi er trætte af, at i kommer”. Så det er ikke så svært at argumentere for, at der er et større need end vi har i udbud. Jeg sidder allerede og er begyndt med at skrive de her ansøgninger til de puljer fordi det er meget nemt at se at der er en større efterspørgsel end vi kan møde (Bilag 1, s. 15).

Det er nærliggende at undersøge hvor omfattende samarbejdet mellem Kriminalforsorgen og civilsamfundsorganisationerne egentlig kan gå hen og blive i forbindelse med flerårsaftalen 2022-2025. Det er første gang, at civilsamfundsorganisationerne officielt bliver inkluderet som en del af Kriminalforsorgens strategi, men deres indflydelse er længe blevet drøftet af civilsamfundsorganisationerne selv (Olesen, 2022, s. 289). De større civilsamfundsorganisationer

har længe ønsket at skabe fokus på, hvordan netop de kunne bidrage positivt og mere systematisk til det kriminalitetsforebyggende arbejde. Dette giver anledning til at undersøge, hvor stor en del af det resocialiserende arbejde civilsamfundsorganisationerne egentlig vil kunne komme til at tage del af. I Straffuldbyrdsloven står der i § 3 (Lovbek. Nr. 1333 af 9. december 2019):

Fuldbyrdelse af en straf skal ske med fornøden hensyntagen såvel til straffens gennemførelse som til behovet for at hjælpe eller påvirke den dømte til at leve en kriminalitetsfri tilværelse. Loven beskriver hermed, hvordan det er Kriminalforsorgens pligt at varetage det resocialiserende arbejde. De resocialiserende indsatser som Kriminalforsorgen udbyder i Jyderup Kvindefængsel, beskriver socialrådgiveren således:

Af resocialiserende indsatser, så har vi jo en misbrugsbehandling [...] Og så har vi jo programvirksomheder [...] de programvirksomheder vi tilbyder til kvinderne, er Styrk og Vind, som kun er til kvinder og så Anger Management [...] Vi har også en skole, så de kan gå til undervisning dér (Bilag 1, s. 49).

Socialrådgiveren belyser dermed, at de resocialiserende indsatser, Kriminalforsorgen tilbyder, bliver varetaget af folk med særlige faglige kompetencer, da det er en nødvendighed for at kunne varetage jobbet som eksempelvis misbrugsbehandler. Denne varetagelse af den resocialiserende indsats, Kriminalforsorgen tilbyder, argumenterer vi for ikke er noget som civilsamfundsorganisationerne vil kunne overtage, da der ikke foreligger krav for de frivilliges kompetencer og uddannelsesmæssige baggrunde, som vores ene informant for Røde Kors ligeledes anerkender (Bilag 1, s. 22, 41). Derfor formoder vi, hvis civilsamfundsorganisationerne overtager Kriminalforsorgens resocialiserende indsatser, at niveauet af dem ville svækkes. Derudover indikerer forskning, at der er en række utilsigtede konsekvenser ved at inddrage civilsamfundsorganisationerne for meget. Forskningen viser blandt andet hvordan økonomisk støtte tildelt frivillige organisationer, har en række utilsigtede konsekvenser. De frivillige organisationer har vanskeligt ved at udarbejde data, som indikerer betydningen af deres arbejde og hermed efterleve de mange dokumentationskrav, der stilles dem for at få økonomisk støtte (Olesen, 2022, s. 297). Deres tilgang, som vores informanter beskriver som i høj grad at være præget af relationsdannelse, helhedsorientering og “her og nu” indsatser (Bilag 1, s. 41), er svære at lave måleenheder på, som vil kunne dokumentere effekten (Olesen, 2022, s. 297). Hvis pengepuljen ender med at lægger op til et dokumentationskrav, vil det ifølge international forskning muligvis kunne have en række negative konsekvenser. Der er risiko for, at civilsamfundsorganisationerne i højere grad vil begynde at benytte sig af “Cherry Picking”, både i forbindelse med deres brugere og i deres indsatser, da de på denne måde kan få bedre resultater af effektmålinger

(Helmien, 2016, s. 82-86). Man ville eksempelvis kunne forestille sig, hvordan det vil være svært for Røde Kors at dokumentere, hvorvidt deres tøjsalg bidrager som en kriminalpræventiv indsats for kvinderne, eller hvordan Den Sociale Retshjælp vil udvælge de klienter, de forventer, der har størst chance for at forbedre deres økonomi, så deres effektmålinger vil få et mere positivt udfald. Dette perspektiv er nærliggende at have for øje i den fremtidige udarbejdelse af hvordan det fremtidige samarbejde mellem de danske civilsamfundsorganisationer og Kriminalforsorgen skal blive.

Ifølge flerårssaftalen har Kriminalforsorgen ikke et overblik over de forskellige civilsamfundsorganisationers tilbud (Justitsministeriet, 2021, s. 28). Derfor var vi interesseret i at undersøge, om den tanke også gjorde sig gældende for personalet i Jyderup Kvindefængsel. Socialrådgiveren understreger det manglende overblik med følgende citat:

Så kan det godt være der er helt vildt mange, men det er altså ikke nogen vi bruger. Så jeg tænker, at man godt kunne sætte det lidt i system, og så måske tror jeg også, at det ville være nemmere for i hvert fald fængslet. Det ved i hvert fald, at der er mange af vores betjente, der efterspørger (Bilag 1, side. 56)

På baggrund af dette, kan et muligt udviklingspotentiale for det kommende samarbejde blandt andet være at der helt overordnet set skal være et større overblik omkring, hvilke civilsamfundsorganisationer, der eksisterer og præcist hvad de tilbyder (Bilag 1, s. 58). De tre civilsamfundsorganisationer er som tidligere beskrevet landsdækkende og veletableret i Kriminalforsorgen. De udtaler dog ligeledes, hvordan det for de mindre organisationer er svært at få en fod indenfor, og kvinderne derfor kan gå glip af muligheden for at deltage i noget, som vil gavne dem (Bilag 1, s. 35). De nævner nemlig at kvinderne har brug for alt hvad de kan få, ligesom en af kvinderne fra kultureftermiddagen fortæller, at hun deltog i alle de indsatser hun kunne (Bilag 3). Noget i vores empiri tyder derfor på, at civilsamfundsorganisationerne ønsker mere inddragelse af de mindre organisationer. De mindre organisationers mangel på tilstedeværelse i Jyderup Kvindefængsel, og måske resten af Kriminalforsorgens institutioner, kan muligvis være på baggrund af, at socialrådgiveren i Jyderup Kvindefængsel, nævner hvordan de ansatte ude i fængslerne oplever at have manglende overblik over de forskellige civilsamfundsorganisationer (Bilag 1, s. 35, 26). Derfor ses der et udviklingspotentiale i, ikke blot for Jyderup Kvindefængsel samarbejde med civilsamfundsorganisationerne, men alle Kriminalforsorgens institutioner, ved at lave et overordnet overblik over hvilke civilsamfundsorganisationer, der tilbyder hvilke indsatser - og hvilke kriminalpræventive faktorer de hver især har.

Derfor ses der et udviklingspotentiale i, ikke blot for Jyderup Kvindefængsels samarbejde med civilsamfundsorganisationerne, men alle Kriminalforsorgens institutioner, ved at lave et overordnet overblik over hvilke civilsamfundsorganisationer, der tilbyder hvilke indsatser - og hvilke kriminalpræventive faktorer de hver især har.

To af vores informanter udtaler sig i forbindelse med dette: *“Det hele taget sådan en overordnet snak [strategi drøftelse] omkring hvad er det civilsamfundet kan og skal tilbyde derude”* (Bilag 1, s. 26).

Det kræver også, at man måske lige starter med at sætte sig ned og finde ud af; hvad er det egentlig vi gerne vil bruge det til? Altså hvad skal formålet være? [...] Hvad er formålet egentlig med Café Exit? [...], hvis man satte sig ned, og ligesom fandt ud af, hvad vi godt kunne tænke os at få ud af de her organisationer og lave en plan for det, så kan man lidt mere strømline det [...] Jeg kender ikke alle Røde Kors tilbud, og jeg kender heller ikke alle Café Exits tilbud [...] men hvis jeg nu vidste hvad formålet var med dem, så kunne det være jeg måske ville bruge dem lidt mere (Bilag 1, s. 57).

Som tidligere beskrevet, er viden omkring civilsamfundsorganisationerne blevet en del af fængselsbetjentuddannelsen. Dette kan muligvis i fremtiden give den viden som der i ovenstående citater efterspørges. Det tyder dog på, at der generelt er brug for sparring og dialog i civilsamfundsorganisationerne og Kriminalforsorgen imellem, for at få kommunikeret deres individuelle ønsker for det kommende samarbejde.

7.2 Delkonklusion

Af følgende analyse er det blevet belyst, at der blandt de inddragede civilsamfundsorganisationer, forekommer en væsentlig tilfredshed omkring samarbejdet mellem dem og Jyderup Kvindefængsel, lige så vel som Kriminalforsorgens andre institutioner. Der ses alligevel nogle udviklingspotentialer, som særligt omhandler, at Kriminalforsorgens ansatte ikke har stort nok kendskab til civilsamfundsorganisationerne og deres indsatser. En løsning på dette, er i højere grad at benytte sig af en enkelt kontaktperson, som står for hele etableringen af samarbejdet med en enkelt civilsamfundsorganisation. På denne måde er man ligeledes med til at udviske afstanden mellem de to parter og opnå en højere grad af “vi-følelse”. Analysen bevidner dog også mulige negative konsekvenser, der kan forekomme, hvis civilsamfundsorganisationerne skal løfte en for stor en byrde i forhold til resocialiseringen. Forhold som deres uafhængighed, tillid til deres brugere og øget brug af dokumentation omkring deres arbejde, er forhold, som civilsamfundsorganisationer kan gå hen og blive påvirket af, hvis de tager for stor en del af Straffuldbydelsesloven generelle resocialiserende formål.

8. Diskussion

I følgende afsnit vil vi diskutere tre fokusområder, som er blevet udledt gennem besvarelsen af specialets problemformulering. Det første fokusområde, som vi vil diskutere, er således, at eksisterende forskning påpeger, at kvinder har brug for andre resocialiserende initiativer end mænd. Jyderup Kvindefængsel blev oprettet på blandt andet dette grundlag, men vores indsamlede empiri understøtter, at civilsamfundsorganisationerne ikke alle har målrettet deres resocialiserende initiativer mod kvinder. Derfor vil vi diskutere, hvorvidt der er egentligt, er behov for at målrette de resocialiserende indsatser civilsamfundsorganisationerne udbyder i Jyderup Kvindefængsel. Efterfølgende vil vi diskutere det andet hensyn, som Jyderup Kvindefængsel blev oprettet på baggrund af, nemlig behovet for tryk afsoning. I forlængelse af denne diskussion vil vi inddrage Kriminalforsorgens normaliseringsprincip og nærhedskriteriet, og hvordan disse ses udfordrende i forbindelse med kvinderne i Jyderup Kvindefængsel. Til sidst i diskussion vil vi på baggrund af nogle af de identificerede udviklingspotentialer i analysen argumentere for mulige løsningsforslag på disse.

På baggrund af den eksisterende forskning, ses det, at kvindefængslet blev oprettet med henblik på at sikre relevant resocialisering for kvindelige indsatte, samt for at sikre en værdig og tryk afsoning for kvinderne, hvor mange af dem, under afsoningen i kønsblandede fængsler, blev udsat for chikane og overfald (Mathiassen, 2015, s. 52). Det fremgår dog af vores analyse, at to ud af de tre adspurgte civilsamfundsorganisationer ikke målretter deres resocialiserende indsatser til de kvindelige indsatte i Jyderup Kvindefængsel; henholdsvis Den Sociale Retshjælp og Røde Kors. Dette er på baggrund af, at Den Sociale Retshjælp mener, at karakteren af deres resocialiserende indsats, som er gældsrådgivning, ikke behøver omfatte en kønstilgang. Røde Kors argumenterer ligeledes for, at de i forbindelse med deres syv grundprincipper ønsker at udbyde de samme indsatser til alle indsatte, uanset køn. Derfor kan det diskuteres om incitamentet for oprettelsen af Jyderup Kvindefængsel bliver indfriet af de to nævnte civilsamfundsorganisationer. Den Sociale Retshjælp og Røde Kors er unægteligt to af de største civilsamfundsorganisationer, som udbyder resocialiserende indsatser i Danmark. Hvis de ikke ser et behov for at målrette sine indsatser, som ellers skulle bidrage til en bedre resocialisering, er der så overhovedet et behov for at målrette? Vores empiri viser samtidig, at Kriminalforsorgen har haft fokus på at formidle viden til de ansatte, igennem kursus omkring de kvindelige indsatte som målgruppe, hvorfor der kan antages, at der fra Kriminalforsorgens side af, foreligger et ønske om at have særligt fokus på kvindernes behov i forhold til resocialiserende indsatser

(Bilag 1, s. 50). Denne argumentation, får os yderligere til at undre os over, hvorfor der på baggrund af vores analyse, ikke kan belyses at civilsamfundsorganisationerne hverken har, eller har overvejet at tilrettelægge indsatserne anderledes for kvinderne, trods, at der forefindes utallige mængder af eksisterende forskning (se fx. Masson 2012, Mathiassen 2011, 2015, 2021, Sorbello et. al, 2002), som beretter om et behov, som differentierer mellem kvinder og mænd.

Der kan derfor stilles spørgsmålstejn ved, om Jyderup Kvindefængsel indtil videre, ikke blot har opfyldt hensynet om at skærme de kvindelige indsatte fra chikanering, tilråb og overgreb som de tidligere blev udsat for. Hvor der kan anskues at være sket en overvejelse omkring at målrette indsatserne, forekommer det fra civilsamfundsorganisationerne som en tilfældighed, mere end en egentlig overvejelse. Som det fremgår af vores empiri, er det udelukkende noget, som socialrådgiveren i Jyderup Kvindefængsel har observeret; det er med undtagelse af kvindeklubben af Cafe Exit. Derudover er det diskutabelt, hvorvidt nogen af de indsatser, som udbydes af civilsamfundsorganisationerne, ligeledes overhovedet kan anses som værende resocialiserende. Med udgangspunktet i Røde Kors tøjsalg, som fremkommer som værende en indsats, som ikke har noget direkte formål i forhold til den mere klassiske resocialisering, såsom job og uddannelse. Dog er det nærliggende at overveje, hvorvidt de resocialiserende indsatser, som civilsamfundsorganisationerne udbyder, i højere grad skal omfavne en form for normalitet i hverdagen, og som en imødekommelse af det omkringliggende samfund, hvor Kriminalforsorgen er forpligtet til at udbyde de indsatser, som kan anses at stemme mere overens med den klassisk resocialisering. Herudover kan det diskuteres, at såfremt civilsamfundsorganisationerne udelukkende skulle udbyde indsatser, som har grobund i klassisk resocialisering, at kvinderne ville mangle et afbræk fra hverdagen i fængslet, som civilsamfundsorganisationerne formår at udbyde ved eksempelvis kvindeklubben og andre sociale aktiviteter.

Det fremgår ligeledes før oprettelsen af Jyderup Kvindefængsel, i en artikel af Berlingske i 2017, at 84 procent⁵ af kvinderne ville foretrække at sidde i et kønsblandet fængsel (York, 2017). I 2017 stillede Fængselsforbundets områdefællestillidsrepræsentant i Midt- og Nordjylland sig ligeledes uforstående over for oprettelsen af kvindefængslet. En af hans betænkeligheder var, at kvinders resocialisering ville blive forringet, da svage kvinder ikke længere ville lære at omgås mænd på en hensigtsmæssig måde (York, 2017). Dette taler ligeledes ind i Kriminalforsorgens normaliseringsprincip, hvor eksisterende forskning påpeger, at hvis rammerne

⁵ 84 procent er udledt på baggrund af et spørgeskema, hvor Berlingske fik 26 respondenter og har medregnet den statistiske usikkerhed – men stadig finder et stort flertal af kvinderne, der ønsker kønsblandede fængsler

så vidt muligt skulle afspejle samfundet uden for fængslet, så ville det kræve en ligelig fordeling af begge køn i fængslerne (Mathiassen, 2021, s. 292). Det fremgår af vores empiri, at civilsamfundsorganisationerne ikke har haft nøje overvejelser om, hvorvidt deres frivillige er mænd eller kvinder. Herudover nævner en frivillig fra Røde Kors også, at det er muligt for de indsatte kvinder at bede om en mandlig besøgsven, frem for en kvindelig besøgsven. Herudover er det nævneværdigt, at de indsatte kvinder også omgås mandligt personale i fængslet; eksempelvis fængselsbetjente. En af grundstenene for oprettelsen af Jyderup Kvindefængsel var, at kvinderne oplevede at blive udsat for henholdsvis både chikane og overgreb fra de mandlige indsatte, så der opstår en undren over, hvorfor civilsamfundsorganisationerne ikke har haft med i sine overvejelser, hvorvidt de frivillige skal være mænd eller kvinder. Den Sociale Retshjælp fortæller: *“Jeg havde en snak med Jyderup [...] hvor de også understregede at det var pisse vigtigt at det ikke kun er kvinder [deres frivillige/praktikanter] og at det ikke bare bliver sådan en kvindeklub”* (Bilag 1, s. 7). Som nævnt, understøtter artikler og vores empiri, at kvinder helst ville afsone i kønsblandet fængsler. Det er dog relevant at nævne, at hverken vores informant eller kvinderne i Berlingskes undersøgelse på daværende tidspunkt havde prøvet at afsone i et udelukkende kvindefængsel, men blot på kvindeafdelinger, hvor de i deres fritid kunne omgås mandlige indsatte. Derfor er det svært at vurdere, om den samme holdning står blandt de indsatte kvinder i dag, nu hvor de har prøvet at afsone i et kvindefængsel. Derfor anses det som værende relevant undersøge, hvorvidt kvinderne i løbet af de første par år skifter holdning til oprettelsen af Jyderup Kvindefængsel. Mathiassen belyser desuden at kvinderne kan have udfordringer ved at stå ved egne behov og grænser (Mathiassen, 2015, s. 67). Derfor kan man overveje, såfremt kvinderne skifter holdning til at afsone i et kvindefængsel, at der findes belæg for Mathiassens perspektiv om, at kvinderne har udfordringer ved at stå ved egne behov og grænser. Derudover er det nævneværdigt, at kvinderne tidligere, heller ikke har været bevidste om, hvordan det ville være at afsone i et kvindefængsel, hvor de først nu har muligheden for at reflektere over fordele og ulemperne.

I forlængelse af dette, er det ligeledes relevant at diskutere, hvorvidt oprettelsen af Jyderup Kvindefængsel taler ind i Kriminalforsorgens normaliseringsprincip og nærhedskriteriet. Vores empiri underbygger, at der i Jyderup Kvindefængsel foreligger mildere sikkerhedshensyn, og grundet lokationen af fængslet, en forringelse af kontakt blandt de indsatte kvinder og deres pårørende. Det kan derfor diskuteres, hvorvidt oprettelsen af Jyderup Kvindefængsel strider imod Kriminalforsorgens normaliseringsprincip og nærhedskriteriet. Det er derfor relevant at diskutere, om normaliseringsprincippet som begreb, kræver en revurdering af, hvad princippet

egentlig omfatter. Vi argumenterer for, at oprettelsen af Jyderup Kvindefængsel går imod en normalisering af både indsatte kvinder og mænds hverdag, da begge køn nu findes relativt afskærmet fra hinanden, som ikke ses afspejlet i det omkringliggende samfund. Mathiassen påpeger, at såfremt der skal forekomme normalisering i fængslerne, som så vidt muligt skal afspejle det omkringliggende samfund, så ville det kræve, at man i fængslerne organiserer en ligelig fordeling af både mænd og kvinder. Dette anses som værende umuligt, eftersom kvinderne udgør en minoritet af det samlede antal af indsatte i Danmark (Mathiassen, 2021, s. 292). Ligesom der bliver beskrevet i ovenstående afsnit, har kvinderne selv mulighed for at vælge om de vil have en mandlig eller kvindelig besøgsven, lige så vel som fængselsrejseholdet har mandlige frivillige. Det er med til at skabe en normalitet, nu hvor kvinderne ellers ikke omgås særlig meget med mænd. På sigt kunne det være interessant at undersøge om kvinderne har nogle præferencer i forhold til de frivilliges køn, for at kunne gå nærmere i dybden omkring måden hvorpå civilsamfundsorganisationerne burde tilgå, og tilrettelægge deres indsatser. Herudover eksisterer der også udfordringer med at opretholde kontakt til deres pårørende, når kvinderne kun kan afsone i Jyderup Kvindefængsel, og nærhedskriteriet bliver derfor udfordret.

Vi vil afslutningsvist komme med mulige løsningsforslag til de identificerede udviklingspotentialer vi har konkluderet, eksisterer på baggrund af vores analyse. Udfordringen som blev påvist at eksistere for de kvinder, der geografisk er udfordret i at holde kontakten med deres familier, mener vi, kunne afhjælpes hvis Cafe Exit i forlængelse af flerårsaftalens midler får mulighed for at udbrede deres kultureftermiddage. På nuværende tidspunkt afholder de kultureftermiddage i Odense og København (Café Exit, s.d.-b). Såfremt de udvider deres kultureftermiddage til Jylland, formoder vi, at det ligeledes kan styrke kvinderne fra Jyllands tilknytning til familiære relationer, lige så vel som at det kunne være et positivt supplement, nu hvor den geografiske placering af Jyderup Kvindefængsel ikke relaterer sig til Kriminalforsorgens nærhedskriterie. Til kultureftermiddagen i København, blev vi opmærksomme på, at en mandlig indsat fra Jylland deltog (Bilag 2), hvorfor det må antages, at de indsatte fra Jyderup Kvindefængsel, har samme mulighed for at rejse til Jylland, såfremt kultureftermiddagen udvides. Som både den eksisterende forskning belyser, og informanterne fremlægger, så har kvinderne et særligt behov for at se deres børn. En af kvinderne fra kultureftermiddagen siger eksempelvis: *“Generelt skal man huske at se os som mødre. Vores børn betyder alt for os”* (Bilag 3). Hun talte indirekte om flere indsatte kvinders holdning, hvorfor det virker til, at kvinderne ville være villige til at rejse til Jylland, i forbindelse med ekstra samvær med deres børn.

Et andet udviklingspotentiale vi blev bekendt med gennem vores empiri, er de social-juridiske behov som i højere grad forekommer blandt de kvindelige indsatte sammenlignet med de mandlige (Bilag 1, s. 4). Som beskrevet i delanalyse 2, oplever Den Sociale Retshjælp ligeledes udfordringer i forbindelse med at hjælpe kvinderne med deres social-juridiske problematikker. Disse er udfordrende i forbindelse med tiden det tager at besvare kvindernes henvendelser, de frivilliges ressourcer samt det faktum, at Den Sociale Retshjælp ikke må lave opsøgende juridisk rådgivning i fængslet. Som det fremgår af analysen, skal fængselsrejsesholdet rekruttere flere frivillige, da de ikke kan ramme efterspørgslen. Derfor kunne man måske overveje at søge jurister – eller tidligere jurister som ville have bedre forudsætninger for at kunne vejlede kvinderne i de juridiske forhold. Der er naturligt det perspektiv at Civilstyrelsen har besluttet, at fængselsrejsesholdet ikke må lave juridisk opsøgende arbejde i Kriminalforsorgen (Bilag 1, s. 5). Eftersom at de godt må hjælpe på afstand synes det hensigtsmæssigt at kunne involvere frivillige jurister, da de oplever at kvinderne har flere juridiske problemer end økonomiske (Bilag 1, s. 5). Derudover fortæller hun at en forhindring er kontakten [mellem informanten og den indsatte], som også gør, at det tager længere tid at hjælpe kvinderne med juridiske spørgsmål (Bilag 1, s. 5-6). Derfor ville mere regelmæssige besøg kunne være et udviklingspotentiale i indsatsen omkring den social-juridiske rådgivning, så sagsbehandlingen ikke bliver så langvarig. Dette synes dog problematisk, eftersom de allerede er i mangel på ressourcer, og dækker flere institutioner end Jyderup Kvindefængsel. På baggrund af, at Den Sociale Retshjælp ikke må lave opsøgende juridisk arbejde i Kriminalforsorgen, kan argumentet om at skulle have mere regelmæssige besøg være problematisk. Med det geografiske udgangspunkt af Jyderup Kvindefængsel og Den Sociale Retshjælp i København er det igen relevant at vende tilbage til de tilladelser, som nævnes i delanalyse 2, som Direktoratet for Kriminalforsorgen har givet indsatte til at i forskellige sammenhænge kunne få udgang med henblik på at deltage i forskellige aktiviteter i Café Exit (Café Exit, s.d.-e). En af dem lyder således:

Indsatte, der udstår fængselsstraf i 30 dage eller mere, kan - når løsladelsen nærmer sig - få udgang til at kunne mødes med Café Exits jobkonsulent (Café Exit, s.d.-e).

Hvis man kigger på ovenstående tilladelse og Udgangsbekendtgørelsen § 31, stk. 2 nr. 2 (Bek. Nr. 176 af 31. januar 2022) står der skrevet at indsatte, der udstår fængselsstraf i 30 dage eller derover, kan få udgang med henblik på at varetage personlige interesser, når særlige omstændigheder taler derfor. På dette grundlag formoder vi, at der kan findes belæg for, at lige såvel som kvinderne kan få lov til at tage til henholdsvis kultureftermiddag og besøge Café Exits

jobkonsulent op til løsladelsen, må der ligeledes være mulighed for at de kan tage ind til Den Sociale Retshjælp i København og modtage rådgivning. Dette ville både fremme indsatsen om den social-juridiske rådgivning, og den lange sagsbehandling vi er blevet gjort opmærksom på der forekommer. Vi anser det som en god mulighed for at kunne målrette indsatsen yderligere til kvindernes behov, eftersom informanten fra Den Sociale Retshjælp nævner, at kvindernes største behov ligger i det social-juridiske frem for det økonomiske.

9. Konklusion

Med nærliggende speciale, har formålet været at kortlægge hvorledes de adspurgte civilsamfundsorganisationer, tilgår deres resocialiserende indsatser i Jyderup Kvindefængsel samt om der foreligger udviklingspotentialer i forhold til deres indsatser. Ligeledes vil vi konkludere, om der ifølge civilsamfundsorganisationerne og Kriminalforsorgen foreligger udviklingspotentialer i forbindelse med det fremtidige samarbejde med henblik på flerårsaftalen for 2022-2025.

Vi kan konkludere at de tre civilsamfundsorganisationer i høj grad både tilgår, samt tilrettelægger deres indsatser i Jyderup Kvindefængsel, som de gør i andre af Kriminalforsorgens institutioner, som de tilbyder indsatser i. Vores informanter giver udtryk for, at de ikke mener der foreligger behov for at hverken at tilgå eller målrette deres indsatser anderledes til kvinderne til trods for forskning indikerer, at der eksisterer forskellige behov for kvinder og mænd. Socialrådgiveren fra Jyderup Kvindefængsel, modsiger dog dette, da hun mener civilsamfundsorganisationer målretter indsatserne til kvinderne. Vores empiri tilkendegiver ligeledes, at civilsamfundsorganisationerne har fokus på hvad kvinderne selv efterspørger; eksempelvis aktiviteter, såsom hækleshop med mere, og der kan her konkluderes, at deres indsatser målrettes indirekte.

Det kan ligeledes af vores analyse konkluderes, at civilsamfundsorganisationerne tilgår deres indsatser med mere vægt på at skabe trivsel for kvinderne i deres afsoning, fremfor at have direkte fokus på at tilbyde indsatser, som passer ind i klassisk resocialisering, såsom job og uddannelse. Vores empiri understøtter desuden, at de også tilgår deres indsatser med tanke på kompetencegivende aktiviteter, hvorfor de tilgår deres indsatser med fokus på både trivsel og elementer, der i mere klassisk forstand, virker kriminalitetsforebyggende. Dog er det nævneværdigt, at trods Den Sociale Retshjælp ikke ser behov for at målrette deres indsatser, grundet karakteren af økonomisk rådgivning, at de alligevel nævner, at kvinderne har et større behov

for social-juridisk vejledning, end økonomisk. Civilstyrelsen har bestemt, at Den Sociale Retshjælp ikke må lave opsøgende arbejde i Kriminalforsorgens institutioner. Derfor ville det fremme deres indsats om social-juridisk vejledning, hvis kvinderne kan få lov til at tage ind på Den Sociale Retshjælps kontor, ligesom de kan få tilladelse til at tage ind til Café Exit. Derudover kunne det måske være relevant at genoverveje, om Den Sociale Retshjælp kan få lov til at lave opsøgende social-juridisk arbejde i Kriminalforsorgens institutioner, nu hvor behovet for dette er større i kvindefængslet, end hvad informanten nævner, at økonomisk opsøgende arbejde er.

På baggrund af analysen kan vi konkludere at der særligt foreligger udviklingspotentialer i forbindelse med kvindernes mulighed for at styrke deres tilknytning til deres børn. Igennem alt vores empiri, er kvindernes bånd til deres børn et fokuspunkt, hvorfor vi konkluderer, at kvinderne har et særligt ønske om at bevare denne tilknytning, til trods for kvindernes afsoning. Tilknytningen til børnene synes dog ikke at være et fokusområde, som civilsamfundsorganisationerne vil kunne løfte alene, hvorfor vi konkluderer at det er et element Kriminalforsorgen og civilsamfundsorganisationer skal gøre sammen. Som nævnt i diskussionen, ville det være hensigtsmæssigt hvis Café Exit udbredte deres kultureftermiddage, så flere kvinder får mulighed for at se deres familiære relationer. Vi konkluderer derfor, at et udviklingspotentiale ville være, hvis flere civilsamfundsorganisationer kan tilbyde indsatser der bidrager til at styrke kvindernes tilknytning til deres børn.

Derudover konkluderer vi på baggrund af analysen, at et hensigtsmæssigt udviklingspotentiale foreligger i, at kvinderne har mulighed for at beskæftige sig med aktiviteter, som de kan fortsætte efter endt afsoning; eksempelvis zumba, eller lignende sportslige- eller kreative aktiviteter.

Der kan på baggrund af analysen konkluderes, at civilsamfundsorganisationerne oplever et godt samarbejde med Jyderup Kvindefængsel, hvor det i analysen også fremgår, at de oplever at have et større råderum over deres færden i fængslet, og i forbindelse med implementeringen af indsatserne. Der foreligger generelt et ønske, fra både civilsamfundsorganisationerne og Kriminalforsorgen, at der bliver skabt større overblik over hvilke indsatser, som de respektive civilsamfundsorganisationer tilbyder. Der foreligger der et ønske om, at Kriminalforsorgen skal udlicitere arbejdsopgaverne til en enkelt kontaktperson per organisation, som skal varetage

samarbejdet med den enkelte civilsamfundsorganisation og deri gøre samarbejdet mere systematisk.

Afslutningsvist, med henblik på flerårsaftalen, og hvor ny den er, så foreligger der ikke meget kendskab til, hvordan det systematiske og strategiske samarbejde vil blive implementeret, og vil komme til at fungere i praksis Kriminalforsorgen og civilsamfundsorganisationer imellem. På baggrund af dette har vi ikke konkret kunne konkludere på udviklingspotentialer i forbindelse med det strategiske og systematiske samarbejde. I forbindelse med det kommende samarbejde mellem civilsamfundsorganisationerne og Kriminalforsorgen, er der i analysen blevet tilkendegivet mulige negative konsekvenser der kan forekomme af dette.

Bibliografi

1. *Anbringelses- og overførselsvejledningen*. (31. januar 2022). Hentet 11. februar 2022 fra Retsinformation: <https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2022/9073>
2. Andersen, B. L. (2012). Forskningskriterier. I K.M. Hansen, L. B. Andersen, & R. Klemmensen, *Metoder i statskundskab* (s. 97-115). København: Hans Reitzels Forlag
3. Andersen, B. L., Binderkrantz, S. A., Hansen, M. K. (2012). Forskningsdesign. I K.M. Hansen, L. B. Andersen, & R. Klemmensen, *Metoder i statskundskab* (s. 66-97). København: Hans Reitzels Forlag
4. Aarhus Universitet. (s.d.). *Intern validitet*. Hentet 28. maj 2022 fra Metodeguiden: <https://metodeguiden.au.dk/intern-validitet>
5. *Bekendtgørelse af lov om fuldbyrdelse af straf m.v.* (9. december 2019). Hentet 11. februar 2022 fra Retsinformation: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/1333>
6. Brinkmann, S., & Tanggaard, L. (2015). Interviewet: Samtalen som forskningsmetode. I S. Brinkmann, & L. Tanggaard, *Kvalitative metoder - En grundbog* (s. 29-54). København: Hans Reitzels Forlag
7. Bryman, A. (2016). Research designs. I A. Bryman, *Social Research Methods* (s. 39-72). London: Oxford University Press
8. Café Exit. (s.d.-a). *Folder om Café Exit*. Hentet 20. april 2022 fra Café Exit: <https://cafeexit.dk/wp-content/uploads/pdf/folder-om-caf-exit-11.pdf>
9. Café Exit. (s.d.-b). *Kultureftermiddag*. Hentet 5. maj 2022 fra Café Exit: <https://cafeexit.dk/tilbud/kulturmiddag/>
10. Café Exit. (s.d.-c). *Kvindearbejde*. Hentet 20. april 2022 fra Café Exit: <https://cafeexit.dk/tilbud/kvindeklub/>
11. Café Exit. (s.d.-d). *Mentor*. Hentet 7. maj 2022 fra Café Exit: <https://cafeexit.dk/tilbud/mentorer/>
12. Café Exit. (s.d.-e). *Udgang til Café Exit*. Hentet 9. Maj 2022 fra Café Exit: <https://cafeexit.dk/tilbud/udgang/>
13. Corston, J. (2007). *The Corston Report - A review of women with particular vulnerabilities in the criminal justice system*.
14. Cullen, F. T., & Wilcox, P. (2010). Sampson, Robert J., and John H. Laub: Age-Graded Theory of Informal Social Control. I *Encyclopedia of Criminological Theory*. USA: Sage Publications, Inc
15. Den Sociale Retshjælp. (3. juni 2021). *Fængselsrejseholdet*. Hentet 20. februar 2022 fra Den Sociale Retshjælp: <https://www.socialeretshjaelp.dk/news4/>
16. Direktoratet for Kriminalforsorgen. (august 2021). *Statistik 2020*. Hentet 3. februar 2022 fra Kriminalforsorgen: <https://www.kriminalforsorgen.dk/wp-content/uploads/2022/02/kriminalforsorgens-statistikberetning-2020-aa.pdf>

17. Direktoratet for Kriminalforsorgen. (december 1998). *Kriminalforsorgens Principprogram*. Hentet fra Krim: <http://krim.dk/undersider/straffuldbyrdelse/kommentarer-enkelte-bestemmelser/principprogram-kriminalforsorgen-1998.pdf>
18. Farley, S. H., Pike, A. (2016) *Engaging prisoners in education: Reducing risk and recidivism*
19. Flyvbjerg, B. (2015). Fem misforståelser om casestudiet. I S. Brinkmann & L. Tanggaard, *Kvalitative metoder* (s. 497-520). København: Hans Reitzels Forlag
20. Frandsen, L. (2011). *Kvinder i fængsel*. Hentet 15. februar 2022 fra Folketingets Ombudsmand: https://www.ombudsmanden.dk/findviden/fob-artikler/kvinder_i_faengsel/?fbclid=IwAR2yiB1jz2Q60aSU6ytn3Efr83ts9pON914ozHGIAZls5udkZXj07vReRM#cp-title
21. Harboe, T. (2013). Kvalitet i projektet. I *Metode og projektskrivning – en introduktion* (s. 194-198). Frederiksberg: Samfundslitteratur
22. Harrits, G. S., Pedersen, C. S., Halkier, B., & Møller, A. (2020). Indsamling af interviewdata. I K. M. Hansen, L. B. Andersen, & S. W. Hansen, *Metoder i statskundskab* (s. 180-211). København: Hans Reitzels Forlag
23. Hirschi, T. (2017). A Control Theory of Delinquency. I T. Hirschi, *Causes of Delinquency* (s. 16-34). London/New York: Routledge
24. Hirschi, T. (2017). Attachment to Parents. I T. Hirschi, *Causes of Delinquency* (s. 83-109). London/New York: Routledge
25. Hirschi, T. (2017). Belief. I T. Hirschi, *Causes of Delinquency* (s. 197-224). London/New York: Routledge
26. Hirschi, T. (2017). Commitment to Conventional Lines of Action. I T. Hirschi, *Causes of Delinquency* (s. 162-186). London/New York: Routledge
27. Hirschi, T. (2017). Involvement in Conventional Activities. I T. Hirschi, *Causes of Delinquency* (s. 187-196). London/New York: Routledge
28. Holmen, A. (9. oktober 2017). *Regeringen vil oprette kvindefængsel*. Hentet 3. marts 2022 fra DR: <https://www.dr.dk/nyheder/politik/regeringen-vil-oprette-kvindefaengsel>
29. Justitsministeriet. (2020). *Mål- og resultatplan for Kriminalforsorgen 2021*. Hentet 7. februar 2022 fra Justitsministeriet: <https://www.justitsministeriet.dk/wp-content/uploads/2021/01/Maal-og-resultatplan-for-kriminalforsorgen-2021.pdf>
30. Justitsministeriet. (21. december 2021). *Aftale om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025*

31. Järvinen, M. (2005). Interview i en interaktionistisk begrebsramme. I M. Järvinen, & N. Mik-Meyer, *Kvalitative metoder i et interaktionistisk perspektiv* (s. 27-48). København: Hans Reitzels Forlag
32. Kriminalforsorgen. (22. september 2020). *Ombygningen af Jyderup Fængsel er i gang*. Hentet 3. februar 2022 fra Kriminalforsorgen: <https://www.kriminalforsorgen.dk/om-os/nyt-og-presse/nyheder/ombygningen-af-jyderup-faengsel-er-i-gang/>
33. Kriminalforsorgen. (s.d.). *Behandling*. Hentet 9. maj 2022 fra Kriminalforsorgen: <https://www.kriminalforsorgen.dk/straf/faengsel/afsoning-af-faengselsdom/behandling/>
34. Kristiansen, S., & Jacobsen, M. H. (2006). Deltagende observation: Sociologi som etnografi. I S. Kristiansen, & M. H. Jacobsen, *Farligt feltarbejde: etik og etnografi i sociologien* (s. 35-51). Aalborg: Aalborg Universitetsforlag
35. Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015). Det kvalitative interview som forskningskontekst. I S. Kvale, & S. Brinkmann, *Interview: Det kvalitative forskningsinterview som håndværk* (s. 127-148). København: Hans Reitzels Forlag
36. Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015). Det kvalitative interview som forskningskontekst. I S. Kvale, & S. Brinkmann, *Interview: Det kvalitative forskningsinterview som håndværk* (s. 127-148). København: Hans Reitzels Forlag
37. Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015). Interviewvariationer. I S. Kvale, & S. Brinkmann, *Interview: Det kvalitative forskningsinterview som håndværk* (s. 197-218). København: Hans Reitzels Forlag
38. Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015). Karakteristik af forskningsinterviewet. I S. Kvale, & S. Brinkmann, *Interview: Det kvalitative forskningsinterview som håndværk* (s. 45-74). København: Hans Reitzels Forlag
39. Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015). Tematisering og design af en interviewundersøgelse. I S. Kvale, & S. Brinkmann, *Interview: Det kvalitative forskningsinterview som håndværk* (s. 151-176). København: Hans Reitzels Forlag
40. Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015). Transskription af interview. I S. Kvale, & S. Brinkmann, *Interview: Det kvalitative forskningsinterview som håndværk* (s. 235-248). København: Hans Reitzels Forlag
41. la Cour, A. & Højlund, H. (2008). Voluntary Social Work as a Paradox. *Acta Sociologica*, 51(1), s. 41-54

42. Laub, J. H., & Sampson, R. J. (2017). A Theory of Persistent Offending And Desistance from Crime. I F. T. Cullen, R. Agnew, & P. Wilcox, *Criminological Theory: Past to Present* (s. 545-551). Oxford: University Press
43. Mathiassen, C. (2011). *Perspektiver på kvinders dagligdag i danske fængsler - erfaringer med mænd og kvinders fælles afsoning*. Aarhus: Institut for læring, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Universitet
44. Mathiassen, C. (2015). Kvindefængsel - et relevant alternativ? En deskriptivt baseret fremstilling. *Psyke & Logos*, 1(36), s. 50-79
45. Mathiassen, C. (2021). Fængslede kvinder er andet og mere end stereotyper. *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab*, 108(1). s. 289-302
46. McIvor, G. (2013). Nature of female offending. I R. Sheehan, G. McIvor, & C. Trotter, *What Works With Women Offenders*. United Kingdom: Taylor and Francis
47. Olesen, A & Rosenholm, A. B. (2021). Frivillige organisationers resocialiserende arbejde i Kriminalforsorgens institutioner. *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab*, 108(1). s. 59-76
48. Olesen, A. (2022). Samarbejdet mellem den danske kriminalforsorg og den frivillige sektor: – fra ikke-formaliseret samarbejde til strategiske samarbejdspartnere. *Nordisk Tidsskrift for Kriminalvidenskab*, 109(2), 288–307
49. Regeringen. (2018). *Aftale om Kriminalforsorgens økonomi 2018-2019*. Hentet 7. februar fra Regeringen: https://www.regeringen.dk/media/4454/fleraarsaftale_for_kriminalforsorgen_2018-2021.pdf
50. Roald, T., & Køppe, S. (2008). Generalisering i kvalitative metoder. *Psyke & Logos*, 29(1), s. 86-99
51. Robinson, G., & Crow, I. (2009). Introducing Rehabilitation: The Theoretical Context. I G. Robinson, & I. Crow, *Offender Rehabilitation: Theory, Research and Practice* (s. 1-15). New York: SAGE Publications Ltd
52. Røde Kors. (s.d.). *Støtte til indsatte og løsladte*. Hentet 20. februar 2022 fra Røde Kors: <https://www.rodekors.dk/vores-arbejde/socialt-arbejde/stoette-til-indsatte-og-loesladte>
53. SN. (29. november, 2017) *Her kommer Danmarks første kvindefængsel*. Hentet 3. marts 2022 fra SN: <https://www.sn.dk/holbaek-kommune/her-kommer-danmarks-første-kvindefaengsel/>
54. Social Exclusion Unit. (2002). *Reducing re-offending by ex-prisoners*. London: Social Exclusion Unit

55. Sorbello, L., Eccleston, E., Ward, T., Jones, R. (2002). Treatment Needs of Female Offenders: A Review. *Australian psychologist*, 37(1), s. 198-205
56. Szulevicz, T. (2015). Deltagerobservation. I S. Brinkmann, & L. Tanggaard, *Kvalitative metoder - en grundbog* (s. 81-96). København: Hans Reitzels Forlag
57. Torbenfeldt Bengtsson, T., & Mølholt, A.-K. (2020). Anonymisering i kvalitative undersøgelser. I *Forskning med børn og unge: Etik og etiske dilemmaer* (s. 193-209). København: Hans Reitzels Forlag
58. *Udgangsbekendtgørelsen*. (31. januar 2022). Hentet 9. maj 2022 fra Retsinformation: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2022/176>
59. York, N. P. (3. december 2017). *Indsatte kvinder siger nej til Papes kvindefængsel*. Hentet 24. maj 2022 fra Berlingske: <https://www.berlingske.dk/samfund/indsatte-kvinder-siger-nej-til-papes-kvindefaengsel>
60. Ørtingposten. (21. september 2017). *Smuglerdronningen på kærlighedsstien*. Hentet 3. marts 2022 fra Ørtingposten: <https://oertingposten.dk/smuglerdronningen-paa-kaerlighedsstien/>
61. Åkerström, M., & Wästerfors, D. (2018). Kvalitative interviews - praktiske råd og analytiske muligheder. I M. H. Jacobsen, *Metoder i kriminologi* (s. 141-168). København: Hans Reitzels Forlag